

Ó TESTAMENTOM KÖNYVEI.

Mózes' I. Könyve	Rész. 50.
Mózes' II.	40.
Mózes' III.	27.
Mózes' IV.	36.
Móze' V.	34.
Josué'	24.
Birák'	21.
Rúth'	4.
Sámuel' I.	31.
Sámuel' II.	24.
Királyok' I.	22.
Királyok' II.	25.
Krónika' I.	29.
Krónika' II.	36.
Esdrás'	10.
Nehémiás'	13.
Eszter'	10.
Jób'	42.
Soltárok	150.
Példabeszédek	31.

A' Prédikátor' Könyve	Rész. 12.
Énekek' Éneke	8.
Ésaiás' Prófétá'	66.
Jeremiás	52.
Jeremiás' Siralmai	5.
Ezékiel' Prófétá'	48.
Dániel' Prófétá'	12.
Hoseás	14.
Jóel	3.
Amós	9.
Abdiás	1.
Jónás	4.
Mikeás.	7.
Nahum	3.
Habakuk	3.
Sofóniás	3.
Aggés	2.
Zakariás	14.
Malakiás	4.

MÓZES' ELSŐ KÖNYVE,

MELLY

A' TEREMTÉSÉRŐL VALÓ KÖNYV.

I. Rész.
E' Világnak hat napokon lett teremtetése.
Kezdetben * teremteté Isten a' mennyet és a' földet. rész 2,4,5. 'Solt.33,6. 136,5. Tsel.14,15. 17,24. 'Sid.11,3. Jób 38,4.
 2. A' föld pedig vala ékesség nélkül való és pusztá, és setétség vala a' mélységnek színén, és az Úrnak Lelke táplálja vala a' vizeket.
 3. Akkor * monda az Isten: Legyen világosság: és lett világosság. 2Kor.4,6.
 4. És látá Isten, hogy jó volna a' világosság, és * elváltá a' világosságot a' setétségtől. Ésa.45,7.
 5. És nevezé a' világosságot napnak, és a' setétséget éjszakanak: és lett az estve és a' reggel, első nap.
 6. Azután monda az Isten: Legyen * kiterjesztetett erősség a' víz között, mely elválassza a' vizeket a' vizektől. Jer.10,12. 51,15.
 7. És szerze az Isten kiterjesztetett erősséget, mely elválasztaná a' kiterjesztetett erősség * alatt való vizeket, a' kiterjesztetett erősség felett való vizektől: és úgy lett. 'Solt.148,4.
 8. És a' kiterjesztetett erősséget az Isten nevezé égnak: és lett az estve és a' reggel, másod nap.
 9. Azután monda az Isten: * Gyűljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessék meg a' száraz, és úgy lett. Jób 38,8. 'Solt'33, 'Solt.136,6.
 10. A' szárazt pedig nevezé Isten földnek: a' vizeknek sokaságát tengerek: és látá Isten, hogy ez jó volna.
 11. Monda annakélette az Isten: Hozzon a' föld gyenge füveket, maghozó füveket, gyümöltstákat, melyek az ő nemek szerint való gyümöltsöket hozzanak, melyekben legyen az ő magvok e' földön: és úgy lett.
 12. Hoza annakéért a' föld gyenge füveket, maghozó füveket az ő nemek szerint, és gyümöltstermő fákat, melyekben vala az ő nemek szerint való magvok: és látá Isten, hogy az jó volna.
 13. És lett az estve és a' reggel, harmadik nap.
 14. Azután monda az Isten: Legyenek * világosó állatok az égnak kiterjesztésén, hogy külfömbéget tergyenek a' nap közti, és az éjszaka közti: és legyenek jelei bizonyos időknak, napoknak és esztendőknak. 'Solt.136,7.
 15. Legyenek, mondok, * világosító állatok az égnak kiterjesztésén, hogy világosítsák a' földet: és úgy lett. Jer.31,35.
 16. Szerze azért az Isten két nagy világosító állatot: * a' nagyobbik világosító állatot, hogy világosítsa nappal: a' kisebbik világosító állatot, hogy éjszaka világosítsa: és tsillagokat is. 'Solt.136,7-9.
 17. És helyezteté az Isten azokat az égnak kiterjesztésén, hogy a' földet megvilágosítsanak.
 18. És hogy vezérei lennének a' napnak és az éjszakanak, és külfömbéget

seget tennek a világosság és szépség között: és látá Isten, hogy az jó volna.

19. És lett az estve és a reggel, negyedik nap.

20. Azután monda az Isten: Hozza: na a vizek úszó élő állatokat: és a madarak repdesenek a föld felett, az égnek kiterjesztésének színén.

21. Teremté azért az Isten nagy tizethalakat, és minden úszó élő állatokat, melyeket a vizek hoztak az ónemek szerint, és minden repdeső szárnyas állatokat az ónemek szerint: és látá Isten, hogy az jó volna.

22. És megáldá az Isten azokat, mondván: * Gyümölszözetek, és sokasodjatok, és töltsetek bé a tengernek vizeit: a repdeső állatok is pedig szaporodjanak a földön.

23. És lett az estve és a reggel, ötödik nap.

24. Azután monda az Isten: Hozzon a föld az ónemek szerint való élő állatokat, barmokat, tsúszómaszó állatokat, és földi vadakat az ónemek szerint: és úgy lett.

25. Teremté azért az Isten az ónemek szerint való földi vadakat, és barmokat az ónemek szerint, és a földön tsúszómaszó minden állatokat az ónemek szerint: és látá Isten, hogy az jó volna.

26. Azután monda az Isten: Teremtünk embert a mi ábrázatunkra, és a mi hasonlatosságunkra: és uralkodják a tengernek halain, az égen repdeső madarakon, a barmokon, és mind az egész földön, és a földön tsúszómaszó minden állatokon. r.5.1. 1Kor.11,7. Eféz.4,24. Kol.3,10.

27. Teremté azért Isten embert az ő képére, az Istennek képére teremté azt: * férfivá és asszonyiállattá teremté őket. Máté 19,4.

28. És megáldá Isten őket, és mondta nekik az Isten: Gyümölszözetek, és sokasodjatok, és töltsetek bé a földet, és hajtsátok azt birodalmatok alá: és uralkodjatok a tengernek halain, az égnél repdeső madarain, és a földön tsúszómaszó minden állatokon

29. És monda az Isten: Imé adtam nektek minden maghozó * füvet, mely vagyon az egész földnek színén, és minden gyümölsztermő és maghozó fát: hogy azok legyenek nektek eledelekre. r.9,3.

30. A földnek pedig minden * vadainak, és az égnél minden madarainak, és a földön tsúszómaszó minden állatoknak, a melyekben élők lélek vagyon, a földnek minden fűvét *adtam* eledelekre: és úgy lett. Solt.10,4,14.

31. És minékutanna megtekintette volna Isten valamit teremtetett vala, imé igen * jó vala. És lett az estve és a reggel, hatodik nap. 5Móz.32,4.

III. Rész.

A hetedik napnak megszenteltetése: a szent háziasságunk szerzetése.

Azért * elvégezteték a menný és a föld, és azoknak minden szergeik. Esa.40,26.

2. Mikor pedig elvégezte volna az Isten hetednapon az ő alkotmányát, a melyet tsinált vala, * a hetedik napon megszünek minden tsinálmányától, melyet tsinált vala. 2Móz.20,11. 2Móz.31,17. 5Móz.5,14. Sid.4,4.

3. És megáldá az Isten a hetedik napot, *axax*, megszentelé azt; mivelhogy azon szünt volna meg minden ő tsinálmányának tsinálásától, melyet teremtetett vala az Isten, hogy azt elvégezné.

4. Ezek a mennýnek és földnek kezdetei, a mikor teremtettek, (a mely időben, *mondom*, az Ur Isten teremte a földet és a mennýet).

5. És a mezőnek minden fájának, mely az előtt nem volt a földön, és minden mezei fűnek, mely az előtt nem volt. Mert *még* az Ur Isten nem bocsátott vala esőt alá a földre, és ember nem vala, ki a földet művelte volna.

6. A földből is semmi nedvesség nem jött vala még fel, hogy a földnek egész színét megnedvesítette volna.

7. Formálta vala pedig az Ur Isten az embert * a földnek porából, és lehelt vala az ő orrába életnek lehelletét, és úgy lett az ember élő lélekke. 1Kor.15,45.47. 8. És

8. És szépen plántákkal felékesített mezei vadaknak neveket adott volna: Adámhoz nem talált vala hasonló segitőt.

21. Annakokaért az Ur Isten bocsátá nagy mély álmot Adámra, és elaluvék, és egy oldaltelemét kivévén, hússal fölté bé annak helyét.

22. És * azt a tsontot, melyet az Ur Isten kivett vala Adámból, építé asszonyiállattá: és vivé azt Adámhoz. 1Kor.11,8.

23. És monda Adám: Immár találtam hozzám hasonló társat, ki az én tsontomból való tsont, és az én testemből való test: ez nevezeték asszonyembernek, mert e' férjfiembertől vétetett.

24. Annakokaért * elhagyja a férfiu az ő atyát és az ő anyját, és ragaszkodik feleségéhez: és lesznek egy testté. Máté 19,5. Márk 10,7. 1Kor.6,16. Eféz.5,31.

25. Valának pedig ók mindketten * meztelenek, Adám és az ő felesége, és nem szégyenlik vala. rész 3,7.

III. Rész.

Mintlett az első embernek esete: minéműt íjéretet tett Isten annak felvételé felől: és hogy küszetett a' keriből.

Az kigyó pedig minden mezei vadnál, melyet az Ur Isten teremtetett vala, ravaszabb vala, mely mondta az asszonyiállatnak: Azt is mondtotta é Isten, hogy e' kert fájának semmi gyümölszében ne egyetek? 2. És monda az asszonyiállat a kigyónak: A' kert fájának gyümölszében eszünk.

3. De im e' fának gyümölszében, mely a' kertnek közepette vagyon, az Isten mondá: Ne egyetek ebből, *innyen* se illessétek azt, hogy valamíódou meg ne haljatok.

4. Akkor monda * a' kigyó az asszonyiállatnak: Nem hallok meg halálnak halálával. 2Kor.11,8.

5. De tudja az Isten, hogy * vala, mely napon ejéndetek arról a' fáról, megnyílnak a' ti szemeitek, és olyanok lesztek mint az Istenek, jónak és gonoszoknak tudói. Ján.8,44.

6. Mikor azért látná az asszonyiállat, hogy jó volna annak a fának gyümölszét enni, és hogy *igen* kedves volna a' szent-

8. És szépen plántákkal felékesített mezei vadaknak neveket adott volna: Adámhoz nem talált vala hasonló segitőt.

9. És nevelt vala az Ur Isten a földből mindenféle fát, melyben az embernek szeme gyönyörködhetnék, és mely eledelejő volna, az * életnek fája is, a kertnek közepette, és a jónak s gonosznak tudásának fáját. Jel.2,7.

10. Folyóvíz jó vala pedig ki Edenből e' kertnek megnedvesítésére; és onnét oszol vala el, úgyhogy négy folyóvíznek lenne fejevé.

11. Az elsőnek neve Pishon: ez a' mely megkerüli a Haviláznak egész földét, holott terem arany.

12. És annak a' tartománynak aranya igen jó: ott vagyon Belliom nevű fá, és Onix nevű drágakő.

13. A' második folyóvíznek pedig neve Gikhon: ez a' mely megkerüli az egész Khús földét.

14. A' harmadik folyóvíznek neve Hiddekel: ez a' mely foly Assíriának napkelet felől való részére. A' negyedik folyóvíz pedig Eufrátes.

15. És vévé az Ur Isten az embert, és helyhezette azt az Edeunek kertébe, hogy azt művelné és őrizné.

16. És az Ur Isten megtölté az embert, ezt mondván: E' kertnek minden fájának gyümölszében szabadon egyél.

17. De a' jónak és gonoszoknak tudásának fájának gyümölszében ne egyél, *tudnállik*, im e' fának gyümölszében: mert valamelly napon abban ejéndesz, * halálnak halálával halsz meg. Róm.5,12.

18. Az Ur Isten pedig ezt is mondtotta vala: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek nekíe segítőit, mely mindenkor ő előtt legyen.

19. Mert mikor az Ur Isten formálta volna a' földből a' mezei minden vadakat, és az égen repdeső minden állatokat, és Adámhoz vitte volna, hogy látná minémű nével nevezne minden állatokat: mert valamínémű nevet adott Adám minden állatnak, az annak neve.

20. És mikor Adám minden barmoknak, jégi |madaraknak, és minden

a szemnek, és kívánatos volna a böltségségnek megnyeréséért: szakasztá annak gyümölcseiből, és megéve: és * ada az ő férjének is, hogy vele együtt *enne*, és az is évék. 1 Tim. 2, 14.

7. Akkor mind a kettőnek megnyilatkoznak szeméik, és megismerék, hogy * meszitélenek volnának: és figyélnek leveleit fonván egybe, tsinálának magoknak körülköltőket. r. 2, 25.

8. És mikor hallának az Úr Istennek szavát zeugeni a' kertben, annak a' napnak szele mentében, elrejté magát Ádám és felesége az Úr Isten előtt a' kertnek fái között.

9. Kiáltá pedig az Úr Isten Ádámot, és monda neki: Hol vagy?

10. Ki monda: A' te szódat hallám e' kertben, és megfélemlék, mivelhoggy meszitélen vagyok, azért rejtézem el.

11. Monda pedig az Isten: Kitsoda mondá meg tenéked, hogy meszitélen volnál? avagy nem ama' fának gyümölcseiben étél e' mellytől megfoltalak vala, hogy abban ne énnel?

12. Akkor monda Ádám: Im ez asszonyiállat, kit én mellem adál, ő az, a' ki nekem ada annak a' fának gyümölcseiben, és evém.

13. És akkor monda az Úr Isten az asszonyiállatnak: Mit tselekedtél te? És monda az asszonyiállat: * Ama kigyó tsala meg engemet, és úgy evém.

14. Monda azért az Úr Isten annak a kigyónak: Mivelhoggy ezt mivelted, átkozott légy minden barmoknak és mezei vadaknak felette, a' te hasadon jársz, és minden élelednek rendiben a' port * egyed. Ésa. 65, 25. Mik. 7, 17.

15. Annakfelette, ellenkezést szerzek te közötted és ez asszonyiállat között, a' te magod között, és az ő magva között: * az megrontja tenéked fejedet, és te is mardosod annak sarkát.

16. Az asszonyiállatnak monda: Megkosásítom felette igen a' te fájdalomaidat, a' te méhedben való fogadásodnak fájdalmait is, fájdalommal szültöd magzatidat. Sőt annakfelette * a' te akaratod a' te férjed birodalmában léssen, és néki birodalma léssen rajtad.

1 Kor. 14, 34. 1 Tim. 2, 11, 12. 1 Pét. 3, 6, 7.

17. Adámnak pedig monda: Mivelhoggy engedté a' te feleséged szavának, és ettől ama fának gyümölcseiben, mellytől megfoltottalak vala, mondván: ne egyed e' fáról: * Legyen átkozott a föld te erefted, nagy fáradságos munkával egyed annak gyümölcset élelednek minden napjaiban. Róm. 8, 20.

18. És töviset és bogátskórót * teremjen tenéked; és a' mezőnek fűvét egyed.

19. A' te ortzádnak veritékevel egyed a' te kenyeredet, míg nem * földi léssesz, mert abból vétettél: mert por vagy, és porrá kell lenned. Solt. 146, 4.

20. Nevezte vala pedig Ádám az ő feleségét Évának, mivelhoggy minden elő *embereknek* anyja volna.

21. És mikor tsinált volna az Úr Isten Adámnak és az ő feleségének bőrből ruhákat, mellyekbe őket öltöztetné: 22. Monda az Úr Isten: Im ez ember olyan anna lett, mint mi közülünk egy, jót és gonoszt tudván. Mostan annak okáért *reá kell gondolnunk*, hogy az ő kezeit kinyújtván, ne vegyen az életnek fájának gyümölcseiben, és abban ne egyék, hogy mind örökké éljen.

23. Kiküldé azért őtet az Úr Isten az Édennek kertéből, hogy mivelné a' földet, a' mellyből vétettél vala.

24. És minekutánna küzte volna az embert, helyeztete az Éden kertének bemenetele felől Kérubimokat és villogó kétélű fegyvert, az életfaja útjának őrzetére.

IV. Rész.

Káin és Ábel születések, ennek ama miatt leti hallata: Káin nemzetsége, és a' szent Gyülekezethek kezdete.

Ezután Ádám esméré az ő feleségét Évát, ki minekutánna fogadta volna méhedben és szülte volna Kaint, monda: Nyertem férjfiat az Úrtól.

2. Azután ismét szülé Ábel, amannak atyafiat. És Ábel volt juhoknak pásztora, Kain pedig volt szántóvető ember.

3. Lón pedig sok napok után, mikor Kain a' földnek gyümölcseiből az Istennek ajándékot adna:

4. Ábel is az ő juhainak első fajtásából és azoknak kövéreiből adna ajándékot:

dékot: hogy * az Isten tekintene Abelre és az ő ajándékára.

Sid. 11, 4.

5. Kainra pedig és az ő ajándékára nem tekintene: melly dologért Kainnak haragja igen felgerjede, és megváltozék az ő színe.

6. Akkor monda az Úr Kainnak: Miért gerjedett fel a' te haragod? és miért változott meg a' te ábrázatod? 7. Hogyha jól tselekedel, avagy nem leszel e' keves? Hogyha pedig nem jól tselekedél, a' te bűnöd *avagy* nem az ajtó előtt nyugszik e? És annak az ő indulatja te ellened, és tenéked hatalmad vagon ó rajta.

8. És szól s beszél vala Kain Ábel fel, az ő atyafával, és mikor a' mezőn volnának, tamada Kain Abelre az ő atyafára, és * megöle őtet. Máté 23, 35. 1 Ján. 3, 12. Júd. v. 11.

9. És monda az Úr Kainnak: Hol vagon Abel a' te ayadfia? Ki monda: Nem tudom, avagy őrizője vagyok é én az én atyámfának?

10. Monda pedig az Isten: Mit tselekedtél? a' te atyádfának vére * kiált én hozzám a' földről. Sid. 12, 24.

11. Mostan annakokáért átkozott légy: *kirekesztett* e' földről, melly megnyitotta az ő száját, hogy bévenné a' te kezédből a' te atyádfának véré.

12. Mikor a' földet miveld, ne adjon néked gyümölcst, bujdosó és vándorló légy a' földön.

13. Akkor monda Kain az Úrnak: Nagyobb az én büntetésem, hogynem mint azt elhordozhatnám.

14. Imé elűzöl engemet most e' földnek színéről, és a' te ortzád előtt el kell rejtennem, bujdosó és vándorló leszek a' földön: mellyből az következik, hogy valaki én reám találkozik, megöl engemet.

15. És monda néki az Úr: Sőt inkább valaki megölelndi Kaint, hétszer te inkább megbüntettetik. És az Isten megbélyegé Kaint, hogy senki valaki talán őtet, meg ne ölné.

16. Kimenvén annakokáért Kain az Úrnak ortzája elől; lakozék Nódinak tartományában; az Édennek napkelet felől való részében.

17. És esméré Kain az ő feleségét, ki fogada méhedben, és szülé Hanó-

dekot: hogy * az Isten tekintene Abelre és az ő ajándékára.

Sid. 11, 4.

18. És lett Hanóknak fia Irád: És Irád nemzé Mekhujaelt: Mekhujael pedig nemzé Méthusaelt, és Méthusaél nemzé Lámehekét.

19. Lámehek pedig vett magának két feleséget: az elsőnek neve volt Háda, a' másíknak pedig neve Tzilla.

20. És szülé Háda Jábált: ez volt talalója minden sátorban lakozóknak, és a' baromtartás mesterségének.

21. Ennek pedig atyafának Jubál volt neve: ez volt talalója a' hegedülés és lantolás mesterségének.

22. Tzilla is pedig szülé Tubálkaint, ki tanítá az értzből és vasból való művek mesterségét: és Tubálkainnak hugát Nahamát.

23. Akkor monda Lámehek az ő feleségeinek: Oh Háda és Tzilla, hallátok meg az én szómat, a' ti fületeket adjátok az én beszédemnek. Lámeheknek feleségei: bizony ha vala, melly erős férfjútól sebet vennék is, vagy valamely vastag ifjútól kéket, megölném azt mégis.

24. Ha Kainért * hétképen áll az Isten bosszút Lámehekért hetvenhét vers 15.

25. Ádám pedig ismét esméré az ő feleségét, ki szülé neki fiat, és nevezte azt Enóknak. * Sethnek: mert adott az Enósnak: akkor kezdetett az Úrnak neve segítségül hivatni.

V. Rész.

Az őzönvöz előtt való Átyáknak életek és hadalok: Ényéknak az éjpe rigadulása.

Ez az Ádám nemzetségeinek előszámlálása. A' melly napon teremtette vala Isten az embert, * az Isten hasonlatosságára teremtette vala őtet.

2. Férjfiúvá * és asszonyiállattá teremtette vala őket: és megáldotta vala őket, és nevezte vala az ő neveket Embernek, a' melly napon teremtének.

3. Élt vala pedig Ádám száz harmincz esztendőket, mikor nemzené az ő fíját az ő képerre és hasonlatosság-

tosságára, és nevezné annak nevét Sethnek.

4. És voltak Ádámnak napjai, minekutánna * Sethet nemzette, nyoltzszáz esztendőig; és nemze fiaikat és leányokat.

5. És ilyen módon Ádámnak minden napjai, melyekben élt, voltak kilentzszáz és harminz esztendőig; és meghala.

6. Éle pedig Seth száz öt esztendőket, és nemzé Enóst.

7. És éle Seth, minekutánna nemzé Enóst, nyoltzszáz hét esztendőig; melyekben nemze fiaikat és leányokat.

8. És ilyen módon Sethnek minden napjai, kilentzszáz tizenkét esztendők lettek; és meghala.

9. Éle pedig Enos kilentzven esztendőkét, és nemzé Kénánt.

10. És éle Enos, minekutánna nemzé Kénánt, nyoltzszáz tizenöt esztendőig; melyekben szüle fiaikat és leányokat.

11. És ilyen módon Enósnak teljes napjai kilentzszáz és öt esztendők; és meghala.

12. Éle pedig Kénán hetven esztendőkét, és nemzé Mahaláléelt.

13. És éle Kénán, minekutánna nemzé Mahaláléelt, nyoltzszáz negyven esztendőkig; melyekben nemzett fiaikat és leányokat.

14. És lettek Kénánnak minden napjai, kilentzszáz tíz esztendők; és meghala.

15. Éle pedig Mahaláléel hatvanöt esztendőkét, és nemzé Jaredet.

16. És éle Mahaláléel, minekutánna nemzé Jaredet, nyoltzszáz harminz esztendőkét, és nemze fiaikat és leányokat.

17. És lettek Mahaláléelnek minden napjai, nyoltzszáz kilentzvenöt esztendők; és meghala.

18. Éle pedig Jared száz hatvankét esztendőkét, és nemzé Enókhót.

19. És éle Jared, minekutánna szüle Enókhót, nyoltzszáz esztendőkét; és nemze fiaikat és leányokat.

20. És lettek Jarednek teljes napjai, kilentzszáz hatvankét esztendők; és meghala.

21. Éle pedig * Enókh hatvanöt esztendőkét, és nemzé Mathuséláht.

22. * Járt pedig Enókh szüntelen az Istennel, minekutánna nemzette volna Mathuséláht, háromszáz esztendőig; és nemze fiaikat és leányokat.

rész 6.9.17.1.

23. És lettek Enókhnak teljes napjai, háromszáz hatvanöt esztendők.

24. És mivelhogy Enókh szüntelen Istennel járt vala * nem találtaék sehol, mert az Isten felragadá őtet.

*Sid.11.5.

25. Éle pedig Mathusélah száz nyoltzvanhét esztendőkét és nemzé Lámekhet.

26. És éle Mathusélah, minekutánna nemzé Lámekhet, hétszáz nyoltzvanhét esztendőkét; és szüle fiaikat és leányokat.

27. Lettek azért Mathuséláhnak minden napjai, kilentzszáz hatvan kilentz esztendők; és meghala.

28. Éle pedig Lámek száz nyoltzvanhét esztendőkét, és nemze fiat.

29. És nevezé azt Noénak, azt mondván: 'E' vigasztal meg minket a mi fáradságunkban, és kézi munkánkban való nyomorúságunkban e' földön, melyet megátkozott az Úr.

30. És éle Lámek, minekutánna nemzette Noét, ötszáz kilentzvenöt esztendőkét; és nemze fiaikat és leányokat.

31. És lettek Lámeknek minden napjai hétszáz hetvenhét esztendők; és meghala.

32. És mikor volna Noé ötszáz esztendő, nemzé Semet, Khámot és Jáfetet.

VI. Rész.

Az embereknék Istentől közönséges elszárdások: az Ősövizz eljönete felől való jóvendülés, és a Bárka készítésére indító parancsot.

Lette pedig, hogy mikor megzeberek a földnek szinén, és azok leányokat nemzettek volna:

2. Láttak az Istennek fiai az emberek leányait, hogy szépek volnának, és vettek magoknak feleségeket mind azok között, kiket kedvelnek vala.

3. Annakokáért monda az Úr: Soha többé az én lelkem nem vetekeedik az embere-

emberek felől mivelhogy testek; mindazáltal engedek nékiek megterésre száz húsz esztendőkét.

4. Akkor az időben valának a földön nagy Oriások, azután is pedig voltak, mikor az Istennek fiai egyesülének az embereknék leányaival, kik szüliének azoknak *magzatokat*: Ezek ama hatalmasok, kik régen hires neves emberek voltak.

5. És látá az Ur, hogy az embereknek gonoszságok sok volna a földön; és * az ő sziveknék minden indulatja és gondolatja szüntelen tsak gonosz volna, rész 8,21. Jer.17.9.

6. Megbáná azért az Úr, hogy az embert teremtette volna a földön, és az ő szivében bántódek azon.

7. És monda az Úr: Eltörölöm az embert, a' kit teremtettem, a' földnek szinéről, mind embert mind barmot, tsuiszómszó állatokat, és az égen repeszo madarakat; mert bánom hogy azokat teremtettem.

8. De Noé kegyelmet nyere az Úr előtt.

9. Noénak pedig dolga így volt: Noé igaz ferjűt és főkéletes vala az időben való emberek között, az Istennel jár vala szüntelen Noé.

10. Nemze pedig Noé három fiakat, Semet, Khámot és Jáfetet.

11. A' föld pedig megfertéztetett vala Istén előtt, és a' föld hamissággal rakva vala.

12. Tekinte azért Istén a' földre, és imé megfertéztetett vala: mert minden test megfertéztette vala az ő útát a' földön.

13. Annakokáért monda Istén Noénak: Minden testnek vége elközleget én előttem, mivelhogy e' föld bőfölt hamissággal ő miattok: azért imé én elvesztem őket mind az egész földdel egybe.

14. Tsinálj magadnak Bárkát Gófer fából, sok hajlékokat tsinálj a' bárkában, és fenyoíviasszal megöntsd azt belől és kívül.

15. Illyen formára tsináljad pedig azt: A' bárkának hossza háromszáz sing legyen, a' szélessége legyen ötven sing, és a' magassága harminz sing.

16. Világos ablakokat tsinálj a' bárkán, és egy singnek hosszúsága szerint végezd el azt felül, ajtot pedig oldalt tsinálj a' bárkán, alsó, középi, és harmad padlások legyenek benne.

17. És imé én hozok e' földre özönvizet, hogy elveszítsek minden testet, melyben vagyon élő lélek az ég alatt; valami e' földön vagyon, meghal.

18. Mindazáltal te veled kötetést térsz, hogy bémenj te a' bárkába, te * és a' te fjiad, a' te feleséged, és a' te fjiadnak feleségeik te veled együtt.

19. És minden testnek élő állatjából, mindenből felest vígy bé a' bárkába, hogy veled együtt életben tartassanak meg: *tudniülték* hímest és nőstényt.

20. A' madarak között az ő nemek szerint, a' barmok között az ő nemek szerint, és a' földnek tsuiszómszó állati között az ő nemek szerint: minden állatokból felesek menjenek bé te hozzád, hogy éljenek.

21. Te pedig minden eledelt, mely megenni jó, szerezsz magadnak, és ledre, és azoknak.

22. Melyet Noé megtszelekedék. * Mind a' képen tselekedék, a' mint Istén néki megparantsolta vala. Sid.11.7.

VII. Rész.

Noénak házépétele, és a' megmaradandó oktatlan állatokkal a' bárkába költözése, és az Ősövizzenek elindulása, mely e' időt elborítja.

Monda azért az Úr Noénak: Menj bé te, és mind a' te egész házádnépe a' bárkába: mert tegedet látta-lak * igaznak lennem előttem e' mostani emberek között.

2. Minden tiszta állatból hetet-hetet vígy bé, hímest és nőstényt: de a' mely állatok tisztátalanok, azokból kettő-kettőt, hímest és nőstényt.

3. Az égi madarakból is hetet-hetet, hímest és nőstényt, hogy azoknak magvok maradjon meg az egész földnek szinén.

4. Mert hét nap elmulva esőt botsátok e' földre negyven napig és negyven éjjig; és eltörölök minden állatot, melyet teremtettem, a' földnek szinéről.

5. Tselekedék azért Noé mind a szerint, a mint az Úr nékie megparantsolta vala.

6. Noé pedig hatszáz esztendőös vala, mikor az özönvíz volt a földön.

7. Béméne azért Noé, * és az ő fiai, az ő felesége, és az ő fiaiinak feleségei ő vele a bárkába, az özönvíz előtt. Máté 24,38. Luk. 17,27.

8. A tiszta barmok között, és a tisztátalan barmok között, a madarak között, és minden földön tsúszó-mászó állat között.

9. Kettő-kettő méné bé Noéhoz a bárkába, him és nóstény: a mint Isten megparantsolta vala Noénak.

10. Lón pedig hogy hetednapon megindulna az özönvíz a földön.

11. Noé életének hatszázadik esztendőjében, második hónapban, e' hógas nap tizenhetedik napján, a mélység örvényeknek fejei megszakadának ugyanazon napon, és az egeknek tsatornai megnyilatkozának.

12. És lett eső a földre negyven napig és negyven éjjig.

13. Azou napon ment vala bé Noé, Sem, Khám és Jáfet, Noénak fiai, a Noé felesége, és az ő fiaiinak három feleségei ő vele a bárkába.

14. Ok, és minden vadak az ő nemek szerint' és minden barm az ő neme szerint, és minden tsúszómászó állat mely tsúszmász a földön, az ő neme szerint, és minden repdeső állat az ő neme szerint, minden madarak minden szárnyas állatok.

15. Menének azért Noéhoz a bárkába minden testből, melyben élő lélek vala, felesen.

16. Azaz: a' mellyek bémentek, him és nóstény ment bé minden testből, a' mint parantsolta vala Isten önéki: és az Úr ő reájok bezárá az ajtot.

17. Mikor azért az özönvíz negyven napig volna a földön, először annyira nevekedenek a vizek, hogy felvehették a bárkát, és az felemelkedék a földről.

18. Annakutána a vizek nagy erőt vevén, és megnevekeden feletté igen e' földön, a' bárka jára a vizeknek színén.

19. Azután mikor a vizek feletté

8.Bo-

8. Botsáta azért ki galambot is, hogy meglátná, ha megszábadult volna a földnek színe a vizektől.

9. De mikor e' galamb az ő lábainak nyugodalmat nem falált volna, meglátá ő hozzá a bárkába, mert vizek valának az egész földnek színén, és ő kezét kinyújtván, megfogá azt, és bévevé azt magához a bárkába.

10. Vára pedig azután hét napokat, és ismét kibotsátá azt a galambot a bárkából.

11. És megjöve ő hozzá a' galamb estvére, és imé egy leszakasztott olajfaléval vala annak szájában. Megesmeré azért Noé, hogy megszábadult volna a földnek színe a vizektől.

12. Vára mindazáltal mégis hét napokat, és kibotsátá azt a galambot, mely többé ő hozzá vissza nem tere.

13. És lett hatszáz egy esztendőben, az első hónap első napján, elszaradának a vizek a földről, és elfordítá Noé a bárka fedelét, és széllyel néze; és imé megszáradt vala a földnek színe.

14. Másod hónapban pedig, a' hónap huszonhetedik napján teljességgel megszáradá a föld.

15. És szóla Noénak az Isten, mondván:

16. Jöj ki e' bárkából te és a' te feleséged, a' te fjaid, és a' te fjaidnak feleségeik te veled.

17. És minden vadat, mely te veled legyen, minden testnek neméből, mind madarakat, mind barmokat, és minden földön mászó állatokat hozza ki te veled; járjanak e' földön, gyümölcsözzenek és sokasodjanak e' földön.

18. Kijöve annakokáért Noé és az ő fiai, az ő felesége, és az ő fjaiknak feleségeik ő vele.

19. Minden vadak, minden mászó állatok, minden repdeső állatok, és minden földön mozgó állat, az ő nemek szerint kijövének a bárkából.

20. És építé oltárt Noé az Úrnak, és vett minden tiszta állatból, és minden tiszta repdeső állatból, és áldozék égőáldozattal azon az oltáron.

21. És illatozá az Úr azt a' kedves illatot, és mondta az Úr az ő szívében:

Nem átkozom meg többé a' földet az emberért, jöllehet * az ember szívének gondolatja gonosz az ő ifjúságtól fogva: és többé el nem vesztém mind az élő állatokat, a' mint most tselekedtem. rész 6,5. Máté 15,19. 22. Ennekutána míg a' föld leszen, nyár vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, a' nap és az éjszaka * meg nem szűnnek. Jer. 33,20,25.

IX. Rész.

Az Isten Noét áldással vigasztalja: ő vele és minden állatokkal köölt frigyének jeltelékessik és megáldoztatik.

A nnakfelette megáldá Isten Noét és az ő fiai, és azt mondá nekik: * Gyümölcsözzenek és sokasodjanak, és töltsetek bé a' földet. rész 1,28,8,17.

2. És töletek való félelem és rettegés legyen minden földi vadakon, minden égi madarakon: mind a' földön járó minden állatok, mind a' tengernek minden halai a' ti kezeitekbe adattattak;

3. Minden mozgó és élő állat legyen néktek eledelekre: mint e' földnek fűvét *aszórnak*, azonképen * adtam mind azokat néktek. rész 1,29.

4. De a' húst az ötet elevenit * verrel meg ne egyétek. SMóz. 17,14.

5. Bizonyára pedig a' ti véreket, melyben vágyon a' ti élő lelketek, bosszútállók, minden vadállaton bosszút állók azért: és * az emberen, s minden ő atyafián bosszút állók az embernek lelkeért. 2Móz. 21,12,28.

6. A' ki * az embernek véret kiöntja, ember által ontassék ki viszontag annak vére; mert az ő ábrázatjára teremte Isten az embert. Máté 26,52. Jel. 13,10.

7. Típedig * gyümölcsözzenek és sokasodjanak, szaporítsatok és szaporodjatok a' földön. rész 1,28,8,17.

8. És szóla az Isten Noénak és az ő fiaiinak ő vele, ezt mondván:

9. En pedig imé * szövetséget szerzek ti veletek és a' ti utánaatok való magvaival. Ésa. 54,9.

10. És minden élő állatokkal, melyek veletek vagynak, a' madarak között, barmok között, és a' földnek minden

den vadai közül, melyek veletek vagynak: a' bérkából kijött állatoktól fogva, a' földnek minden vadáig.

11. Szövetséget tések, *mondom*, ti veletek, hogy soha ezután minden test el nem vész özönvíz miatt; és nem léssen soha többé özönvíz a' földnek elvesztésére.

12. És monda az Isten: E' léssen a' szövetségnek jele, melyet én veletek én kötöttem és ti kötöttek, és minden élő állat között, mely ti veletek vagyon, mind örökké való időkre.

13. Az én ivemet helyhezitettem a' felhőkben, mely az én kötöttem és é' föld között való szövetségnek jele léssen.

14. És léssen, hogy mikor felhőkkel az eget befedezem a' föld felett, akkor megtetszik az én ívem a' felhőben.

15. És megemlékezem az én szövetségemről, mely vagyon én közötttem és ti közöttetek, és minden testből való élő állat között: és nem léssen ennekutána özönvíz a' földnek elvesztésére.

16. Mert mikor lejéud az én ívem a' fellegekben, megtekintem azt, hogy megemlékezem az örökkévaló köztől Isten között és minden élő állat között, minden testtel egybe, mely a' földön vagyon.

17. És monda az Isten Noénak: Ez a' szövetségnek jele, melyet vetőttem én közötttem és minden test között mely vagyon a' földön.

18. Valának pedig a' Noé fiai, kik a' bérkából kijöttek vala: Sem, Kham és Jáfet. Kham pedig a' Kanaánnak atya.

19. Ezek a' Noé három fiai, kik által ismét elszaporodék az egész föld.

20. És kezdte Noé szótát plántálni, mivelhogy a' földnek mivlésére adta vála magát:

21. És minekutána ivott volna annak borában, megrészegegedék, és az ó sátorának közepette megmeztelente magát.

22. És mikor látta volna Kham, a' Kanaánnak atya, az ó attyának meztelenségét, megmondá az ó két attyafianak az úttán.

23. Akkor Sem és Jáfet az ó felsőruháját vévén, magoknak keftén valokra veték, és hátramenvén ó hozzá járulának, és befedezék az ó attyoknak meztelenségét: az ó ortárok pedig mivelhogy elfordítva valának, nem láták az ó attyoknak meztelenségét.

24. Felszerkenvén pedig Noé a' borból, megtudá a' mit tselekedett volna ó vele az ó kisebbik fja.

25. És monda: Atkozott léssen a' Kanaán, szolgálknak szolgálja léssen az ó attyafiai között.

26. Annakutána monda: Áldott az Úr, Semnek Istene, és a' Kanaán szolgálk legyen nékiek.

27. Szaporítsa az Isten a' Jáfetet, és lakozzék a' Semnek sátorában, és legyen a' Kanaán nékiek szolgálk.

28. Ele pedig Noé az özönvíz után háromszázötven esztendőket.

29. És így voltak Noénak teljes napjai, kilentszáz ötven esztendő: és meghala.

X. Rész.

A' Noé három fjának szaporodások, és minden népeknek asoktól való terjedések.

Ezek pedig a' Noé fainak Semnek, Khamnak és Jáfetnek nemzetségei, kiknek az özönvíz után lettek fiai.

2. Jáfetnek * fiai: Gómer, Mágog, Madai, Jáván, Thubál, Mésék és Thirás. 1Krn.1.5.

3. A' Gómer fiai pedig: Askhenáz, Risáth, és Togárma.

4. Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim és Dodánim.

5. Ezekből osztattak meg azután a' pogányoknak tartományai az ó földökben, kinek-kinek az ó nyelve szerint; az ó nemzetségekben való tseledek szerint.

6. Khamnak pedig fiai: * Khús, Mitzráim, Pút, és Kanaán. 1Krn.1.8.

7. Khúsnak pedig fiai: Séba, Hávilah, Sábthah, Rahámah, Sabthéka. Rahámahnak pedig fiai: Séba és Dédán.

8. Annakfelelte Khús nemzé Nimród, e' kezdte hatalmassá lennia a' földön.

9. Ez hatalmas vadász vala az Úr előtt, azért szokták mondani *pétábe*-széd-

szédem: Ez olyan hatalmas vadász az Úr előtt, mint Nimród.

10. És az ó birodalmának kezdete volt Babel, Erekh, Akhád, és Kálné a' Sinhárnak földében.

11. E' földről ment azután Assiriába, holott építé Ninivét, Rekhoboth várost, és Kaláht.

12. És Résent Ninivé között és Kaláb között: az a' *Ninivé* felettte igen nagy város.

13. Mitzráim pedig nemzé ezeket: Lúdimot, Ananimot, Lehabimot, és Nafukhimot.

14. Fathrusiznot és Kásukhimot, honnan származtak a' Filiszteusok, és Káfthirimot.

15. Kanaán pedig nemzé Sidont, az ó elsőszülöttét, és Khétet.

16. Jebuzeust, Emorreust, és Girszeust.

17. Khivveust, Harkeust, és Sineust.

18. Arvadeust, Tzemareust, Hamatheust; és azután elterjedének a' Kanaeusoknak tselédei.

19. Úst pedig Kanaeusnak határa, Sídomból, a' mellyen mennél Gérárbá mind Gázáig, és onnét ismét a' mellyen kell menni Sodomába, Gómorába, Admádba, és Séboimba mind Lésáigian.

20. Ezek a' Khamnak fiai az ó tseledek szerint, az ó nyelvek szerint, az ó földökben, az ó népek között.

21. Továbbá Semnek is lettek *magyarok*, az Eber minden fainak attyoknak, Jáfetnek, ki legnagyobb vala, attyafianak.

22. * Semnek *axévt* fiai: Elám, Assur, Arfaksád, Lúd és Arám. 1Krn.1.7.

23. Arámnak pedig fiai: Us, Hul, Gether, és Mesk.

24. Arfaksád pedig nemzé Séláht, Séláh pedig nemzé Ebert.

25. Ebernek is lettek két fiai: Az egyiknek neve Péleg, mivelhogy ennek idejében oszlott meg a' föld; az ó attyafianak pedig neve Joktán.

26. Joktán pedig nemzé Almodádót, Sélefet, Hasarmávetet és Jerákhót.

27. Hadarámot, Uzáht, és Diklát.

28. Obáht, Abimáht és Sebát.

29. Ofírt, Haviliát, és Jobábot: mind ezek Joktán fiai voltak.

30. És volt ezeknek lakások Mésától fogva, mellyen mennél Sáfárba, mind a' napkeleti hegységig.

31. Ezek a' Semnek fiai az ó tselédek szerint, az ó nyelvek szerint: az ó földökben, az ó népek között.

32. Ezek a' Noé fainak tselédei az ó nemzetségek szerint, az ó népek között; és ezektől szaporodának el a' népek é' földön az özönvíz után.

XI. Rész.

A' Babilon tornya kezd épülni: a' nyelvek összekegyedének: a' Sem maradvékas mind Abrámig előszámítatának.

Mind az egész föld pedig egy nyelven szólt vala, és a' szólásnak beszéde egy vala.

2. És mikor napkelet felől kiindultak volna, találának a' Sinhár földében egy mezőt, és lakozának ott.

3. És mondának egymásnak: Jer, tésináljunk téglákat, és égessük jól meg: és a' téglák kő gyanánt valának: és nékiek, és az enyv mész gyanánt.

4. Mondának annakokáért: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, mellynek magassága az eget érje, és *ily módon* szerezzünk magunknak nevet: mert netalán eloszunk az egész földnek színére.

5. Leszálla pedig az Úr, hogy látná azt a' várost és tornyot, mellyet építének vala az emberek fiai.

6. És az Úr monda: Imé e' nép egy, és mindnyájan nékiek egy nyelvek vagyon: és mivelhogy ezt kezdeték mostan mivelni, ezután semmi meg nem tarthatja őket, hogy szinte ezenképen ne tselekedjenek mindeneiket, a' mellyeket *vakmerőképen* elvégezték tselekedni.

7. No *axévt* szálljunk alá, és vesztítsük esztét ott az ó nyelveknek: hogy egymásnak beszédét meg ne értsék.

8. *Ilyen módon* szélesztette vala el őket az Úr onnét; az egész földnek színére: és megszűnének építeni a' várost.

9. Annakokáért nevezé *minden* annak nevét Babelnek; mivelhogy az Úr ott vesztette volna esztét az egész föld

föld nyelvének, és az Úr onnét szelészettette volna el őket az egész földnek színére.

10. Ezek * a Semnek nemzetségei. Sem száz esztendő korában nemzék Arfaksádót, az özönvíz után két esztendővel.

Krón. 1, 17.

11. És élt Sem, minekutánna nemzette Arfaksádót, ötszáz esztendőket, és nemzett fiaikat és leányokat.

12. Arfaksád éle harmintzöt esztendőket, és nemzék Séláht.

13. És éle Arfaksád, minekutánna nemzette Séláht, négy száz és három esztendőket, és nemzett fiaikat és leányokat.

14. Séláht pedig éle harmintz esztendőket, és nemzék Ebert.

15. És éle Séláht, minekutánna nemzék Ebert, négy száz három esztendőket, és nemzék fiaikat és leányokat.

16. Éle pedig Eber harmintz négy esztendőket, és nemzék Péleget.

1 Krón. 1, 19.

17. És éle Eber minekutánna nemzék Péleget, négy száz harmintz esztendőket, és nemzék fiaikat és leányokat.

18. Éle pedig Péleget harmintz esztendőket, és nemzék Réut.

19. És éle Péleget, minekutánna nemzék Réut, kétszáz kilentz esztendőket, és nemzett fiaikat és leányokat.

20. Réu pedig éle harmintz két esztendőket, és nemzék Sérugot.

21. És éle Réu, minekutánna nemzék Sérugot, kétszáz hét esztendőkhig, és nemzék fiaikat és leányokat.

22. Éle pedig Sérug harmintz esztendőket, és nemzék Nákhort.

23. És éle Sérug, minekutánna nemzék Nákhort, kétszáz esztendőket, és nemzék fiaikat és leányokat.

24. Éle pedig Nákhor huszonkilentz esztendőket, és nemzék Tharéht.

25. És éle Nákhor, minekutánna nemzék Tharéht, száz tizenkilentz esztendőket, és nemzék fiaikat és leányokat.

26. Éle pedig Tharéht hetven esztendőket, és nemzék Abrámot, Nákhort, Haránt.

27. Ezek szerint a Tharéhnak nemzetségei. Tharé nemzék Abrámot, Ná-

khort és Haránt. Harán pedig nemzék Lótót.

28. Meghala pedig Harán, az ő atyjának Tharéhnak szemei előtt, az ő születésének földében, tudván, hogy Káldeának városában, Ur nevű városban.

29. Vettek pedig magoknak feleségeket Abrám és Nákhor: az Abrám feleségének neve volt Sára: a Nákhor feleségének neve Milkah. Háránnak leánya, mely Hárán atyja volt Milkahának és Jiskáhnak.

30. Sára pedig meddő vala, és nem vala néki magzátja.

31. Felvévé pedig Tharé Abrámot az ő fiját, és Lótót Háránnak fiját, az ő unokáját, és Sára, az ő menyét. Abrámnak az ő fijának feleségét, és kijóvá nének együtt Káldeának Ur nevű városából, hogy mennének Kánaánnak tartományába, és mikor jutottak volna Hárába, ott maradtanak.

32. És tették a Tharé életének napjai kétszáz öt esztendőket, és meghala Tharé Háránban.

XIII. Rész.

Abrám Istenét hazájából a Kánaán földére kitéváltatik, onnét Egyiptomba keltőzik, holott felesége tőle ebétiük ideig: de visszaváltatik.

Ezt mondotta vala pedig az Úr * Abrámnak: Eredj ki a te földedből, a te rokonságaid közzül, a te atyádnak házából, a földre, melyet mutatándok néked. Sid. 11, 8.

2. És nagy nemzetségnek atyává tészlek tégedet, és megáldalak tégedet, és felmagasztalom a te neved; és immár légy áldás.

3. Megáldom azokat a kik tégedet megáldanak, a ki pedig megátkoz az tégedet, megátkozom azt: és e földnek minden nemzetségei * megáldanak te bennem. rész 18, 18. Tsel. 3, 25.

4. Mikor pedig Abrám kimenne Háránból, a mint az Úr mondotta vala nekik, Lót is elméne ő vele; Abrám pedig hetvenöt esztendő vala, mikor kimenne Háránból.

5. És felvévé Abrám az ő feleségét Sára, és az ő atyjának fiját, Lótót, és minden jószágát, maradját, melyet kerestek vala, és minden személyeket, melye-

mellyeket szerzettek vala Háránban, kik elindulván hogy mennének Kánaán földére, végezetre oda jutának.

6. És általméne Abrám a földön mind Sikemig, Mórénak tserfas mezejéig: a Kanaeusok valának pedig akkor abban a tartományban.

7. Annakokáért megjelenék az Úr Abrámnak, és monda nekik: A te magodnak adom e tartományt; és építe Abrám ott oltárt az Úrnak; ki megjelent vala néki.

8. Azután elméne onnét a hegyre, mely Bételnek napkelet felől, a váro részére vagon, és ott voná felsátoát; Bételh napnyugotra, és Háit napkeletre hagyván, és ott oltárt építvén az Úrnak, az ő nevét segítségül hívá.

9. És elméne Abrám, szünetlen menvén a Kánaán földének dél felől való részére.

10. Vala pedig azon a földön éhség; annakokáért aláméne Abrám Egyiptomba, hogy ott élne mint egy jövevény: mert nagy éhség vala a Kánaán földén.

11. És mikor elközelgetett volna Egyiptomhoz, monda a feleségének Sarának: Imé mostan látom hogy te szép ábrázatú asszonyiállat vagy.

12. És ez következteték, hogy az Egyiptombeliek látván tégedet, azt mondják: ez ennek felesége; s megölnék engemet, és tégedet elevenen megtartanak.

13. Mondjad azért, kérlek, hogy én hűgom vagy; hogy te éretted jól legyen az én dolgom, és az én lelkem éljen te éretted. * r. 20, 13. 26, 7.

14. Lett annakokáért, hogy mikor bémenne Abrám Egyiptomba, látának az Egyiptombeliek hogy felette igen szép ábrázatú vala az az asszonyiállat.

15. És látván őtet a Faraó fő fő szolgál, dítserék Faraónak, és elvették azt az asszonyiállatot a Faraó udvarába.

16. Ki Abrámmal jól tett ő érette, és valának önéki juhai, ökrei, számarai, szolgálóleányai, nőstény számarai és tevéi.

17. Megveré pedig az Úr Faraót feletté igen nagy tsapasokkal, és az ő

udvara népét is Sáraért, az Abrám feleségéért.

18. Faraó annakokáért Abrámot hívatván, monda nekik: Miért miteléd ezt én velem? Miért nem mondtad meg énnekem, hogy ez tenéked feleséged volna?

19. Miért mondottad ezt: Én hűgom? hogy arra nézve őtet magannak feleségül venném. — Mostan annakokáért imuol a te feleséged, vedd megadhoz őtet és menj el.

20. És parantsolatot ada Faraó ő felé mind az ő szolgálóinak, kik elbortsták őtet, és az ő feleségét, és minden marháját valamely övé vala.

XIII. Rész.

Abrám és Lót kijőnek Egyiptomból: elváltanak egymástól: Az Isten másodsor igéri Abrámnak a Kánaán földét, és az ő magvát megcsaporodását.

Feljöve annakokáért Abrám Egyiptomból, ő és az ő felesége, és minden valamű jószág a marhájá vala. Lót is ő vele egyetemben Kánaának dél felől való tartományába.

2. Abrám pedig igen gazdag vala barmokkal, ezüsttel, és arannyal.

3. És a mely úton előment vala, azon úton feljöve a dél felől való tartományból mind Bételhig, a helyig, hol először neki sátora vala, Bétel és Hái között.

4. Az oltárnak helyére, * melyet ott Elnak névét segítségül hívá. r. 12, 8.

5. Lótnek ispedig ki Abrámmal jár vala, valának juhai és ökrei, és sátorai.

6. És immar az a föld nem szenvedéhefi vala őket, hogy együtt laknának, mert sok jószágok s marhájok vala, és együtt nem maradhatnak vala.

7. Honnétámadá versengés Abrámnak barompásztorai között, és Lótnek barompásztorai között: mert a Kanaeusok és a Perizeusok laktanak vala akkor azon a földön.

8. Monda azért Abrám Lótnek: Kérlek hogy ne legyen versengés én közöttem és te közötted, avagy az én pásztoraim között és a te pásztoraid között: mert atyafiak vagyunk.

9. Avagy mind ez egész föld nintsen é te elötted? Kérlek válj el tőlem; ha

ha balkézre menédesz, én jobbkezre mégyek; ha pedig jobbkezre menédesz, én balkézre mégyek.

10. Feleltem azért Lót az ő szeméit, látá hogy a Jordánnak minden térmézeje vizes föld volna: mert mi-nekelőtféle elvesztette volna az Úr Sodomát és Gomorát, olyan vala mint az Úrnak kertje, és mint Egyiptomnak földje, Soárnak minden környéke.

11. És választá magának Lót a Jordánnak egész mezejét, és méné Lót napkelet felé: és *ily módon* elválnak egymástól.

12. Ábrám lakozik vala a Kanaán tartományában, és Lót lakik vala a mezővárosokban, és sátorát mozdítá *szüntén* Sodomáig.

13. Jóllehet Sodomának * lakosai gonoszok volnának, és az Úr ellen felelte igen vétkesek. Ezék. 16,49

14. Az Úr pedig monda Ábrámnak, minekutánna elváltak Lót őtöle: Emeld fel mostan a te szemeidet és tekintins helyről a holott vagy, éjszakra, délre, napkeletre és napnyugóra.

15. Mert * mind ez egész földet, a melyet látsz, néked adom, és a te magodnak mind örökké. *rész. 12,7. r. 15,18. 26,4. Tsel. 7,5. 5Móz. 34,4*

16. És * olyanná teszem a te magodat, mint a földnek pora, hogyha valaki megszámálhatja a földnek porát, a te magod is megszámálthatatik. Róm. 4,18. Síd. 11,12.

17. Kelj fel, és járd el ez országot az ő hosszára és szélességére: mert néked adom azt.

18. Előbb mozdítá azért sátorát Ábrám, és elmenvén, lakozék Mamrénak térmézején, mely Hebron mellett vagy, és ott az Úrnak építe oltárt.

XIV. Rész.

Lót raboságra vitették, de megszabadították: a győzedelmes Ábrám Melkhisédektől áldást veszen.

Lett pedig Amrafelnek Sinár Királyának, és Ariókhnak Elazar Királyának, Khédorloamernek Elám Királyának, és Thidálnak a pogányok Királyának idejekben.

2. Hadat támasztának ezek a Sodomabeli Béra Király ellen, a Gomorabeli Birsá Király ellen, az Adma-

a Hánernok atyafiának mezején, kik Ábrámmal szövetséget szerettek vala.

14. Meghallá azért Ábrám hogy az ő atyafa fogságba esett volna, és felfigyverkezete az ő házában nevedett szolgálai között viadalhoz háromszáz tizennyolcat, és utánnok méné mind Dániig.

15. És megosztá szerégét azok ellen éjszaka, ő és az ő szolgálai, és megvervén, üzék őket mind Hobáb, mely Damaskusnak balkéz felől való részéről vagyon.

16. És visszahozván minden gazdagságot, Lótot is az ő atyafiát jószágával egybe visszahozá, annakfelelte asszonyiállatokat és sok népet.

17. Kiméne annakokaért Sodomának Királya ő eleibe, minekutánna megfert volna ő Khédorloamernek és az ő vele való Királyoknak megveréséből, a Sávénak völgyébe, mely Király völgyének nevezetik.

18. Melkhisédek * pedig Sálemnek Királya, vitt Ábrám eleibe kenyerét és bort, és ő mivel hogy a magasságos erős Istennek Papja vala: Síd. 7,2,3.

19. Megáldá őtet, és monda: Áldott Ábrám az erős magasságos Isten előtt, a menyek és földnek Birája előtt.

20. És áldott az erős magasságos Isten, ki a te ellenségeidet adta a te kezébe. Ada * azért Ábrám tizedet mindenekből önéki. Síd. 7,2,4,6.

21. És monda Sodomának Királya Ábrámnak: Add meg énnékem a népet, és egyéb nyereséget végy magadnak.

22. Akkor monda Ábrám Sodomának Királyának: Feleltem az én kezemet az Úrhoz, a magasságos erős Istenhez, a mennynek és földnek Birájához:

23. Hogy semmit abban a mi tied, tsak egy fonalszálat is, vagy egy sarukötőt el nem veszek, hogy ne mondassad azt: Én gazdagítottam meg Ábrámot.

24. Azoktól megvalva a mit megessenek e szolgálai, és é fériflakknak részeken kívül, kik én velem eljöttek volt: Auer, Eskhol, Mamré, ök vegyék ki az ő részeket.

XV. Rész.

Az Isten szövetséget köt Ábrámmal, és az ő magvának megszorodása felől tett ígérelet megerősíti.

Kezek után szóla az Úr Ábrámnak látás által, * ezt mondván: Né felj Ábrám: Én paizsod vagyok te-néked, a te jutalmad felette igen bővésség. Solt. 18,3. Ésa. 41,10.

2. És monda Ábrám: Uram Isten, mit adnál énnékem, holott én magzatok nélküli élek, és az, a kire az én házam száll, a Damaskusbeli Elitézér?

3. Ismét monda Ábrám: Imé énnékem nem adtal magot, és imé az én házamban nevedett szolgálom léssen az én örökösöm.

4. És imé szóla az Úr önéki, mondván: Ez, nem léssen a te örökösöd; hanem a ki származik te tőled, a léssen a te örökösöd.

5. És kivívé őtet, és monda: * Tekints fel mostan az égére, és számláld meg a teillagokat, ha azokat, megszámálhatod; — és mondanékite: Így léssen a te magod. Róm. 4,18.

6. És * hű az Istennek, és az tulajdonították önéki igazságára. Róm. 4,3.

7. És mondanékite: Én vagyok az Úr, ki tégedet kihoztalak Kádeának oroszából, Urból, hogy néked adnám e földet hogy bírnád azt örökség szerint.

8. Monda pedig Ábrám: Uram Isten, miről tudhatom meg hogy a földet birni fogom?

9. És felele néki: Hozz énnékem három esztendő üszöt, három esztendő ketskét, és három esztendő kost, gerlitzét és galambfiat.

10. Elhozván azért mind azokat, ketté vagdalá azokat, és mindeniknek fele részét a másik fele részre elnebe helyezteté; de a madarakat ketté nem vagdalta vala.

11. És mikor a madarak esnének e tagokra, Ábrám elüzi vala azokat.

12. Mikor pedig a nap immár elnyugodnék, Ábrámra mély álom esék: imé pedig nagy félelem és setétség vevé őtet körül.

13. És monda az Úr Ábrámnak: Bizonytal tudjad hogy a te magod jövevény léssen az idegen földön, és szolgálának az idegen földön valóknak, ²*

és öket nyomorgatják négyszáz esztendőig.

14. És azt a népet is, a mellynek szolgálának én megítélem, és annakutána * kijönnek ők nagy gazdagsággal.

15. Te * pedig a te alyáidhoz mégy nagy békességgel, és eltemetettel jó vénségben.

16. * És ők negyedik embornyom elmulva ide megrtérnek: mert az Emor-reusoknak hamiságok még be nem tört.

17. És lett hogy mikor a nap immár elment volna, és setét éj volna; imé egy füstölőg kementize láttaték, és tüzes világosság, melly általme-gyen vala az elvagdaltatott tagok között.

18. És napon tett az Úr szövetséget * Ábrámnak, ezt mondván: A te magodnak adom é tartományt, Egyiptomnak folyóvizétől fogva, mind amá nagy Eu-frátes folyóvizig. r.12,7.13,15. r.26,4. 5Móz.34,4. 2Któn.9,26.

19. A' Kenéusokat, Kenizeusokat, és a' Kadmonusokat.

20. A' Hitheusokat, Perizeusokat, és a' Oriásokat.

21. Az Emorreusokat, Kananeusokat, Girsaseusokat, és a' Jebuzeusokat.

XVI. Rész.

Hágár Sárától Ábrám mellé háltársát adá-tik; tőherbe esvén, Asszonyát nem bétűti: früzetik: visszatér, és Ismáel szüli.

1. Is mikor Sárát az Ábrám felesége nem szülné nékie, vala nékie egy Egyiptomból való szolgálóleánya, ki-nek neve vala Hágár.

2. Monda azért Sárát Ábrámnak: Imé mostan az Ur bézartotta az én méhemet hogy én ne szüljek: kérlek menj bé az én szolgálóleányomhoz, és engede-falan az által megépülök; és engede-Ábrám a' Sárát szavának.

3. Vevé azért Sárát az Ábrám felesége az Egyiptombeli Hágárt az ő szolgálóleányát, tiz esztendővel azután hogy Ábrám a' Kanaan földön kezdett vala lakni, és adá azt Ábrámnak az ő férjének feleségül.

4. És béméne Hágárhoz, ki fogada az ő méhében: és mikor látta volna ő hogy

fogadott volna méhében, nem vala bé-tűlete az ő asszonyának ő előtte.

5. Annakokáért monda Sárát Ábrám-nak: Néked köszönöm az én rajtam-esett bosszúságom. Én adtam az én szolgálóleányomat te melléd, és mi-vel hogy látja hogy tőherbe esett, sem-mi bétűletem nintsen előtte: téssen ítéletet az Isten én közöttem és te közötted.

6. Monda pedig Ábrám Sárának: Imé a te szolgálóleányod a te kezé-ben vagyon, azt miveljed vele a mi te-néked tetszik. Nyomorgatja vala az-ért Sárát őtet, és elfuta ő őelőtte.

7. De mikor az Úrnak Angyala ta-lálta volna őtet a' forrás mellett a' pusztában, ama' forrás mellett, melly vagyon a' Súrra menő út mellett,

8. Monda: Hágár, Sárának szolgál-óleánya, honnétjössz és hová mégy? És az monda: Sárának az én aszo-nyomnak előtte futok én.

9. Akkor monda néki az Úrnak An-gyala: Terj meg a te asszonyodhoz, és alázd meg magadat az ő kezei alatt.

10. És annakfeletle monda néki az Úrnak Angyala: Igen megsokasítom a te magodat, annyira hogy soksága miatt meg nem számlálhatatik.

11. Azután monda néki az Úrnak Angyala: Imé te nehékes vagy, és szülsz fiat; nevezed azért őtet Ismá-elnek, mivel hogy Isten meghallotta a te nyomorúságodat.

12. Az pedig léssen fene ember: az ő keze léssen mindenek ellen, és min-denek keze ő ellene; és minden ő at-tyafainak ellenekbe lakozik.

13. És nevezé Hágár az Úrnak ne-vét ki ő vele szólott vala: Te vagy Isten ki látasz engemet. Mert ezt mondja vala: Avagy most is nem az engem látó után látok é?

14. Annakokáért nevezé azt a' for-rást Lakhairainak (azaz, élő engem látóknak) melly vagyon Kádes és Bé-red között.

15. Szüle azért * Hágár Ábrámnak fiát, és nevezé Ábrám az ő fiának ne-vét, a' kit szüle Hágár, Ismáelnek.

Gal.4,22.

16. Ábrám pedig vala nyoltzvanhat

esztendő, mikor Hágár szüli Ismáel-t.

XVII. Rész.

XVII. Rész.

Isten Ábrámnak és Sárának neveket elvöl-toztatván, a' körülmetélést szerzi, és az Ismét születése feől ígertet léssen.

Mikor pedig Ábrám kilentzenki-ment esztendő, és megjele-nék Ábrámnak az Ur, és monda néki: Én vagyok az erős mindenható Isten, járó * en előttem szüntelen, és légy állhatatos.

2. * És az én szövetségetem hely-veztetem én közöttem és te közötted; és tégedet felette igen megsaporít-lak. 2Móz.2,24. 6,4.

3. És leborúla Ábrám az ő ortzájára, és szóla ő vele az Isten, mondván:

4. Én fölöttem, imhol az én szövét-ségem te veled, hogy * lésszesz te sok nemzetségeknek atyja. Róm.4,17.

5. És nem hivatfatik a te neved ez-után Ábrámnak, hanem a te neved léssen Ábrám, mert sok népeknek atyivá tettelek tégedet.

6. És megsokasítalak tégedet fe-llette igen; azt miveltem hogy sok né-pek származzanak te tőled; Királyok is származzanak te tőled.

7. És helybezétem az én szövetsé-gemet én közöttem és te közötted, és a te magod között te utánnad az ő nemzetségekben örökkévaló szövét-ségül, hogy legyek tenéked Istened, és a te magodnak te utánnad.

8. És adom tenéked és a te magod-nak te utánnad azt a' földet, mellyen jövevény voltál, *szüli* a' Kanaan-nak egész földét örökkévaló birodal-mul; és lésszesz nékiek Istenek.

9. Annakfeletle monda Isten Ábra-hámnak: Te pedig az én szövetsé-gemet megörizzed, te és a te magod te utánnad az ő nemzetségekben.

10. E' pedig az én szövetségem, én közöttem és ti közöttetek, és a te utánnad való magod között, mellyet meg kell tartanotok, hogy ti közötté-tek minden férjű körülmetéltessek.

11. Körülmetéljétek pedig a ti férj-űi testeteknek bőrénél elejét, * és az léssen az én közöttem és ti között-ettek való szövetségnek jele.

Tsel.7,8. Róm.4,11.

12. * Minden férjű annakokáért nyoltzadnapon az ő születése után kö-

rülmeteltessek ti köztöttek a' tinem-zetségekben, akár házatokban nevel-kedett szolga, akár pénzen vett, akár miidegenek közül való, a' ki nem a te magodból való. 3Móz.12,3. Luk.2,21.

13. Körülmeteltessek, mondom, mind házadnál nevelkedett szolgád; mind pénzen vett szolgád; és léssen az én szövetségem a ti testetekben örökké-való szövetségül.

14. A' körülmetéletlen férjű pedig, a' ki az ő férjűi testének bőrét körül nem metéli, bizonynyal eltörölíték az ő népe között ez okért, mert felbon-totta az én szövetségetem.

15. Annakfeletle monda Isten Ábra-hámnak: A te feleségednek Sárának ne híjad nevét Sárának, mert Sára az ő neve.

16. És megáldom őtet, és adok őtőle néked fiat, megáldom, mondom, őtet, és léssen népekké, nemzetségeknek Királyai származzanak ő tőle.

17. Akkor borúla Ábrám az ő or-zájára, és mosolyogván monda az ő szívében: avagy száz esztendő em-bernek léssen é gyermeke? avagy Sárakilentzen esztendőslévé, szül-het é?

18. És monda Ábrám az Istennek: Vajha Ismáel élne te előttd.

19. Kinek monda az Isten: Kétség nélkül a' te feleséged * Sára szül tené-ked fiat, és nevezed azt Izsáknak, és megerősitem az én szövetségetem ő vele örökkévaló szövetségül az ő utánna való magyának. rész.21,2.

20. Ismáel felől is meghallgattalak tégedet, * imé megáldom őtet, és gyü-mölszövé tésszem őtet, igen megsok-asítom őtet; tizenkét Fejedelmeket nemz, és nagy néppé tésszem őtet. rész.21,13.

21. Az én szövetségetem pedig meg-erősitem Izsákkal, kit * néked szül Sára ez időkorban a' más esztendő-be. rész.21,1,2.

22. És mikor elvégezte volna vele való beszélését, felméne az Isten Áb-rahamtól.

23. Vevé azért Ábrám Ismáel az ő fiát, és minden házában született szol-gákat, és a kiket pénzen vett vala, minden férjűt ki az ő házából való vala,

vala, és ugyanazon napon az ő férfiúi testének bőrének elejét elmetsté, a mint ő vele szólott vala az Isten.
24. Abraham pedig kilentzvenkilentz esztendő volt, mikor ő maga az ő férfiúi testének elejét elmetsté.
25. Ismél pedig az ő fija tizenhárom esztendő volt, mikor az ő férfiúi testének bőrének elejét elmetsték.
26. Mind egy napon metéltetett körül Abraham és Ismél az ő fija.
27. És minden ő házanépe, házána született szolgálja, és minden idegentől vett szolgálja, ő vele együtt körülmetéltének.

XVIII. Rész.

Abrahám szülését Angyaloknak gazdálkodók; kik közül egy (a Jehova) megdorgálja Sárát hihetlenségéért, és megleteti Abrahámnak Sodomai veszedelmét, melynek megmaradásáért könyörög Abrahám.

Megjelenék pedig őnéki az Úr a Mammrének mezején, és ő ül vala az ő sátorának ajtajában: mikor a nap immár felmelegedett volna.

2. És mikor felemelte volna az ő szemét, tekinté, és imé * három férfiak állanak vala ő előtté, kiket mikor látott volna, futamodék azoknak elejébe a sátorának ajtajától, és meghajtá magát a föld felé.
3. És monda: Jó Uram, ha kedves vagyok te előtté, kérlek ne kerüld el a te szolgálodat.

4. Hozzanak, kérlek, egy kevés vizet, és mossatok meg a ti lábaitokat, és nyugodjatok e fa alatt.
5. Azouközben hozok egydarab kenyert is, és erősítetek meg étellel a ti szíveteiket, aztan úgy menjetek el, mivelhogy én hoztam ti szolgálátokhoz bétértetek. És mondának: Tselekedjél úgy a mint szóllál.

6. Azért sietve bémenvén Abraham a sátorba Sárahoz, monda: Siess, végy három mérték zsemlyelisztet, gyurd meg, és süss pogácsákat a hamu alatt.
7. Abraham pedig futa az ő barmainak nyájához, és hozza gyermekded kövér borjút, és adá a szolgálának, ki sieté azt elkészíteni.

8. És ilyen módon vevén vaját és tejet, és a borjút, mellyet készített vala, és Gomorának kiáltása mivelhogy meg-

megszakodott, és az ő bűnök igen megnehezdedt;

21. Alámégyek most és meglátom, ha az én hozzám jutott kiáltás szerint valóban úgy tselekedtek, hogy ha nem, hogy megtudjam.

22. Mikor pedig a férfiak onnét elmentek volna, menének Sodomába: Abraham * pedig még az Úr előtt áll vala.
rész 19, 27.

23. És hozzájárulván Abraham monda: Avagy elvesztéd é az igazat is a gonosszal egybe?

24. Talán vagynak ötven igazak abban a városban, avagy elvesztéd é, és nem kezezel é a helynek az ötven igazakért a kik vagynak a városban?

25. Távolság legyen földed hogy ilyen dolgot tselekednél, hogy elveszítéd az igazat az istentelennel, és úgy járjon az igaz mint az istentelép; fával legyen ez földed: avagy ez egész földnek * bírja nem tselekedné é ítéletet?
Róm. 3, 6. Jób. 34, 17.

26. És monda az Úr: * Ha találán-dok Sodomában a városban belől ötven igazat, mind az egész helynek megkegyelmezek azokért.
Jer. 5, 1.

27. És felelvén Abraham, monda: Im most kívánnék szólni az én Uramnak, noha én por és hamu vagyok.

28. Talán az ötven igazaknak léssen öt híjjok; avagy elvesztéd é az egész várost az ötért? És monda: Nem vesztém el ha találán-dok ott negyvenötöt.

29. Ismét szóla *Abrahám*, és monda: Talán találatnak ott negyvenen; és monda: Nem vesztém ele negyvenét.

30. És mondá *Abrahám*: Kérlek ne haragudjék meg az én Uram ha szólok: talán találatnak ott harminczan.
Felele az Úr: Nem vesztém el ha találok ott harminzat.

31. Monda ismét: Imé még kíván-nék szólni az én Uramnak: talán találatnak ott húszan.
Felele az Úr: Nem vesztém el e húszért.

32. Monda végezetre: * Ne haragud-jék kérlek az én Uram haszólóktak egyszer: talán találatnak ott tizen.
Felele: Nem vesztém el e tízért.
Bir. 6, 39.

33. És elméne az Úr, minekutánna elvégezte volna Abrahámmal való be-

szelését; Abraham pedig megtére az ő helyére.

XIX. Rész.

Az Isten elvessé Sodomát és Gomorá minden tartományaitkal egybe. Mehtarja Lót: a felesége sódóvámmá változik. Vétkezik az ő leányával, kiket születnek Móób és Ammon.

Es mikor ama két * Angyal Sodomába jutott volna estve, Lót ül vala Sodomának kapujában, kiket mikor látott volna, felkelvén elejébe méne, és az ő ortzájával a föld felé hajla.
rész 18, 16, 17.

2. És monda: Mostan immár én Uramnak kérek, térjetelek a ti szolgálátok házához, és hájlatok ott, * mossatok meg lábaitokat; és reggel felkelvén úgy menjetek el a ti útatokra. Kik mondának: Nem megyünk, hanem az úttán halunk.
rész 43, 24. Bir. 19, 21.

3. De mikor * igen kényszeríténé ő ket, bétérvén ő hozzája, béménének az ő házába, és szerze nékiék lakodalmat, és pogácsákat is süte, és evének.
Sid. 13, 2.

4. Minekelőtte pedig lefeküdni menének, a városnak *férfiak, tudnivalók* Sodomának férfjai körülvevék a házat, kintsytől nagyig mind az egész község a városnak egy széletől fogva a *más széletig*.

5. És szóllíták Lótót, mondván néki: Hol vagynak ama férfiak, kik te hozzád jövének az éjjel hozd ki azokat mi hozzánk, hogy esmerjük őket.

6. Akkor kiméne ő hozzájok Lót az ajtó eleibe, és maga után bézára az ajtót.

7. És monda nékiék: Kérlek atyámfiai; ne tselekedjetekek *üllyen* gonossz-ságot.

8. Imé vagynak énékem két leányaim kik meg férfifiat nem esmértek, kihozom azokat ti hozzátok, és tselekedjetekek azokkal a mint néktek tetszik, tsakhogy ez emberek ellen ne vétkezzetekek, mivelhogy ezek jöttek az én házamnak árnyéka alá.

9. Kik felelének: Eredj el innét, Is-mét mondának: Ez egyedül itt a mi városunkban jövényen lévén, ő szabna é minékünk törvényét? Majd gonosz-bú

búl tselekedünk te veled hogy nem azokkal. És rea rohanának arra a férfijura Lótra felette igen, és az ajtót akarják vala bérontani.

10. És kinyújtván azok a férfiak az ő kezeket, béravadák Lótót magokhoz a házba, és az ajtót bézarák.

11. A férfiakat pedig kik a ház ajtaja előtt állanak vala, megverék valsággal kinyitól nagyig, annyira hogy az ajtonak keresésében megfáradának.

12. És mondanak a férfiak Lótnak: Vagyon é itt e városban valaki hozzá tartozó, akár vöd, akár fujaid és leányaid? Mindeneket, kik te hozzád tartozók, vigy ki e helyből.

13. Mert mi majd elveszítjük e helyet, mivelhogy ezeknek kiáltások nagy az Ur előtt; mert az Ur küldött minket, hogy elveszítsük e várost.

14. Kimenvén azért Lót, szóla az ő vőinek, kik az ő leányait elvették vala, és monda: Kejjetek fel, menjétek ki e helyből, mert majd elveszítí az Ur e várost; de az ő vőinek látták tsak tréfálódni.

15. És mikor a hajnal feljött volna, az Angyalok erőltetik vala Lótót, mondván: Kelj fel, vedgy feleségedet és a te jelenvaló két leányaidat, hogy el ne vessz e városnak büntetésében.

16. És mikor késedelmeznek, főgrák a férfiak az ő kezét és az ő feleségének kezét és két leányainak kezét, mivelhogy az Ur kedvezne őnéki: és kivivék őtet: és hagyák őtet a városon kívül.

17. És mikor kivitték volna őket, monda az *egyik*: szaladj el, tarsd meg a te életedet, hátra ne tekints, és sehol az egész mezón meg ne állj, ama hegyre szaladj, hogy el ne vessz. — És monda Lót nékik: Ne édes Uram.

18. Imé mostan a te szolgád kedvet talált te előttd, és nagygyá tetted a te irgalmasságotat, melyet tselekedtél én velem az én élettemnek megtartásában. — Én pedig nem szaladhatok ama hegyre, netalán elér engemet a veszedélem, és meghalok.

20. Imhol közel vagyon egy város, hadd fussak oda, kútsiny város az, hadd szaladjak kérlek oda, lám kútsiny város az; hogy éljen az én lelkem.

21. Monda azért nékie: Im megtökintelek e dologban is, hogy el ne veszítsem azt a várost a melyről szólottál.

22. Siess, szaladj oda, mert nem tselekedhetek addig semmit míg oda nem jutsz: azért nevezék azt a várost Soárnak.

23. A nap immár feltamadott vala, mikor Lót Soárba jutt.

24. És *botsata az Ur Sodomára és Gomorára kénkőves tüzet az Úrtól az égből. Luk.17,29. 2Pét.2,6.8. Júd.v.7. Ezek.16,48. Hós.11,8. Jerém.50,40. Ésa.13,19.

25. És elsüllyeszté a városokat, és mind azt az egész lapátzot, és mind a városoknak lakosait, a földnek fűvét is.

26. És * mikor az ő felesége hátratekintett volna, sóbálványá változék. Luk.17,32.

27. És felkele Abraham reggel, és oda a helyre *méne*, * holott az Ur előtt állott vala. rész18,22.23.

28. És mikor tekintett volna Soárma és Gounora felé, és mind az egész lapátnak tartománya felé; látá hogy felméne annak a tartománynak füstje, mint a kementzének füstje.

29. És lett mikor elvesztené az Isten annak a lapátnak városait, megemlékezék az Isten Abrahamról, és kiküldé Lótót a veszedelemből, mikor elsüllyeszténé a városokat, a melyekben lakott vala Lót.

30. Lót pedig felméne Soárból, hogy lakoznék a hegyen, és ő vele együtt az ő két leányai, mert fél vala lakni Soárban, és lakozék egy barlangban ő és az ő két leányai.

31. És monda az ő nagyobbik leány a kissebbiknek: A mi atyánk megvénhedett, és nincsen e földön férfit ki mi hozzánk béjöhethne az egész földnek szokása szerint.

32. Nosza adjunk bort inni a mi atyánknak, és háljunk ő vele, és támasszunk magot a mi atyánktól.

33. Adá-

33. Adának azért inni bort az ő atyáknak éjszaka, és bémenvén, a nagyobbik hála az ő atyával, ő pedig nem érzé meg, sem azt mikor az melélé feküdné, sem azt mikor felkelne.

34. Másodnapon pedig monda a nagyobbik a kissebbiknek: Imé én ez elmúlt éjjel haltham az én atyámmal, adjunk bort inni néki ez éjjel is, és menj bé, hálj ő vele, és támasszunk magot a mi atyánktól.

35. Adának azért az éjszaka is az ő atyáknak inni bort, és felkelvén a kissebbik is hála az ő atyáival; ő pedig nem érzé meg, sem mikor az oda feküdné, sem mikor felkelne.

36. És teherbe esének a Lót két leányai az ő atyáktól.

37. És szüle a nagyobbik fiat, és nevezé azt Moábnak, ez a Moábiták atyok mind e napig.

38. A kissebbik is szüle fiat, és nevezé azt Benhamminak, ez a Hammonitáknak atyok mind e mai napig.

XX. Rész.

Sára Abrahamtól elvették, de tisztán visszaszadták: Abimélek hícséné az Abraham könyörgése által meggyógyították.

És elmentvén Abraham * innét dél felől való tartományba, lakozék Kádes és Súr között, és laké mint jövevény Gérárbán. rész12,9.

2. És monda Abraham Sára felől az ő felesége felől: Én hugom ő. * Elküldé azért Abimélek Gérárnak Királya, és elvitté Sárát. rész12,13. Álomban éjszaka, és monda néki: Imé ezennel meghalsz ez asszonyiállattól, mert a melyet elhozattál, mivelhogy őnéki férje vagyon.

4. Abimélek pedig nem illette vala Sárát, és monda: Uram az igaz és ártatlan népet is megöli é?

5. Avagy nem ő mondotta é énném; én hugom ő; Sára is pedig azt mondotta *énném*: én bátyam ő: az én szívemnek ártatlanságában, és az én kezeimnek tisztaságában miveltem ezt.

6. És monda az Isten nékie álomban: Én is tudom hogy a te szívednek ártatlanságában mivelte ezt, azért tartóztatlak én is, hogy ne vét-

keznel én ellenem, azért nem engedtem hogy illetnéd azt.

7. Mostan azért add meg az embernek az ő feleségét, mert Proféta ő; * és imádkozik te értted, és élsz: hogyha pedig meg nem adandó, tud meg hogy bizonynyal meghalsz, mind te, mind pedig valami hozzád tartozó. Solt.105,15.

8. Felkele azért Abimélek reggel, és előhívátá minden szolgálait, és megszélé mind e beszédeket az ő hallásokra, és azok igen megrémülének.

9. Aztán hívátá Abimélek Abrahamot, és monda néki: Mit tselekedtél mi velünk? És mit vétkeztem te ellened? hogy én ream és az én országomra ilyen nagy bünt hoztál: olyat tselekedtél ellenem, melyet nem kellett volna tselekedned.

10. Annakfelette monda Abimélek Abrahamnak: Mire nézve miveltem e dolgot?

11. Felele Abraham: Mert így gondolom vala: bizony nintsen * az isteni félelem ez helyen, megölnék azért engemet az én feleségemért.

12. Bizonyyal pedig énnékem hígom is, mert az én atyámnak leánya, de nem az én anyám leánya; és nekem adatott feleségül * Solt.36,2.

13. És mikor az Isten kibüldostata engemet az én atyámnak házából, akkor mondam őnéki: Illyen irgalmas-ságot tselekedjél én velem, mindenütt valahová mégyünk, * azt mondjad én felőlem: én bátyam ez. rész12,13.

14. Akkor Abimélek vett juhokat, ökröket, szolgálakat és szolgálóleányokat, és adá *azokat* Abrahamnak, és megadá néki Sárát az ő feleségét.

15. És monda Abimélek: Imé az én tartományom te előttd vagyon, ahol tenéked jónak tetszik, ott lakjál.

16. Sárának pedig monda: Imé adtam a te bátyádnak ezer ezüst *szüküst*: És imé ő mind azoknak szemeknek befedezője, kik veled vagynak, mind pedig egyebeknek; és ezután okos légy.

17. Könyörge azért Abraham az Abiméket, és meggyógyítá Isten Abiméket, és az ő feleségét, és az ő szolgálóleányait hogy szülnének.

18. Mert

18. Mert az Úr erősen bezárta vala az Abimélek háznépének méhét, Sáraért az Abraham feleségéért.

XXI. Rész.

Születik Izsák: körülméleti ötlet Abraham; házi Hagári. Ismültet egybe: takosik Izsák a pusztában: Abimélek figyel szerez Abrahammal.

Ezek után meglátogatta az Úr Sárát, a mint mondogta vala, * és az Úr a képen tselekedett Sárával a miképen szólott vala. r. 17, 19, 18, 10.

2. Mert fogada az ő méhében, és születle Sára * Abrahamnak fiát az ő vénségében, t azon időben, mellyet mondogt vala néki az Isten. * Sid. 11, 11. t rész 18, 10, 14.

3. És nevezé Abraham az ő fiját, a ki néki született vala, a kit néki szült vala Sára, Izsáknak.

4. És körülméleté Abraham az ő fiát Izsákot, mikor nyolczadnap volt na, a mint parantsolta * vala néki az Isten. rész 17, 10.

5. Abraham pedig száz esztendő vala, mikor néki születék Izsák az ő fia.

6. És monda Sára: Nevetést szerzett az Isten énnékem; valaki azt hallándja, én velem együtt nevetvén örül.

7. Ismét monda: Ki mondogta volna Abrahamnak hogy Sára fiakat szoptatna? mivel hogy az ő vénségében szültem fiat.

8. Mikor pedig felnevedett volna a gyermek, a tejtől elválaszták; és Abraham szerze nagy lakodalmat, a melly nap a tejtől elválasztaték Izsák.

9. Mikor látta volna pedig Sára az égyiptombeli Hagárnak fiját, kit szült vala Abrahamnak, hogy tsúfolná Izsákok.

10. Monda Abrahamnak: * Küld el e szolgálóleányt mind az ő fiával egybe, mert nem leszen örökös e szolgálóleányok fia az én fiammal Izsákkal együtt. Sid. 11, 18. Róm. 9, 7.

11. Abrahamnak pedig e dolog felette igen neheznek tetszik vala, az ő fijáért.

12. De monda az Isten Abrahamnak: Ne tessék néked neheznek a gyermeknek és a szolgálóleányának dol-

tem én te veled, *olyan irgalmassággal* tselekessel én velem és e tartományal, mellyben jövevény voltál.

24. És monda Abraham: Én meg esküszöm.

25. Megdorgálá pedig Abraham Abiméleket a kütért, mellyet erővel elvettek vala az Abimélek szolgálái.

26. És monda Abimélek: Nem tudom kitsoda mivelte e dolgot; te is nem mondogt meg énnékem, nem is hallottam meg énnékem, hanem e mai napon.

27. Vett azért Abraham juhokat, bar-mokat, és adá Abiméleknek; és öket ketten szövetséget szerzének.

28. És állata Abraham az ő nyájából hét juhokat fellele.

29. És monda Abimélek Abrahamnak: Mire valók e hét juhok mellyeket fellele állatál?

30. És felele Abraham: Hogy elvegyed e hét juhokat én tőlem, hogy legyenek énnékem bizonyosságul, hogy én ástam ezt a kúfat.

31. Azért nevezék egyenlő akarattal azt a helyet * Beersebának, mivel hogy mindketten ott esküdtek vala meg. rész 26, 33.

32. És minekutánna szövetséget tettek volna Beersebában, felkele Abimélek és Pikhól az ő népének hadnagya, és megtérének a Filiszteusok tartományába.

33. És ültete Abraham fákat Beersebában, és segítségül hívá ott az örökkévaló erős Úrnak nevét.

34. És a Filiszteusok tartományában sok ideig lakék Abraham mint jövevény.

XXII. Rész.

Az Isten Abrahamnak parantsolja hogy Izsákokat megöltözza, két mikor Abraham megakarna öni, megöltatik Istenül hogy azt ne mivelté: és megöltatik engedelmességgért.

Es lett ezeknek utánna, az Isten megkísérté Abrahamot, és monda nékie: Abraham! Ki felele: Imhol vagyok én.

2. És monda: Vegyed mostan a te fiadat, ama te egyetlenegyedet, a kit szeretsz *tuadulit* Izsákok, és menj el Mórijának földére, és * áldozd

meg ott ötet égőáldozatul a hegyek közéül egyen, a mellyet mondogtok néked.

3. Felkele azért Abraham jó reggel, és megnyergelé az ő szamarát, és vevé magá mellé két szolgálóját, Izsákok is az ő fiját; és mikor az égőáldozathoz fákat hasogatott volna, felkele és elindula a helyre, mellyet néki mondogt vala az Isten.

4. Harmadnapon felemelé az ő szeméit Abraham, és látá távol a helyet.

5. És monda Abraham az ő szolgálóinak: Maradjatok itt a számmal, én pedig és e gyermek elmégünk amoda, és minekutánna imádkozzánk, megterünk hozzátok.

6. Vevé azért Abraham az égőáldozatra való fákat; és adá azokat Izsáknak az ő fijának vállára, ő maga pedig viszi vala kezében a tüzet, és a fegyvert, és úgy mennek vala ketten együtt.

7. És megszóltván Izsák Abrahamot az ő atyját, monda: *Édes Atyám!* Ki monda: Imhol vagyok *édes* fiam. És monda Izsák: Imhol vagyok a tűz és a fa; de hol vagyok az áldozatra való állat?

8. Felele Abraham: Az Isten gondot visel az égőáldozatra való állatra *édes* fiam: és mennek vala ketten együtt.

9. Es mikor jutottak volna a helyre, mellyet Isten néki mondogt vala, készíté ott Abraham oltárt, a fát rája raká, és * megkötözé Izsákokat az ő fiját, és felveté ötet az oltárra, a fára felül. Jak. 2, 21.

10. És kinyújtván Abraham az ő kezét, vevé az ő fegyverét hogy az ő fiját megölné.

11. Akkor szólta ötet az Úrnak Angyala az égből, és monda: Abraham! Abraham! ki felele: Imhol vagyok én.

12. És monda: Ne nyujtsd ki a te kezedet e gyermekre, és ne bántsd ötét: mert most esmértem meg hogy feledt te az Istent, hogy nem kedvezel a te fiadnak, a te egyetlenegyednek én érétem.

13. És mikor felemelte volna Abraham az ő szemeit, látá, hogy egy kos akadt meg szarvánál fogva a szővényben

vényben a háta megélt, és elmenvén Ábrahám, előhozta a kóst, és azt áldozta meg égőáldozatul az ő fija helyett.

14. Annakokéért nevezé Ábrahám azt a helyet ily névvel: Az Úr gondot visel. Azért mondják most is *pél-dabeszédben*: az Úrnak hegyén gondot viselnek róla.

15. Szóltá aztán az Úrnak Angyala Ábrahámot másodszer is az égből.

16. És mondta: *En magamra esküszöm azt mondja az Úr: mivelhogy e dolgot tselekedéd, és nem kedvezél a te fíjadnak, a te egyetlenmegyednek.

Luk. 1, 73.

17. Hogy gazdagon megáldalak tégedet, és bővségesen megsohasítom a te magodat mint az égnak tsillagait, és mint a tenger partján való fővenyét, és * a te magod örökség szerint bírni fogja az ő elleuségeinek kapuit.

rész. 24, 60.

18. * És megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei, mivelhogy engedtel az én beszédeimnek.

rész 12, 3, 18, 18, 26, 4.

Tsel. 3, 25. Gal. 8.

19. Mertére azért Ábrahám az ő szolgálhoz, és felkelének, és együtt elmenének Beersebába, mert lakozék Ábrahám Beersebában.

20. És lett, ezeknek utánna hogy megmondák Ábrahámnak: Am *(úgy-mond)* Milkha is szült fiaikat Nákhor-nak a te atyádfiának.

21. Ezt elsőszülöttét, és Búzt annak atyafiat, és Kémuelt az Arámnak atyát.

22. Khésedet, Házót, Pildást, Jid-láfot és Bétuelt.

23. Bétuel pedig nemzé Rebekát. E nyoltz fiakatszülé Milkha Nákhor-nak az Ábrahám atyafiaknak.

24. Az ő ágyasa is, kinek neve Reuma vala, szülé néki Tebát, Gakhámot, Thakhást, és Mahakát.

XXIII. Rész.

Meghal Sára, kit Ábrahám sirat, és a Kánaán földén bizonyos árron velt temetőhelyen elemel.

Vala pedig Sáranak élete száz huszonhét esztendő: ez esztendőök voltak a Sára életének esztendei.

2. És meghala Sára Kirját-Arba nevű városban (mely most Hebronnak **hívattatik*) a Kánaánnak tartományában, és béméne Ábrahám hogy siratná és kesergené Sárát.

3. Felkele azután Ábrahám az ő halottja elől, és szóla a Khéth fíjainak ezt mondván:

4. Idegen és jövevény vagyok ti közöttetek: Adjatok * nekem temetésre való örökséget közöttetek, hogy te- messem el az én halottamat, ki én elő- lem *elveteték*.

Tsel. 7, 5.

5. Felelének pedig a Khéth fíjai Ábrahámnak mondván önéki:

6. Hallgasd meg a mi beszédünket jó uram: Istentől való fejedelem vagy mi közöttünk, a mi temetőhelyeink között a mely legtisztaságosabb, abba temesd el a te halottadat, senki mi közöttünk meg nem tiltsa az ő temetőhelyét, hogy ott ne temetnéd el a te halottadat.

7. Felkele azért Ábrahám, és meghajtá magát annak a tartományának népének, tudnilitik, a Khéth fíjainak.

8. És szóla ő velek ezt mondván: Ha azt akarjátok hogy én eltemessem az én ortzám elől *evet* halottamat, hallgassatok meg engemet, és esedezzetek én érettem Efron előtt, Sohárnak fíja előtt,

9. Hogy adja nekem a Makpelában *köböl vágott* temetőhelyét, mely az ő mezejének széleiben vagon: igaz árran adja nekem azt, ti köztetek temetésre való örökségül.

10. Efron pedig ül vala a Khéth fíjainak között. Felele azért az Efron Khíteus Ábrahámnak, a Khéth fíjai hal-lásokra, mint azoknak *tudnilitik*, a kik bémennek vala az ő városának kapuján, ezt mondván;

11. Nem úgy *szeret* uram, halld meg az én *szómat*: azt a meztőnéked adom, és a mely *köböl vágott* temetőhely abban vagon néked adom, az én nemzet-ségből való nép előtt néked adom azt, hogy eltemessed a te halottadat.

12. Akkor meghajtá magát Ábrahám, annak a tartománynak népe előtt.

13. És szóltá Efron annak a tartománynak népének hallására, ezt mondván: Ha te vagy az, a *ki nekem adod*

adod a mesőt, kérték halld meg beszédemet: megadom a mezőnek árát, kérték vedd el tőlem; *aszután* elemetem ott az én halottamat.

14. Ismét felele Efron Ábrahámnak, mondván néki:

15. *Szeret* uram! hallgasd meg az én *beszédemet*: A föld négyyszáz ezüst siklust ér, én kötöttem és te kötötted *való barátságára nézve*, mitsoda ez? Azért temesd el a te halottadat.

16. * Engede azért Ábrahám Efron-nak, és megadá Ábrahám Efronnak mérték szerint azt a pénz, mellyet mondott vala a Khéth fíjainak hallá-sokra, *tudnilitik* négyyszáz ezüst siklust, sokat, minémükkel élnek vala a kö-zönsségadásban-vevésben. r. 50, 13.

17. És ezenképen * az Efron mezeje, melly Makpelában vagon, melly Mamerának ellenében vagon mind a *köböl vágott* temetőhelyel egybe, melly abban vagon, és minden fákkal mellyek *valának* a mezőben, és annak egész határában köröskörül, *Abrahámé lett*.

18. És örökségül Ábrahámnak *adár-taték* a Khéth fíjainak szemek előtt, és mind azoknak szemek előtt, kik az ő városának kapuján bémennek vala.

19. Azután eltemeté Ábrahám az ő feleségét Sárát a Makpele mezejének *köböl vágott* koporsójában Mameré ellenében, melly most Hebronnak *mon-datik*, Kánaánnak tartományában.

20. Minekutánna az a mező és abban való *kö* koporsó Ábrahámól meg-véteftt volna a Khéth fíjaitól örökség szerint való temetőhelynek.

XXIV. Rész.

Izsák az Elieser által Mesopotámiából hozott Rebekát vessz magának feleségül.

Ábrahám pedig immár vén ember vala és idős, és az Úr mindenek-ben megáldotta vala Ábrahámot.

2. Monda azért Ábrahám az ő háza-öregebb szolgálójának, ki önéki minden hozzá tartozó jószágával bir vala: * Tégyed most a te kezedet az én temporom alá. rész 47, 29.

3. Hogy megskesselek tégedet az Urra, a mennynek Istenére, és a föld-nek Istenére, hogy nem vésszesz felesé-

get az én fiamnak a Kananeusoknak leányai közöttül, kik között én lakom.

4. Hanem elmegy az én földembe, és az én rokonságim közzé, és *onnet* véssz az én fiamnak Izsáknak felesé- get.

5. Monda pedig önéki az a *szolga*: Talán nem akar az a leányzó én ve-lem eljöni e földre, visszavigyem é azért a te fíjadat a földre a honnet kijöttél?

6. Kinek felele Ábrahám: Meglásd, az én fiamat oda vissza ne vigyed.

7. Az Úr a mennynek Istene, ki engemet kihozott az én atyámnak házából, és az én rokonságimnak földökéből; a *ki is* énnekem szolott, és a *ki én*-nekem megesküdt, ezt mondván: * A te magodnak adom ezt a földet; el-botsítja az ő Angyalát te előtted, és onnet végy az én fiamnak feleséget.

rész 12, 7, 13, 15, 15, 18, 26, 4.

8. Hogyha nem akar a leány te veled eljöni, ment *ember* léssesz az én esketésemtől: tsakhogy az én fiamat oda ne vigyed.

9. Veté azért a *szolga*, az a kezét az ő urának Ábrahámnak tempora alá, és megesküvék néki e *dolog* felől.

10. És minekutánna vett volna a *szolga* tíz tevéket az ő urának tevéi közöttül hogy elmenne; (mert az ő urának minden gazdagsága annak kezében vala). Felkelvén elméne Mésopotámiába, a városba, mellyben Nákhor lakik vala.

11. És megnyugotá a tevéket a város kivül egy kútfőnél, estve felé, mi-kor *tudnilitik* ki szoktak vala menni a *leányzók* vizet meríteni.

12. És monda a *szolga*: Uram! én uramnak Ábrahámnak Istene, adjad hogy nyerjem meg azt ma a *mit én kívánok*, és tselekedjél ingalmasságot az én urammal Ábrammal.

13. Imé én állok e viznek forrása mellé, és e város lakosainak leányai kijönnek vizet meríteni.

14. Legyen azért ez: Hogy a leányzó a kinek azt mondándom: Hajtsd meg a te vedredet, hogy igyam, és az azt mondándia: igyál, sőt annakfeletté a te tevéidet is megtatom: *Legyen az*, a *kit szerzettéla* teszolgádnak Izsák-nak,

63. Mert kiment vala Izsák hogy imádkozni a mezőn immar este felé, ki mikor az ő szeméit felemelte volna, látá jóni a' fevéket.

64. Rebeka is pedig felemelvén az ő szeméit, látá Izsákot, és leszállá a' tevéről.

65. Mert mikor kérdené a' szolgálótól: Kítsoda ama' férfiu ki a' mezőn előnkbe jő? Azt felelte vala a' szolgáló: Az az én uram; és ragadván palástját, befedezé magát.

66. Megbeszélé azért a' szolgáló Izsáknak minden dolgait a' mellyeket tslekedet vala

67. Bévívé pedig Rebekát Izsák Sárának az ő anyjának sátorába, és elvete Rebekát hogy néki felesége lenne, és szereté őtet: és e'képen megvigsztaltaték Izsák az ő anyja halála után.

XXV. Rész.

Abrahámnak Keziráhiót született fiait: Naláa és Etemetése, Ismáel nemzetsége: Jakób és Ézsau születése: és ez mint adta el elsőszülését méltóságát.

Abrahám pedig vett magának feleséget, kinek neve Keturáh vala.

68. Ki * szülé néki Zimránt, Joksánt Médánt, Midiánt, Isbákot és Suakhot. IKron. 1,32.

3. Joksán pedig nemzé Sébát, és Dedánt. Dedánnak pedig fiai valának: Assurim, Létusim és Leummim.

4. Midiánnak pedig fiai: Efab, Efer, Hának, Abida és Eldaah: Mind ezek Keturáhnak fiai.

5. Valamije pedig Abrahámnak vala, * mind azokat Izsáknak adta rész. 24,36.

6. Az ő ágyasainak pedig fiaiának, a' melly ágyasai néki valának, adta Abrahám ajándékokat, és elválasztá azokat az ő fiától Izsáktól még életében napkelet felé, napkeleti tartományba.

7. E' pedig Abrahám életének esztendőinek tizede, a' melly esztendőket ig' élt, száz hetvenöt esztendő.

8. És elfogyatkozván meghala Abrahám, jó venséggel megelégedvén, és az ő népehez * takarították. rész 15,15. 35,29.

9. Eltemeték azért őtet Izsák és Ismáel az ő fiai a' Makpelah temetőhelyben, Efronnak Khíteus Sóár fiának mezejében, melly Mamré ellenében valon.

10. A' mezőben mellyet vett vala Abrahám a' Khéth fiaitól: ott temetett el Abrahám és az ő felesége Sára.

11. Minekutánna pedig meghala Abrahám, megáldá Isten az ő fíját Izsákot: lakozék pedig Izsák a' Lakhai Roi *(Csasz engem látó előnek)* * forrásánál. r. 16,14,24,62.

12. Ezek pedig az Abrahám fiának Ismáelnek nemzetségei, melly Ismáel szült vala az egyiptombeli Hágár a' Sára szolgálóleánya Abrahámnak.

13. Ezek azért az Ismáel fiainak nevek, az ő nevek szerint, az ő nemzetségek szerint: Ismáelnek * elsőszülötté Nébajót, azután Kédar, Adbeél, és Mibszám. IKron. 1,29.

14. És Misma, Dúmáh, Massza. 15. Hadar, Théma, Jétúr, Náfis és Kedmah.

16. Ezek az Ismáel fiai, és ezek azoknak neveik az ő falujokban, udvarokban, * tizenkét fejedelmek az ő nemzetségek szerint. rész 17,20.

17. Ezek pedig az Ismáel életének esztendéi, száz harminztét esztendő; és elfogyatkozék, s meghala, és az ő népehez takarították.

18. Lakoztak pedig Haviláhtól fogva mind Súríg, melly Egyiptom ellenében valon, mind az útig a' mellyen Assiriába mennek; és az ő atyafiai * előtt holt meg. rész 16,22.

19. Ezek pedig Izsáknak az Abrahám fiának nemzetségei: Abrahám nemzé Izsákot.

20. Izsák pedig negyven esztendő volt mikor Rebekát a' Siriából való Bethuelnek leányát, (melly Sírta' vizek közt vala) a' Siriából való Lábanak hűgát, feleségül vette magának.

21. És könyörgé Izsák az Úrnak az ő feleségeért, mivelhogy meddő vala, és az Úr megkegyelmezeneki; fogadta azért Rebeka az ő felesége méhében. Róm. 9,10.

22. Tusakodnak vala pedig magok közt a' fiak az ő méhében; annakokért

káért azt mondá: Ha így leszen, miért fogadtam az én méhemből? Elméne azért hogy megkérdené az Úrat.

23. És monda az Úr önéki: Két nemzetség valon a' te méhében; és két különböző népek származnak a' te méhéből, egyik nép a' másiknál erősebb leszen, és a' nagyobbik szolgál a' kisszebbiknek.

24. És mikor bétölték volna a' születésnek napjai, imé kettős gyermekek találtának az ő méhében.

25. A' melly először születék, vala posgás és mindenestől szőrös mint egy ló; és nevezék azt Ézsáunak.

26. Azután születék annak atyafia, és az, az ő kezével tartja * vala Ézsáunak sarkát; azért nevezék azt Jakóbnak. Izsák pedig hatvan esztendő vala mikor ezeket a' szülei Rebeka. Hós. 12,3.

27. Felnevekedének azért e' gyermekek, és Ézsau tudós vadász és mezél ember vala; Jakób pedig szelíd ember és sátorban lakozó vala.

28. Szereti vala azért Izsák Ézsáut, mert annak vadászása kedves vala az ő szájának; Rebeka pedig szereti vala Jakóbot.

29. Főze pedig Jakób valami pépet, és megjöve Ézsau nagy fáradva a' mezőről.

30. És monda Ézsau Jakóbnak: Engedd hogy egységem e' veres étekben, mert igen megfáradtam, annakokáért nevezék őtet Edomnak.

31. Felele Jakób: Add el énnékem tehát ma a' te elsőszülétednek igazságát.

32. És monda Ézsau: * Imé én halni megyek (mindennap vadászni menvén a' halálhoz közel vagyok), mit használ azért nékem az én elsőszülételem? Ésa. 22,13.

33. És monda Jakób: Esküdj meg tehát nékem ma, és megesküvék néki * és eladá az ő elsőszülését Jakóbnak. Síd. 12,16.

34. Jakób azért ada Ézsáunak kenyereket, és lentsebből főzött pépet, ki évek és ivék, és felkelvén elméne: és ilyen módon megutálá Ézsau az ő elsőszülését. Ó T.

XXVI. Rész.

Izsák az Abimélek tartományában Isten ügyét és áldását véssai: kísértetet szenved a' felesége miatt: Elküldi őtet Abimélek az ő tartományából: háborog a' vize miatt a' Filiszteusokkal. Azután Abimélek szövetséget szerez ő vele.

1. E' pedig nagy éhség abban a' tartományban, az elebbi éhség után melly volna * Abrahám idejében. Elméne azért Izsák Abimélekhez a' Filiszteusok Királyához Gézárba. r. 12,10.

2. Mert megjelent vala néki az Úr, és ezt mondotta vala: Ne menj alá Egyiptomba, hanem lakjál azon a' földön mellyet mondándok tenéked.

3. Lakjál mint jóvevény e' tartományban, és leszek te veled és megáldalak téged; mert tenéked és a' te magodnak adom mind ezeket a' tartományokat, hogy megerősítem amazt ésküvémet, mellyel megesküdtem Abrahámnak a' te atyádnak.

4. Megsokasítom a' te magodat is mint az égnek tsillagait, és a' te magodnak adom mind ezeket a' tartományokat: * és megáldatnak a' te magodban e' földnek minden nemzetségei. rész 12,3. 22,18.

5. Mivelhogy engede Abrahám az én szómnak: es megőrizte a' mit parantsoltam megőrizni, tudatiltit az én parantsolatimat, rendelkezésemet és az én törvényimet.

6. Lakozék azért Izsák Gézárban.

7. És mikor annak a' helynek lakosai tudakozának az ő felesége felől, azt mondja vala: ő én hugom. Mert fél vala azt mondani: én feleségem; hogy meg ne öljenek úgy monda' engemet e' helynek lakosai Rebekáért, mert igen szép ábrázati vala.

8. És történek mikor sok ideig lakott volna ott Izsák, hogy Abimélek a' Filiszteusoknak Királyok kitekintvén az ablakon, látna Izsákot jászodni Rebekával az ő feleségével.

9. Hívatá azért Abimélek Izsákot, és monda: Imé bizony te feleséged, miért mondottad tehát: én hugom! Es felele néki Izsák: Mert ezt gondoltam: Nétalan megélnék érette.

10. És monda Abimélek: Miért mivelted ezt mi velünk? Es lehetett volna ez,

ez, hogy a' község közül hált volna valaki a' te feleségeddel, és hoztál volna mi reánk bünt.

11. Parantsola azért Abimélek mind az egész községnek, ezt mondván: Valaki az embert vagy ennek feleségét illetéjdi, kétség nélkül meg kell halnia.

12. És vete Izsák azon a' földön, és lett rajta abban az esztendőben száz annyi, * annyira megáldá őtet az Úr.

Luk. 8,8.

13. És megnevekedék az a' férjfiú, és éllebb-elébb mégyen vala, szüntelen gyarapodván, mígnem igen megnevekedének.

14. És vala önéki sok apró és öreg harma, és sok szolgálja, annyira hogy irgykednének ő reá a' Filiszteusok.

15. És mind a' kútakat mellyeket az ő attyának szolgálái ástak vala Abrahámnak az ő attyának idejében, megrekeszték a' Filiszteusok, és földdel betölték azokat.

16. És mondta Abimélek Izsáknak: Menj el mi közzüünk, mert sokkal hatalmasabb lettel mi nálunknál.

17. Elméne azért onnét Izsák, és az ő sátorait felvoná Gérárnak völgyében, és ott lakék.

18. És ismét megásá a' kútakat Izsák, mellyeket ástak vala az ő attyának Abrahámnak idejében, mellyeket az Abraham holta után betöltöttek vala a' Filiszteusok, és azon nevekkel nevezé azokat, a' melly nevek az azoknak adott vala az ő attya.

19. És mikor az Izsák szolgálai abban a' völgyben ásának, találkoznak ott élő víznek forrására.

20. Háborgának pedig a' Gérárnak pásztora Izsáknak pásztoraival, ezt mondván: Minek ez a' víz. Annakokáért nevezé a' kútát Észeknek, mivelhogy ő vele azért háborgottak vala.

21. Azután mikor mas kútát ástak volna, azért is háborgának, nevezé azért a' kútát Szílnának.

22. És elmenven onnét, mikor más kútát ástott volna, nem háborgának azért, annakokáért nevezé azt Rehobóthnak, mert azt mondja vala: Im már tágas határokat adott az Úr minekünk, hogy gyarapodhassunk e' tartományban.

23. Elméne pedig onnét Beersebába.

24. És megjelenék néki az Úr azon éjszaka, és monda: Én vagyok Abrahámnak a' te atyádnak Istene: Ne félj, mert te veled vagyok, és megáldalak tégedet, és megsokasítom a' te magodat Abrahámért az én szolgámért.

25. Építé azért ott oltárt, és segítségül hívá az Úrnak nevét, és felvonná ott a' sátorát; azután ásának ott az Izsák szolgálai kútát.

26. Abimélek pedig elméne ő hozzá Gérárból, és Akhuzath ki néki barátja vala, és Píkhól az ő seregének hadnagyja.

27. És monda nékiek Izsák: Miért jöttetek én hozzám, ha engemet gyöltök ti, és kiküldöttetek engemet ti közzületek?

28. Kik felelének: Bizonyal láttunk hogy az Úr vagyon te veled, és ezt mondánk, legyen esküvés mostan mi köztünk, mi köztünk mondom, és te közted: Azért keszek vagyunk te veled frigyét szerzeni.

29. Hogy minket semmi gonosszal nem illetsz, miképen hogy mi ingyen sem illetünk tégedet, és miképen tsak jót tselekedtünk veled, és elbótsátunk téged békességgel: Te azért mostan Istennek áldott embere engedj ennek.

30. Minekutánna * azért lakodalmat szerzett volna nékiek, és ettek s ittak volna: rész 31,54.

31. Felkelvén jó reggel egymásnak megesküvének, és elbótsatá őket Izsák, kik elmenének ő töle békességgel.

32. Ugyanazon napon eljövének az Izsák szolgálai, és hírt mondának néki a' kút felől, mellyet ástak vala; és mondának néki: Találtunk vizet.

33. És nevezé azt Sibáhnak: Azokáért annak a' városnak neve Beersebah mind e' mai napig.

34. És mikor Ezsau négyven esztendőssé volna, vevé magának feleségül a' Jekudithot, a' Beéri Khitteus leányát, és Bosmátat az Elon Khitteus leányát.

35. Kik * kesergetik vala Izsáknak és Rebekának szíveket. r. 27,46.

XXVII. Rész.

13. Elméne pedig onnét Beersebába.

14. És megjelenék néki az Úr azon éjszaka, és monda: Én vagyok Abrahámnak a' te atyádnak Istene: Ne félj, mert te veled vagyok, és megáldalak tégedet, és megsokasítom a' te magodat Abrahámért az én szolgámért.

15. Építé azért ott oltárt, és segítségül hívá az Úrnak nevét, és felvonná ott a' sátorát; azután ásának ott az Izsák szolgálai kútát.

16. Abimélek pedig elméne ő hozzá Gérárból, és Akhuzath ki néki barátja vala, és Píkhól az ő seregének hadnagyja.

17. És monda nékiek Izsák: Miért jöttetek én hozzám, ha engemet gyöltök ti, és kiküldöttetek engemet ti közzületek?

18. Hogy minket semmi gonosszal nem illetsz, miképen hogy mi ingyen sem illetünk tégedet, és miképen tsak jót tselekedtünk veled, és elbótsátunk téged békességgel: Te azért mostan Istennek áldott embere engedj ennek.

19. Minekutánna * azért lakodalmat szerzett volna nékiek, és ettek s ittak volna: rész 31,54.

20. Felkelvén jó reggel egymásnak megesküvének, és elbótsatá őket Izsák, kik elmenének ő töle békességgel.

21. Ugyanazon napon eljövének az Izsák szolgálai, és hírt mondának néki a' kút felől, mellyet ástak vala; és mondának néki: Találtunk vizet.

22. És nevezé azt Sibáhnak: Azokáért annak a' városnak neve Beersebah mind e' mai napig.

23. És mikor Ezsau négyven esztendőssé volna, vevé magának feleségül a' Jekudithot, a' Beéri Khitteus leányát, és Bosmátat az Elon Khitteus leányát.

24. Kik * kesergetik vala Izsáknak és Rebekának szíveket. r. 27,46.

XXVII. Rész.

13. Kinek monda az ő anyja: Én rajtam legyen a' te átkod édes fiam, tsak engedj az én szómnak, és menj el s hozz nékem gödöltyűket.

14. Elmenvén azért, elhoza, és vive étket, a' mint szereti vala az ő attya.

15. Annakutánna Rebeka az ő nagyobbik fijának Ezsainak drága ruháit vévén, mellyek ő nála az ő házában valának, felöltözteté Jákóbot az ő kisebbik fiját.

16. És kefszegődöltyűeknek bőrvél béborítá az ő kezeit, és az ő nyakának simaságát.

17. És adá az étket a' mellyet készített vala, kenyérrrel egybe, Jákóbnak az ő fijának kezébe.

18. És az ő atyához menvén, mondta: Édes atyám, és ő monda: Imhol vagyok: Kítsoda vagy te szerelmes fiam?

19. Mondá Jákóbot az ő attyának: Én vagyok Ezsau a' te elsőszülötted, a' képen tselekedtem a' mint parantsolád, keij fel mostan, ülj le és egyél a' vadászszásban, hogy megáldjon engemet a' te lelked.

20. És monda Izsák az ő fijának: Hogy találkoztál vala ily hamar édes fiam? És felele: Mert az Úr a' te Istened hozta előmbe.

21. És monda Izsák Jákóbnak: Jer ide, hadd tapogassalak meg téged édes fiam: hogy ha te vagy é az én fiam Ezsau vagy nem?

22. Oda méne Jákóbot azért Izsákhhoz az ő attyához, ki megtapogattván őtet, monda: E' szó Jákóbot szava, de e' kezek Ezsau kezei.

23. És nem esmerheté meg őtet, mivelhogy az ő kezei olyának valának mint Ezsauak az ő bátyjának kezei, szőrösök; annakokáért megáldá őtet.

24. És monda: Te vagy é az én fiam Ezsau? Felele Jákóbot: Én vagyok.

25. És Izsák monda: Hozd elő édes fiam, hadd egyem az én fiamnak vadászásában, hogy az én lelkem áldjon meg tégedet; és oda vivé az éjket és evék: bort is vive néki és ivék.

26. És monda néki Izsák az ő attya: Jer ide édes fiam, és tsókojd meg engemet.

3 *

27. Oda

27. Őda néne azért, és megtsokolá őtet; és mikor megérezte volna az ő ruháinak szagát, megáldá őtet, és monda: Imé az én fiamnak illatja olyan, mint a mezőnek illatja, melyet megáldott az Úr.

28. Adjom * azért az Isten tenéked az égnek harmatjában, és a földnek kövességében, és a gabonának és borsnak bővességében. 'Sid. 11, 20.

29. Szolgáljanak tenéked népek, és hajljanak meg te előtted nemzetiségek, légy a te atyádfiainak urok, és a te anyádnak fiai meghajljanak te előtted: a * ki tégedet megátkoz, legyen átkozott, és a ki megáld, legyen áldott. 'rész 12, 3.

30. És mikor elvégezte volna Izsák Jákóbnak áldását; és Jákób csak ment volna ki az ő atyáinak Izsáknak előle; és az ő bátyja Ézsau megjöve vadászásból.

31. Megkésztívtén azért is az étket, az ő atyáinak eleibe vivé, és mondá az ő atyáinak: Keljen fel az én atyám, és egyék az ő fija fogta vadban, hogy áldjon meg engemet a te felked.

32. És monda néki az ő atyja Izsák: Kítsoda vagy te? És monda: En vagyok a te fiad, a te elsőszülötted Ézsau.

33. Akkor Izsák felelte igen álmélkodék, és monda: Kítsoda tehát, és hol vagy az a ki az ő tőle fogott vadban hozza nékem, és mindenben ettem minekelőtte te megjónél, és a kit én megáldottam? Bizonyára a léssen áldott.

34. És mikor hallotta volna Ézsau az ő atyáinak beszédét nagy és igen keserves kiáltással felkiáltá, és monda az atyáinak: Aldj meg engemet is *édes atyám.*

35. Izsák pedig monda: A te őtséd jöve el álnoksággal, és ő vivé el a te áldásodat.

36. Monda azért Ézsau: Igazán néveztek Jákóbnak az ő nevét, mert immár másodsor tsalt meg engemet az én * elsőszületésemmel méltóságát is elvevé, most pedig áldásomat is elvette. És monda: Nem tartottál és nékem is valami áldást? r. 25, 33.

37. Felele Izsák és monda Ézsau-nak: Imé uraddá tettem őtet tenéked, és minden atyafiat adtam néki szolgáknál, gabonával és borral meggazdagítam őtet; mit miveljek azért immár veled *édes fiam?*

38. Monda Ézsau az ő atyáinak: A vagy csak egy áldásod vagyon é tenéked *édes atyám?* * Aldj meg engemet, én is, atyám, *fiad vagyok;* és felelvén szavát Ézsau sir vala. 'Sid. 12, 17.

39. Felelvén azért Izsák az ő atyja, monda néki: Imé * kövér földön lésszen a te lakásod, és az égnek harmatjából onnét felül lésszen a te áldásod. 'Sid. 11, 20.

40. És fegyverreddel élsz, és a te ötsédnek szolgálja leszel; mindazáltal lésszen olly idő hogy te is uralkodol, és az ő igáját nyakadról leveted.

41. Gyűlöli vala azért nagy gyűlöléssel Ézsau Jákóbot az áldásért, mellyel megáldotta vala őtet az ő atyja, és monda Ézsau szívében: * Eljőnek az én atyámnak halálán való keserves napok, és akkor megölöm az én ötsémet Jákóbot. Abd. v. 10.

42. Mikor pedig megmondottak volna Rebekának, az ő nagyobbik fiának Ézsau-nak beszédit, elküldvén magához hivatá az ő kisebbik fiát Jákóbot, és monda őnéki: Imé Ézsau a te bátyád ezzel vigasztalja magát, hogy megölt tégedet.

43. Azért szerelmes fiam, engedj az én beszédemnek, és felkelvén, szaladj Lábánhoz az én bátyámhoz Háránba.

44. És maradj ott egy kevés ideig ő nála, míg a te bátyádnak haragja elmúlik.

45. És míg elvévén te rólad az ő haragját, elfelejtkezik arról a mit ő veled tselekedté, azután elküldvén hazza hozatlak tégedet; miért fosztatám meg mindkettőtököt egy napon.

46. Izsáknak pedig monda Rebeka: Elutam * életemet a Khitteusoknak leányai miatt. Ha Jákób feleséget vésszen a Khitteusok közül, minéműek ezek is az Ézsau feleségei e földnek leányai közül; mit használ nékem az én életem? 'rész 26, 35. 28, 8.

XXVIII. Rész.

Jákób Mésopotámiába tánt, útában látja a menyéi lajtorját, mellyel megérsődék az Isten ígérétei felől, és fogadást tésszen az Úrnak.

Előhívatván azért Izsák Jákóbot lá néki ezt mondván: Ne végy feleséget a Kananeusoknak leányai közül. 2. Hanem kelj fel, és * menj el Mésopotámiába, Béthuelnek a te anyád atyáinak házához, és onnét végy magadnak feleséget, Lábánnak a te anyád bátyáinak leányai közül. 'Hós. 12, 12.

3. Az erős mindenható Isten pedig áldjon meg tégedet, szaporítson és sokasítson meg tégedet, hogy nagy sok néppé légy.

4. És * adja néked az Ábrahám-nak áldását, tenéked *mondom,* és a te magodnak te veled egybe; hogy örökség szerint birjad a földet, mellyen jövevény voltál, mellyet az Isten adott Ábrahám-nak. 'Tsel. 7, 5.

5. Elbótsátá annakokáért Izsák Jákóbot, hogy menne Mésopotámiába Lábánhoz, a Siriabei Béthuelnek fiához, Rebekának, Jákób és Ézsau anyóknak bátyához.

6. Látván annakokáért Ézsau hogy Izsák megáldotta volna Jákóbot, és elbótsátotta volna őtet Mésopotámiába, hogy onnét venne magának feleséget; és hogy mikor őtet aldaná, megöltötte volna őtet, mondván: Ne végy feleséget a Kananeusoknak leányai közül.

7. És hogy Jákób az ő atyja és anyja beszédének engedvén elment volna Mésopotámiába.

8. És látván Ézsau hogy a Kananeusoknak leányai gonoszoknak látatának Izsáknak az ő atyáinak elöltte.

9. Elmenvén Ézsau az Ismáel nemzetisége közé, Ismáelnek az Ábrahám fiának leányát Mahiáthot Nebajóth-nak húgát az *elsőb* feleségein kívül, magának feleségül elvevé.

10. Kiméne azért Jákób Beersébábol, hogy menne Háránba.

11. És juta egy helyre, holott megáldá, mivelhogy [a] nap lement vala: tizedét néked adom.

és annak a helynek kövei közül egyet vévén, feje alá tevé; és ugyanazon a helyen hála.

12. És álmót látá: Imé egy lajtorja áll vala a földön, mellynek magasnak Angyalai * felmennek és alájönnek vala azon. 'Ján. 1, 52.

13. * És imé az Úr a lajtorjára könyöklött, és ezt mondja vala: *En vagyok az Úr-Ábrahám-nak a te atyádnak Istene,* és Izsáknak Istene; ezt a földet a mellyen nyugszol, tenéked adom és a te magodnak. 'rész 35, 1. 48, 3.

14. * És a te magod ollyira leszen mint a földnek pora, annyira hogy kitérjedsz napnyugotra, napkeletre, és szakra és délre; és t te benned és a te magodban áldatnak meg a földnek minden nemzetiségei. * rész 13, 16. 'rész 12, 3. 18, 18. 22, 18. 26, 4.

15. Annakokáért imé én veled *vagyok,* hogy megórizzelek tégedet valahova menéndsz, és meghozzalak téged ezen földre; mert el nem hagyom tégedet, míg nem bétéjjesitem a mit tenéked szoltam.

16. És mikor felébredt volna Jákób az ő álmából, monda: Bizony ití vagyok e helyben az Úr, de én nem tudtam.

17. Megrémüle annakokáért és monda: Melly rettenetes a hely; e hely nem egyéb, hanem Istennek háza, és ez a mennyeknek kapuja.

18. És felkelvén Jákób reggel, * vévő az ő követ mellyet feje alá tett vala, és felemelé azt oszlopnak, és t olajt töltte felül reá. * r. 31, 13. 'r. 35, 14.

19. És nevezé azt a helyet Béthelnek, mert az előtt annak a városnak Lúza vala neve.

20. Annak felelte Jákób fogadást tett, ezt mondván: Ha az Isten velem léjend, és ha megóriz engemet ez úton a mellyen én *most* megyek, és ha életemre való ruhát, zetemre való ruhát,

21. És ha megteréndek békeséggel az én atyámnak házához, és ha az Úr én Istenem lejend:

22. Tehát e kö, mellyet oszlop gyanánt felemeltem, Isten háza leszen, és valamit adándsz nékem, annak tizedét néked adom.

XXIX. Rész.

XXX. Rész.

Jákób értezik Háránba, holott Lábámnak szolgát 14 esztendőig annak két leányáért: Lea fiatait szül, Rákhel magtalan.

Amnéne a napkelet felé való tartományba.

2. És széllyel tekinté, és imé egy kút egy mezőben, és imé ugyanott a kút mellett három sereg juhok feküsznek vala. Mert abból szokták vala a juhokat megitatni, és a kútnak száján nagy kő vala:

3. Szókások vala pedig ez, hogy mind a juhokat együvé hajtván, felvénnek a követ a pássztorok a kútnak szájáról, és a juhokat megítatván, ismét a kútnak szájára, helyére tennék a követ.

4. És mondta Jákób ónékiek: Honnét valók vagytok atyámfiai? És mondának: Iláranból valók vagyunk.

5. És mondta nékiek: Esmerítetek é Lábánt Nákhornak fiját? kik felelének: Esmerjük.

6. Azután mondta nékiek: Egésségen vagyon e? kik mondának: Egésségen vagyon, és Rákhel az ő leánya ímhol jó a juhokkal.

7. És mondta Jákób: Imé még nagy idő *vayon*, nintsen ideje hogy mind a juhok egybegyűljenek: ezeket a juhokat itassatok meg, és elmenvén legellessétek.

8. Kik felelének: Nem lehet addig míg nem mind ide gyűjtenek a juhok, és míg nem elvészik a pássztorok e követ a kútnak szájáról, azután úgy itatjuk a juhokat.

9. És mikor még velek beszélene Jákób, elérkezék Rákhel az ő attyának juhaival, mellyeket ő legeltet vala.

10. Mikor pedig Jákób látta volna Rákhelt, Lábánnak az ő anyja bátyjának leányát, és Lábánnak az ő anyja bátyjának juhait, a kúchoz járulván Jákób elfordítá a kútnak szájáról a követ, és megítatá Lábánnak az ő anyja bátyjának juhait.

11. És megfészoltván Jákób Rákhelt, nagy felszóval * sira. rész 33/4.

12. És megjelenté Jákób Rákhelnek, hogy ő atyafia vala az ő attyának, és hogy Rebekának fia vala. Annak-

okáért elfüta Rákhel, és megmondta ezeket az ő attyának.

13. Mikor azért a hirt hallotta volna Lábán Jákób felől az ő hugának fia felől: nagy sietséggel eleibe menven, megöleté és megfészokola őtet, és bévivé őtet az ő házába, és megbévezé Lábánnak mindeneket.

14. Kinek monda Lábán: Bizony én * tsontom es testem vagy; és vala ő nála egy hónapig.

15. Azután monda Lábán Jákóbnak: Avagy *ülök* é hogy nekem ingyen szolgálgj, *noha* én atyámfia vagy? Mond meg nekem, mit *tivánsz* a te szolgálatodnak jutalmába.

16. Valának pedig Lábánnak két leányai: a nagyobbiknak neve Lea, a kisebbiknek neve Rákhel.

17. Leának pedig gyenge szemei valának: de Rákhel szep formájú és szép ábrázatú vala.

18. Annakokáért Jákób szereti vala Rákhelt, és monda *Lábánnak*: Szolgáljálk * tégedet hét esztendőig Rákhelért a te kisszebbik leányodért.

Hos. 12/12.

19. Kinek monda Lábán: Jobb hogy nekéd adjam őtet hogy nem mint más férfijnak: maradj én nálam.

20. Szolgálja azért Jákób Rákhelért hét esztendőket, mellyek ónéki keveseknek láttának vala, mivelhogy őtet *felette igen* szereti vala.

21. És monda Jákób Lábánnak: Add meg énnekem az én feleségemet: mert eljött az idő, hogy bemenjek ő hozzá.

22. És begyűjté Lábán annak a helynek minden népét, és szerze lakodalmat.

23. Estvé pedig bevé *Lábán* az ő leányát Léát, és bévivé őtet Jákóbbhoz, ki béméne ő hozzá.

24. És adá Lábán ónéki az ő szolgálóleányát Zilpát, hogy az ő leányának Leának szolgálóleánya lenne.

25. És reggelre kelve *megesmeréte* Lea. Monda azért Jákób Lábánnak: Mit tsekedtetél en velem? Avagy nem Rákhelért szolgáltalak é én tégedet? Miért szaltál meg azért engem?

26. Kinek felele Lábán: Nem szokott úgy lenni itt mi nálunk, hogy a kisszebbiket adják el a nagyobbik előtt.

27. Töltset

27. Töltset be ennek *menyegzői lakodalmának* * hetét, azután nekéd adjuk szolgáls a te szolgálótórt, mellyel szolgális én nálam még más hét esztendőig. Bír. 14, 12, 17.

28. A képen tselekedék azért Jákób, bétölté a Lea *menyegzői lakodalmának* hetét: azután néki adá Lábán Rákhelt az ő leányát feleségül.

29. És adá Lábán az ő leányanak Rákhelnek, az ő szolgálóleányát Bilhát, hogy néki szolgálóleánya lenne.

30. És bémenerét Jákób Rákhelhez is, inkább szereté Rákhelt hogy sem Léát, és szolgálja ő nála még más hét esztendőig.

31. És minekutánna látta volna az Ur, hogy Lea utalatos volna, megnyitá annak méhét, de Rákhel magtalan vala.

32. Fogada azért Lea az ő méhében és születtefiat, ki nevezé Rubennek, mert azt mondja vala: Meglátta Isten az én nyomorúságomat; azért immár szeretni fog az én férjem engemet.

33. Azután ismét teherbe esék és születtefiat, annakokáért monda: Mivelhogy az Isten meghaltotta hogy én utalatos vagyok, azért adta nekem ezt is: azért nevezé azt Simeonnak.

34. Annakutánna ismét az ő méhében fogadván, születtefiat, és monda: Im már az én férjem ragaszkodik én hozzá, mert szültem néki három fiakat; azért nevezé azt Lévinek.

35. Ismét azután teherbe esék, és fiat szülvén, monda: Im már az Urnak hálaát adok, azért nevezé azt Júdának, és megszünnék a szülestől. Máté 1, 2.

XXX. Rész.

Rákhelnek és Leának egymás ellen való irigységek és tsukahodások: Jákóbnak tsudálatos szerzőlése Lábánnal.

Es mikor látta Rákhel hogy ő nem szülné magzatokat Jákóbnak, irigykedni kezdé Rákhel az ő nényére, és monda Jákóbnak: Adj nékem *magzatokat*, mert ha nem *adán* dász, meghalok.

2. Felgerjede azért a Jákób haragja Rákhel ellen, és monda: Avagy Isten *vagyok* é én, ki megtartoztatja a te méhednek gyümölsét.

3. És monda *Rákhel*: ímhol az én szolgálóleányom Bilha, menj bé hozzá, az

hogy szüljön kité én *fellarcsak* az én terdeimen, és én is által megéplüljek.

4. Adá azért néki az ő szolgálóleányát Bilhát feleségül; és béméne ahhoz Jákób.

5. És fogada az ő méhében Bilha, és születtefiat Jákóbnak fiat.

6. És monda Rákhel: Megtélte az én ügyemet az Isten, és meghallgatta az én *könyörgésemet* beszédét, és adott énnekem fiat: azért nevezé azt Dánnak.

7. Ismét fogada az ő méhében, és születtefiat Jákóbnak.

8. És monda Rákhel: Nagy tusakodással tusakodtam az én nénémmel de meggyőztem őtet: azért nevezé azt Nathalinnak.

9. Látván pedig Lea hogy ő megszünt volna a szülestől, hasonlóképen vedé az ő szolgálóleányát Zilpát, és adá azt Jákóbnak feleségül.

10. És születtefiat, Leának szolgálóleánya fiat Jákóbnak.

11. És monda Lea, sereg *(had)* jó: és nevezé azt Gádnak.

12. Születtefiat Zilpa Leának szolgálóleánya más fiat is Jákóbnak.

13. És monda Lea: Jól vagyon dolgom: mert az asszonyiállatok engemet boldognak mondanak: és nevezé azt Asernek.

14. Elméne pedig Ruben gabonaaratáskor, és találta a mezőn Dudaimokat, és vivé azokat az ő anyjának Leának.

15. És monda Rákhel Leának: Adj énnékem a te fiadtól hozott Dudaimban.

16. Kinek felele Lea: Avagy kítsiny dolognak tetszik é fenéked, hogy elvetted tőlem az én férjemet, hanem *annakfelette* az én fiamtól hozott Dudaimokat is el akarod venni? És monda Rákhel: Háljon veled téft az éjjel a te fiadtól hozott Dudaimokért.

17. Mikor azért Jákób estve a mezőről jőne haza, eleibe méne Lea, és monda: Velem hálsz: mert megbéretteltek tégedet az én fiaimtól hozott Dudaimokon; és vele hála *Jákób* az éjszaka.

18. És meghallgatta Isten Léát, ki fogada az ő méhében, és születtefiat Jákóbnak ötödik fiat.

19. És monda Lea: Megadta az Isten az én jutalmamat, minekutánna adtam

az én szolgálóleányomat az én férjemnek: azért nevezé azt Issakhárnak.

19. És ismét teherbe esék Lea, és szüle hatodik fiát Jákóbnak.

20. És mondta Lea: Megajándékozott az Isten engemet jó ajándékkal ezáltal. Immár velem lakik az én férjem; mert szültem néki hat fiakat, azért nevezé azt Zebulonnak.

21. Annakutánna szüle leányzót, és nevezé azt Dinának.

22. Megemlékezék pedig az Isten Rákhelről; és meghallgatá őtet az Isten, és szülvévé tevé őtet.

23. Teherbe esék azért, és szüle fiát, s mondta: Elvette az Isten az én gyalázatomat.

24. És nevezé azt Józsefnek, mondván: Adjon az Úr nékem más fiat is.

25. És lett hogy minekutánna szülte volna Józsefet, mondta Jákób Lábanak: Botsáss el engemet, hadd menjek el az én helyembe, és az én földembe.

26. Add meg nékem az én feleségemet és magzatimat, kikért szolgáltam nálad, hadd menjek el, mert tudod az én szolgálatomat, a mellyel szolgáltalak tégedet.

27. És mondta néki Lában: Ha engemet kedvelsz, hagyj békét annak, engem az Úr te éretteid.

28. És ismét mondta: Mond meg a te szolgálatodnak jutalmát énnékem, és megadom néked.

29. Mondá pedig Jákób önéki: Te tudod mimódon szolgáltalak tégedet, és mennyi volt a te barmod az én pásztorságom alatt mikor először hozád jöttem.

30. Mert a mi kevés volt néked én előttem, sokaságra terjedtet, és megáldott a Jehova tégedet az én lábam mellett: és immár mikor viselek gondot én is az én házamoról?

31. És mondta Lában: Mit adjak tenéked? Felele Jákób: Ne adj nékem semlegeltetem és őrizem a te juhaidat.

32. Minden juhaidat megjáróm ma, és elszakasztom a szeplős és tarka juhokat, és mind a feketéket a juhok között, azonképen a szeplős és tarka

ketskéket, és az ottyan legyen esztán az én jutalmam.

33. És bizonyoságot téveszen én rólam az én igazságot esztán te előlött, mikor eljövendesz hogy megállásad az én jutalmamat. Valamelly szeplős vagy tarka, vagy fekete nem lejánd az én juhaim és ketskéim között, bátor lopónak mondj engemet.

34. És mondta Lában: Bátor úgy legyen: Vajha a te beszédet szerint lenne.

35. Elválasztá azért azon napon a szeplős és tarka kosokát, és mind a szeplős és tarka ketskéket, *tinámit* a mellyekben valami fejérség vala, és minden feketét a juhok között, és adá azokat az ő fájának kezékéhez.

36. És Lában három nap járó földnyi közt vete ő maga között és Jákób között; és Jákób legelteti vala Lábanak több juhait.

37. És Jákób vett zöld nyár-, mo-gyoró-, és gesztenye-veszőket, és megtarkálá azokat fejéresen, hogy a vesszőknek megtéveszenék a fejére.

38. És helyezteté a megtarkált vesszőket a juhok eleibe az itató vályukba, mellyekből a juhok szoktak lába inni, hogy a juhok azokra nézve fogadnának.

39. És a juhok fogadnak vala a vesszők felett, és ellének vala a juhok tsepegetett lábúkat, szeplősök, és tarkákat.

40. Annakutánna külön seregbe szakasztá ezeket a bárányokat Jákób, és a Lában juhainak seregét artzal fordítja vala a tarka és fekete bárányokra; és az ő maga juhainak seregét külön szakasztva tartja vala, és azokat nem fordítja vala artzal a Lában juhaira.

41. És mikor Jákób a juhoknak javait idejékorán egybebotsátja vala a kosokkal, akkor a tarka vesszőket azoknak a juhoknak eleibe helyezteté az itató helyen való vályukba, hogy a vesszők felett fogadnának.

42. De mikor későn botásítja vala egybe azokat, nem helyezteté vala a vályukba a vesszőket, és *ilyen módon* az idején való ellések Jákóbé valának, a késő ellések pedig Lábané.

43. Annak-

31. Rész.

43. Annakokáért megnevekedék az a férjfiú igen igen; és valának néki sok juhul, szolgálóleányai, szolgálai, tevéi, és szamarai.

XXXI. Rész.

Jákób Mésopotámiából Lában híre nélkül elindult, feleségeit, gyermekeit és minden marháival; Lában utánna megym: *fedődik vete; és végre megbékéltében, egymástól megválnak.*

Mikor azért hallotta volna Jákób a Lában fájának bezedeket, kik ezt mondják vala: Valamije volt a mi atyánknak, mind elvette Jákób; és a mi atyánk jószágából szerzettemind é gazdagságot.

2. És látta volna Jákób a Lában ortzáját, hogy nem olyan *indulattal* volna hozzája mint annakelőtte.

3. És mivelhogy *ilyen módon* szóltott volna az Úr Jákóbnak: Térj meg a te atyáidnak földére, és a te rokonságid közzé, és lészek te veled. v.13.

4. Elküldvén *annakakáért* Jákób, kihivatá magához Rákhelt és Leát a mezőre az ő juhaihoz.

5. És mondta néki: Látom a ti atyátoknak ortzáját hogy nintsen olyan *indulattal* hozszám, mint ennekelőtte: és az én atyámnak Istene megjelent nékem.

6. Ti pedig tudjátok, hogy a ti atyátoknak az én teljes erőm szerint szolgáltam.

7. És hogy a ti atyátok álnokul tselekedett én velem, és az én szolgálótomnak jutalmát *útszer * változtatva* el; mindazáltal az Isten nem engedte hogy nékem kárt tehessen. v.41.

8. Mikor azt mondotta: A szeplős bárányok legyenek a te szolgáltatóknak jutalma, mind a juhok szeplősököt ellének vala. Ha azt mondotta: A tarkák legyenek a te jutalmad, a juhok mind tarkákat ellének vala.

9. Annakokáért Isten vette el a ti atyátoknak juhait, és ő adta nékem. vers 16.

10. Mert mikor a juhoknak egybebotsátosknak ideje eljő vala, szemelget felemeltem látom vala, alomban hogy a juhokat hágtak vala tarka lábú, szeplős és tsepegetett színű kosok.

11. Akkor mondta nékem az Isten-

nek Angyala álomban: Jákób. És felelék: Imhol vagyok.

12. És ő mondta: Emeld fel a te szemidet és lássad, hogy a melly kosok a juhokat hágták, azok mind tarka lábiak, szeplősök és tsepegetett színűek. Mert látiam valamit veled tselekedett Lában.

13. * Én vagyok amaz erős Isten, a Béthelnek *Istene*, a holott olajt fölöttél kóoszlopokra, és a holott fogadászteltél nékem. Most azért kejj fel, menj ki a földről, és térj meg a te rokonságid tartományába. rész 28, 18.

14. És felele Rákhel és Lea, és mondanak néki: Vajon vagyom é nekünk valamit részünk és örökségünk a mi atyánk házában.

15. Avagy nem úgy tartott é minket mint idegeneket? mert minket eladott *tenéked*, és megemésztette a mi pénzünket.

16. Mert mind ez a * gazdagság, mellyet Isten vett el a mi atyánktól, miénk és a mi fiainké. Most azért valamit *tenéked* az Isten mondott, azt tselekedjed. t. * v.9. tv.13.

17. Felkelvén azért Jákób, és az ő határa helyhezitete őket.

18. És elvivé minden nyáját, és minden keresményét, valamellyet kerestett vala, és minden juhait mellyeket szerzett vala Mésopotámiában, hogy megértne az ő atyáéhoz Izsákhoz a Kanaánnak földébe.

19. Lában pedig elment vala a juhokat nyírni; azonközben ellopá Rákhel az ő atyának bálványait.

20. Jákób is orozva méne el a Sírriabeli Lábannak híre nélkül, mivelhogy *senki* nem jelentett volna meg néki hogy ő szaladna.

21. És ilyen módon elszalada ő minden jószágával, és felkelvén, általment az *Eufrátés* folyóvizén, és Gileád hegye felé tartá.

22. És mikor harmad napra megmondották volna Lábanak hogy Jákób elutott volna,

23. Maga mellé vevén az ő rokonoit, hétnapi járó földig üze őtet; és eléré a Gileád hegyén.

24. És minekutánna az Isten a Sírriabeli

beli Lábánnak megjelent volna éjszakai álomban, ezt mondotta vala néki: Meglásd hogy Jákóbnak ne * szőlj se jót, se gonoszt.

25. Mikor azért elérte volna Lábán Jákóbot, és ' mint Jákób az ő sátorát azon a hegven felvonta vala, Lábán is azon Gilead hegven az ő rokonaival egybe felvoná sátorait.

26. És monda Lábán Jákóbnak: Mit tselekedél, hogy orozva * jöttél el hírem nélkül, és elhozta leányaimat, mintha fegyverrel nyerted volna azokat?

27. Miért futottál el titkon, és miért jöttél el tőlem orozva? és nem mondott meg nékem, hogy botosatottalak volna tégedet örömmel, énekszóval, dob és hegedűszóval.

28. És nem engedted meg nékem hogy az én fiaimat és leányimat megtsokolgtatim volna, mostan *bizonny igen* boldondul tselekedted *hogy ezt műveltéd.*

29. Volna erőm hozzá hogy titeket megbüntetélek; de a tiatyáitoknak Istene tegnap éjszaka megszóltá engemet, ezt mondván: Meglásd * hogy ne szőlj Jákób ellen vagy jót vagy gonoszt.

30. Hogyha pedig immár ugyan elkarál jöni, mivelhogy nagy kívánsággal kívánkozott a te atyádnak háza-hoz? miért loptad el az én isteneimet? 31. Felelvén pedig Jákób, monda Lábánnak: *Asért jöttem titkon*, mert féltem, mert gondolom vala hogy talán elveszed a te leányaidat éntőlem erővel.

32. A kinél pedig megtalálándod a te isteneidet, ne éljen *az*. A mi rokonságink előtt lásd meg ha valami marhad (Mert nem tudja vala Jákób, hogy Rákhel lopta volna el a bálványokat.)

33. Béméven azért Lábán Jákóbnak sátorába, és Leának sátorába, és a két szolgálóleánynak sátorokba, nem találá meg *az ő isteneit*; és kimenvén Leának sátorából, méne a Rákhel sátorába.

34. (Rákhel pedig vette vala a bálványokat, és rejtette vala egy tevének nyergébe, és azokon felül üle,) és

meghányá Lábán mind az egész sátorot, és nem találta vala meg *azokat*.

35. Mert azt mondotta vala Rákhel az ő attyának: Ne haragudjék az én uram, hogy fel nem kelhetek az előtted: mert asszonyállatoknak szokások *szertint* van most nékem *átolgom*, és mikor mindeneket meghányt volna, nem találá a bálványokat.

36. Akkor felgerjede Jákóbnak *hazragja*, *anyyira hogy* feddődvén Lábánnal, azt mondána néki: Mitsoda vétkem vagyok, és mitsoda bűnöm, hogy utánnam jöttél?

37. Mivelhogy minden házieszköz marhámat felhánytad, a mit találtál a te házi marhad között valót, hozd elő az én rokonaim, és a te rokonaid eleibe, hogy mi köztünk ketten tégyenek ítéletet.

38. Immár * hús esztendeje hogy nálad vagyok, a te juhaid és a te keis-kéid meg nem vetettek, és a te nyájaidnak kosait én nem ettem.

39. A mellyet a *vadak* megszagattak, azt háza nem vittem, hanem én fizettem meg, mert az én * kezemből kivántad azt meg, *azonképen* a mit vagy nappal vagy éjjel elloptak. 2 M. 22. 12.

40. Néha nappal a nagy hévség emészített meg, éjszaka a hideg; és az álom az én szemeimtől távol volt. 41. Ez huszadik esztendeje hogy a te házádnál vagyok; szolgáltam tenéked tizenégy esztendeig a te két leányaidért, és hat esztendeig a te juhaidért; az én szolgálatomnak pedig jutalmát tiszser is * változtatad el.

42. És ha az én atyámnak Istene, Abrahámnak Istene, és az Izsáknak fiel-melem nem volt volna, bizony most is őrösen botosatnál el engemet, *de* az Isten az én nyomorúságotat és kezeimnek munkáját tekintette meg, *mikor* megfedtet *tégedet* tegnap éjjel.

43. Felelvén pedig Lábán, monda és e fiak én fiaim, és e sereg juhok is enyimek: annakfelelte valamit látsz mind enyim, mit vétetnék pedig az én leányaimnak, vagy az ő magzat-jajknak a kiket szülték.

44. No azért vessünk szövetséget ketten,

ketten, melly legyen bizonyságul én közöttem és te közötted.

45. És vett Jákób egy követ, és fel-emelé azt jegyül.

46. És monda * Jákób az ő attyafiainak: Szédjétek követeket; és gyűjtiénék köveket, és tsinálnának *nagy* rakást; és evéneék azon a rakáson. v. 23. 54.

47. És nevezé Lábán azt illy névvel: Jégár Sahadutha. Jákób pedig nevezé illy névvel: Gálhéd.

48. Mert *mivelhogy* ezt mondotta vala Lábán: E rakás *tegyen* bizonyság ma én közöttem és te közötted, azért nevezé *Jákób is* Gálhédnek.

49. Annakfelelte Mitzpának is nevezé, mivelhogy ezt mondotta vala *Lábán*: Az Isten legyen ítélobíró én közöttem és te közötted minekutána egymástól elválunk.

50. Ha az én leányimat nyomorgatándod, és ha az én leányim kívül több feleségeket vejedesz, senki nintsen mi közöttünk; *hamem* meglásd, mert az Isten bizonyság én közötttem és te közötted.

51. Ezek felett monda Lábán Jákóbnak: Imé e rakás kő, és imé ez oszlop mellyet raktam én közötttem és te közötted.

52. Bizonyság e rakás, és bizonyság az oszlop, hogy én nem megyek e rakás kő mellől te hozzád, te is nem jössz én hozzám e rakás mellől, és ez oszlop mellől, gonosz szándékkal.

53. Az Abraham Istene, és a Nákhor Istene tegyenek ítéletet közöttünk, és azoknak attyoknak Istene: És meg-esküvék Jákób az ő attyának Izsáknak félelmére.

54. Akkor Jákób barmokat ölete meg ott a hegven, és az ő rokonságait lakodalomba hívá, kik mikor ettek volna ugyan ott a hegven halának. 55. Annakutána felkele Lábán reggel, és megtsokolgtatván az ő fiait és leányait, megáldá őket, és elmenvén haza méne Lábán az ő helyére.

XXXIII. Rész.

Angyalok jönek Jákób eleibe; ki félén, követeiket és ajándékot küld Ezsábnak: az Istenet tusakodit, kit meggyós.

Jákób pedig elindula az ő után, és az Isten Angyalai eleibe menének önéki.

2. És monda Jákób mikor azokat látta volna: Isten serege ez; annakokáért nevezé azt a helyet * *Makhana* innak. Jós. 13. 26.

3. Azután küldé Jákób követeket ő maga előtt Ezsához az ő bátyához, az Edomiták tartományokba, Seirnek földébe.

4. És parantsola a követeknek ezt mondván: Így szóljatok az én uramnak Ezsábnak: Ezt mondja a te szolgád Jákób: Lábánnál voltam mint jóvevény, és ott laktam mind ez ideig.

5. Vagnak pedig nékem ökreim és szamaraim, juhaim, szolgálóm, és szolgálóleányim, melly dolognak hírré adására küldöttem *te* hozzád én uramhoz, hogy előtted kedvet találék.

6. És megtérének Jákóbbhoz a követek, mondván: Elmentünk vala a te atyádiához Ezsához, ki is néked elődbe jó, és vele vagnak négyszáz férjfiak.

7. Megfelelék pedig Jákób, és felette igen meghabborodék; annakokáért a népet melly ő vele vala, a juhokat, barmokat és a tevéket két seregbe szakaszta.

8. Mert ezt mondja vala: Ha Ezsau eljövend az egyik seregére, és azt le-vágandja, a másik sereg megszabadul.

9. Annakfelelte monda Jákób: Oh én atyámnak Abrahamnak Istene, és az én atyámnak Izsáknak Istene, Uram! ki nékem ezt mondád: Eredj haza * a te földedbe, a te rokonságid közé, és jól tészek veled.

10. Kissebb vagyok minden te jótéteményeidnél és igazságodnál, mellyet tselekedted a te szolgáladdal: mert egy páltzával mentem vala által a Jordán vizén, most pedig két seregem van. 11. Szabadíts meg, kérlek, engemet az én bátyámnak kezéből, Ezsáunak kezéből; mert félek ő tőle, hogy el ne jöjjön, és elveszessen engemet, és az anyát az ő fiaival egybe.

12. Te pedig azt mondottad: Jól tészek te veled, és a te magodat olyanná tészem mint a tenger fővenye, melly meg nem számlálthatik sokasága miatt.

13. És ott hála az éjszaka: és választa ábból a mi kezenél vala aján-dékok Ezsáunak az ő bátyának. 14. Kétszáz

14. Kétszáz ketsékét, és húsz bakok; kétszáz juhokat, és húsz kosokat.

15. Harmintz szoptatós tevéket fiaival egybe; negyven teheneket, tíz tulkokat: húsz nőstény szamarakat, tíz vemhékkel egyetembe.

16. És adá az ő szolgálóinak kezébe minden nyáját külön-külön, és mondta az ő szolgálóinak: Menjétek el én előttem, és minden sereg között közt hagyjátok.

17. És parantisola az elsőnek, mondván: Ha az én bátyám Ézsau előttem lánd téged, és megkérdend téged, ezt mondván: Ki szolgálja vagy? Hová mégy? És kié az előttem való marha? Akkor azt mondjad: Jákóbnak a te szolgálóknak szolgálja vagyok: ez az ajándék, mellyet előttem küldött az én uramnak Ézsauinak, és imé ő maga is mi utánunk vagyon.

19. Ugyanazont parantisolá a másikkak, a harmadiknak, és mindennek kik a sereg nyájak után mennek vele, ezt mondván: Ilyen módon szolgáljatok Ézsauinak mikor reá találándotok.

20. Annakfelettte ezt is mondjátok: Imé Jákób is a te szolgáló mi utánunk vagyon. Mert ilyen módon gondolkodik vala Jákób: Megengesztellem ötet az ajándékkal, melly előttem megyen, és azután lészek szemébe vele, talán kedves léssen személyem előtte.

24. E'képen elbotsátá az ajándékot elől; ő pedig hála az éjjel a seregnek.

22. Felkelvén pedig azon éjszaka, vevé az ő két feleségeit, két szolgálóleányait, tizenegy magzattal egybe, és általméne a Jabbók révén.

23. És minekutánna azokát véván általköltöztette volna a vizen, azután általköltöztette mindenét valamije vala.

24. Marada annakokáért Jákób tsak egyedül, és tusakodik vala ő vele egy * férjfiú, mind addig míg nem meghajallanak.

25. Ki mikor látná, hogy Jákóbon semmi erőt nem vehet, illeté az ő tsipójének forgótsontját, és a Jákób tsipójének forgótsontja helyéből kiszamodék, mikor a férjfiú tusakodnék vele.

26. És monda: Botsáss el engem, mert a hajnal feljött. És monda Jákób: Nem botsátlak el téged míg meg nem áldasz engemet.

27. Annakokáért monda néki: Kítsoda a te neved? Felele: Jákób.

28. És monda az *Angyal*: Nem *Isaák* Jákób léssen ezután a te neved hanem Izráel. Mert ha Isten ellen diadalmas voltál, az emberek ellen is diadalmas lésszesz.

29. És megkérdé Jákób, és monda: Mond meg, kérték, a te * nevedet. Felele az: Miért kérded az én nevedemet? És megáldá őtet ugyan ott. *Bír. 13, 17, 18.*

30. Annakokáért nevezé azt a helyet Jákób, Peniélnek: mert látám, úgymond, az Istent * színről színre, és nem halék meg. *2 Móz. 33, 11.*

31. És azoközben a nap feljőve, míg általméne a Peniél, és az ő tsipójére sántál vala.

32. Annakokáért nem eszik az Izráel fiai mind e mai napig a tsipójének forgótsontja mellett való inat, mivel hogy illette vala az *Angyal* Jákóbnak tsipótsontját, és a forgótsontnak inát.

XXXIII. Rész.

Jákób szembe léssen Ézsauival, körüljő szemmel látatik: azt megötnéközza: azután megyen Sühóba, és onnét Sékhembe.

Jákób pedig felemelvén szeméit, látá, és imé Ézsau jó vele, és negyszáz férjfiak ő vele, és megosztá az ő gyermekeit Lea mellé, Rákhel mellé, és az ő két szolgálóleányai mellé.

2. És az ő szolgálóleányait azoknak fiaival egybe első helyen helyezteté, azután Leát és az ő gyermekeit, utolsó helyen Rákhelt és Józsefet.

3. Maga pedig Jákób előttök megyen vala, és hétszer hajla meg a földig, míg a bátyához jutna.

4. Ézsau pedig eleibe futamodék néki, és megölelé őtet, és az ő nyakára ragaszkodék, s megtsókolá őtet, és a képen * sírának. *rész 29, 11.*

5. Azután Ézsau felemelvén az ő szeméit, látá az asszonyiállatokat és a gyermekeket, és monda: Kítsodátok ezeket

ezek? Tíéd é? Ki felele: Ezek én gyermekeim, kiket Isten adott a te szolgálódnak.

6. Elközelgetének annakokáért a szolgálóleányok és azoknak gyermekei, és meghajták magokat *Ézsau előtt.*

7. Elérkezék Lea is az ő fijaival, és meghajták magokat; annakutánna eljőve József és Rákhel, és ők is meghajták magokat.

8. És monda *Ézsau*: Tíéd é mind az egész sereg, mellyet elől találék? És felele: Hogy az én uram előtt kedvet találjak azért *küldöttem* azokokat.

9. És monda *Ézsau*: Nékem elég marhám vagyon jó ötsém, legyen tíéd a te marhad.

10. Mondá pedig Jákób: Ne *vesd meg* kérlek, ha találtam kedvet most előttem; hanem vedd el ajándékomat az én kezemből: mert a te ortzádát nem külömben látom, mintha az Isten ortzáját látám, mivel hogy kegyelmesen fogadál engemet.

11. Vedd el kérlek az én ajándékomat, mellyet hoztam néked, mivel hogy az Isten kegyelmesen tselekedt én velem, és mindenféle jószággal bővölködöm: Kénszerité azért őtet, és elvevé az *ajándékokot.*

12. Azután monda *Ézsau*: Induljunk el, menjünk el, és én te előttem megyek.

13. Felele néki *Jákób*: Az én uram jól tudja hogy e gyermekek gyengék, és hogy nékem szoptatós juhaim és inóim vagynak, mellyeket ha tsak egy nap felettebb hajtanak, mind meghalnak a barmok.

14. Menjen el kérlek, az én uram megyek a mint az én előttem való segyem mehet, és mint az én gyermekeim mehetnek, míg nem az én uramhoz jutok Seirbe.

15. Akkor monda *Ézsau*: Kérlek engedd meg, hogy hagyjak te veled *egy-néhányat* e nép között melly velem vagyok. Ki monda: Miért hagynál? Elég nékem hogy kedvet találtam az én uram előtt.

16. Megtére azért ugyanazon napon *Ézsau* az ő után Seir felé.

17. Jákób pedig méne Sühóba, holott építe magának házat, és az ő barmainak hajlékokat, annakokáért nevezé azt a helyet Sühótnak.

18. Annakutánna méne Jákób minden bániás nélkül * Sékhembe, melly vala a Kanaán földében, mikor jóváne Mésopotámiából, és tábort jára a város ellenébe. *Jós. 24, 32. Tsel. 7, 16.*

19. És megvevé azt a mezőnek részét, a hol sátorát felvonta vala Khámornak fiaitól, *melly Khámor Sékhem atya vala, száz garason.*

20. És építe ott oltárt, és nevezé azt illy névvel: Izráelnek erős Istene.

XXXIV. Rész.

Dina etragadtatván, megszeptőtstetik: melly gonosz tselekedetért a Sékhembeliek a Jákób fiaitól tsatárát megöletnek.

Kiméne pedig Dina, Leának leánya, mellyet szült vala Jákóbnak, hogy látná annak a tartománynak leányait.

2. És mikor látá volna ötet Sékhem a Khivvi Khámornak, annak a tartománynak Fejedelmének fija, elragadtá őtet, és vele halván, megszeptősíté őtet.

3. És ragaszkodék az ő lelke Dinához a Jákób leányához, és megszereté a leányzót, és szól vala a leányzónak édes beszédekkel.

4. Szóla pedig Sékhem Khámornak az atyának, mondván: Vegyed nékem feleségül ezt a leányzót.

5. Jákób pedig meghallá hogy megszeptősítette volna *Sékhem* Dinát az ő leányát, (az ő fiai pedig a mezőn valának a barmmal:) és vesztegéséghen vala Jákób míg azok megöjnének.

6. Kiméne azért Khámor Sékhemnek atya Jákóbbhoz, hogy szólaná ő vele.

7. De mikor a Jákób fiai meghajáltak volna a mezőről, meghallván *é dolgot*, felette igen bankódnak azok az emberek, és igen megharagvának hogy illy nagy gonoszsgot tselekedt volna *Sékhem* az Izráel ellen, hogy a Jákób leányát megszeptősítette volna, melly *dolognak* nem kellett volna lenni.

8. Szóla azért Khámor ő velek mondván: Az én fiamnak Sékhemnek, **lelke**

12. Akármely nagy jegyruháat és ajándékot *kibányítók* tőlem, megadom valamint mondjátok nékem, *csak* adjátok nékem a leányzót feleségül.

13. Felelének pedig a Jákób fiai Sékhemnek és Khámornak a *Sékthem* atyának, és szólnak álnokül, mivelhogy megszeplősítette volna Dinát az ő hugokat.

14. És mondának néki: Nem mivel-lehjük e' dolgot hogy a mi hugunkat adjuk *körülmetékedeten* férjfiúnak: mert ez nekünk gyalázat volna.

15. Mindazáltal engedünk néktek ily okkal: ha mi hozzánk hasonlatosok lesztek, és körülmetéltek ti köztetek minden férjfiú.

16. Így a' mi leányinkat néktek adjuk, és a' ti leányitokat magunknak vesszük, ti köztetek lakozunk, és veletek egy neppé leszünk.

17. Hogyha nem engedétek nekünk hogy körülmetélkednétek, felvesszük a mi leányunkat és elmenyünk.

18. És tetszék azoknak beszédek Khámornak, és Sékhemnek a' Khámor fijának.

19. És nem halasztá az ifjú ezt véghezvinni, mivelhogy felelte igen szívesen a' Jákób leányát. (Vala pedig *Sékthem* az ő atyának háznépe között mindeneknél betsületesb.)

20. Elnéne annakokáért Khámor és Sékthem az ő fija az ő városoknak ka-pujába; és szólnak az ő városoknak férjfiavaival, mondva:

21. Ez emberek es *ideig* békeséggel *lakoztat* velünk, akarnak lakozni a mi földünkön, és azon munkálódni; e' föld mivelhogy elég széles, ám lakjanak rajta, az ő leányikat vegyünk magunknak feleségül, és a' mi leányinkat adjuk nekik.

22. De ilyl okkal akarnak velünk ez emberek együtt lakni, hogy egy néppé legyünk, hogyha minden férjfiú körülmetélkedik mi közöttünk, miképen hogy ők is körülmetéltek.

23. *Minden* juhok, és *minden* jóságok és minden ő barmok nemde nem miénk lesznek e' *csak* hogy engedjünk nekik hogy lakhassanak közöttünk.

24. Engedének annakokáért Khámornak, és Sékhemnek az ő fijának mindenek, valakik az ő városoknak kapuján kimennek vala, és körülmeté magát minden férjfiú, valamely az ő városoknak kapuján kímégyen vala.

25. Harmadnapon azért mikor a' sebnek fájdalomában volnának, a Jákób két fiai Simeon és Lévi, Dinának bátyjai vevének fegyvereket és nagy bátorsággal bemenének a városba, és minden * férjfiat megölnek.

rész 49,6.

26. Annakfelette Khámort is, és az ő fíját Sékhemet fegyverrel megöleék, és elvívék Dinát a' Sékhem házából, és kimenének.

27. Jákóbnak *pedig több* fiai esének a' megölettekre, és eldülük a városrost, mivelhogy megszeplősítették vala az ő hugokat.

28. *Es* juhokat, barmokat, szamarakat, és valami jóságok vala a városban és a' mezón *mind* elvívék.

29. Minden gazdagságokat is, minden ő gyermekeiket és feleségeiket fogva elvívék és elprédálák, és valami az ő házokban vala.

30. Annakokáért monda Jákób * Simeonnak és Lévinek: Megháborítottatok engemet, és utálatossá tettetek e' földnek lakosai előtt, a' Kanaanusok, és Perizeusok előtt, és *miel* hogy én kevés magammal *vagyon*, ha én ellenem felgyülnék, levágnak, és eltörölnék engemet mind házammal pével egybe.

rész 49,9.

31. Kik

31. Kik mondanak: Avagy mint tisztálaltan személlyel úgy kellett é huzunkkal gonoszúl élni?

XXXV. Rész.

Jákób Isten paransoltságából Bételbe indúl; Meghat Débora; megjelenik Isten Jákóbnak, és megdátja őtet; meghal Rákhel is; Ruben megszeplősíti Bithát; meghal Issák.

Monda pedig az Isten Jákóbnak: Kelj fel, ereddj fel Bételbe, és telepedjél le ott; és tsinálj ott oltárt amaz erős Istennek, ki * megjelenék néked, mikor Ézsau t' *előtt* a te bátyád előtt futnál. * rész 28,13.

2. Akkor monda Jákób az ő háznépének, és mind azoknak kik vele valának: Hányjátok el * az idegen istenteket kik köztetek vagyanak, és tisztátok meg magatokat, és változtassátok el öltözeteiteket. Jós.24,23.

3. Azután keljünk fel, és úgy menjünk fel Bételbe, hogy tsináljak ott oltárt annak az erős Istennek, ki meghallgatott engemet az én nyomorúságomnak napján, és velem volt az úton a' mellyen jártam.

4. Adák annakokáért Jákóbnak mind az idegen isteneket kik nálok valának; és az ő földökön való függőket is, és elrejté azokat Jákób a' izerfa alatt, melly vala Sékhemnél.

5. És elindulának: És az Istennek félelme vala a városokon, mellyek valának ő körülök, és nem üzék a Jákób fiai.

6. Jutta azért Jákób Lúv *nevű város*ban, melly *immár* Bételnek *nevezés*zetik), és mind a sokaság melly ő vele vala.

7. És építe ott oltárt, és nevezé a' helyet El-Bételnek, mivelhogy ott * jelent vala meg néki az Isten mikor az ő bátyja előtt futna. r.28,13,19.

8. És meghala Débora a' Rebekadajkája, és eltemették Bétel mellett egy tserfa alatt, és nevezé *Jákób* azt a' helyet Allon-Bákhutnak.

9. Megjelenék pedig ismét az Isten Jákóbnak mikor Mésopotamiából hazatért, és megdátja őtet.

10. És monda néki az Isten: A' te neved Jákób: Nem nevezitek többé

a' te * neved *csak* Jákóbnak, hanem Izráel is leszen a' te neved: Nevezé azért őtet Izráelnek. rész 32,28.

11. Annakfelette monda néki az Isten: *En* *vagyok* a' mindenható erős Isten, nevedekjél és sokasodjál, nép és népeknek gyülekezete származik te tőled; és királyok származnak a' te ágycodból.

12. És e' földet a' mellyet adtam Ábrahámnak és Izsáknak, néked adom, *csak*, e' te magodnak adom te utánad e' földet.

13. És felméne ő fölé az Isten a' helyből a' hol vele szólott vala.

14. Emele * pedig ott a' helyen Jákób, a' hol Isten szólott vala vele, kőszlopot jegyül: és áldozék azon híg áldozattal, és önte arra olajt. rész 28,18,20,22.

15. És nevezé Jákób azt a' helyet, vele, Bételnek.

16. És elmenének Bételből, és valának Efratától még úgy mint egy mérföldre, és szüle Rákhel, és a' szülésben nagy fájdalomt szenvedte.

17. És mikor a' szülésben fájdalomt szenvedne, monda néki a' bába: Ne felej * , mert most is fíjad leszen. 1Sám.4,20.

18. Mikor pedig az ő lelke kimenne (mert meghala) nevezé azt Benóninak, de az atya nevezé Benjáminnak.

19. Meghala * annakokáért Rákhel, és eltemették az úton mellyen mennek Efratába, melly most Bétlehemnek nevezetik. rész 48,7.

20. És állata Jákób oszlopot az ő temetése felett: az mondatik mind e' mai napig Rákhel temetése oszlopának.

21. Azután elméne Izráel, és sátorát felvoná a Héder tornyán túl.

22. Lett pedig ez, hogy mikor Izráel lakozék abban a' tartományban, Ruben * elmenvén halna Bilhával az ő atyának ágyas feleségével, mellyet meghalla az Izráel. Valának pedig a' Jákób fiai tizenketten. r.49,4.

23. Leának fiai: * Jákóbnak elsőszülötté Ruben, azután Simeon, Lévi, Júda, Issakhár, Zebulon. rész 46,8. 2Móz.1,2.

24. Bák-

24. Rákhel fiai: József és Benjámin.
25. A Rákhel szolgálóleányának Bilhánek fiai: Dán és Nafthali.
26. A Lea szolgálóleányának Zilpának fiai: Gád, Aser. Ezek a Jákób fiai, kik születettek néki Mésopotámiában.
27. Végrezetre juta Jákób Izsákhoz az ő atyáéhoz Mámréba, Kirját-Arba nevű városa, mely most Hebronnak nevezetik, hol Ábrahám és Izsák jövevények voltak.
28. Valának pedig az Izsák életének napjai százzal nyolcvan esztendő.
29. És meghala Izsák lelkét kibótsátságán, és takarították az ő eleihez, mikor vén volna, és hosszú élettel meglegedett volna; és eltemették őtet az ő fiai, Ézsau és Jákób.

rész 25, 8, 9.

XXXVI. Rész.

Ézsau nemzetsége.

Ezek pedig Ézsauinak nemzetségei, ki *Edomnak hivattatik. vers 8. rész 25, 30.
2. Ézsau vett vala magának feleségeket a Kananeusok leányai közül: Adát a Kiththeus Eionnak leányát; és Aholibámát Anának leányát, ki a Sibhon Khiveus leánya volt.
3. Es Bosmátát az Ismaél leányát, Nebajóthnak hugát.
4. Szülé * pedig Adah Ézsauinak Elifázt: és Bosmáta szülé Réhuelt.

1Krn.1.35.
5. Aholibámah pedig szülé Jéhuést, Jálamot, és Korákhót. Ezek az Ézsau fiai kik születettek néki a Kanaán földön.

6. És felvévé Ézsau az ő feleségeit, az ő fiai, és az ő leányait, és minden házabeli lelkeket, minden juhait, barmait, és minden jószágát: s marháját, mellyet keresett vala Kanaán földében, és elment vala más földre az ő atyafianak Jákóbnak hazajövelele előtt.

7. Mert sok marhájok vala, hogy együtt nem lakhatnának, és az a föld a hol mint jövevények úgy laknak vala, el nem szenvedheti vala őket, az ő barmoknak sokságáért.

8. És lakozék *Ézsau a Seirhegyén. Ez Ézsau pedig az Edom. Jós.24.4.

23. Sobálnak fiai pedig ezek: Hálván, Manaháth, Hébal, Séf, Onám.
24. Sibhónnak pedig fiai ezek: Aja és Hana, ez a Hána, ki az öszvérek fajzásának móját talalta a pusztában, mikor az ő atyának Sibhónnak szamarait őrizné.

25. Hánának pedig fiai ezek: Dison és Aholibáma Hának leánya.

26. Disonnak fiai ezek: Hemdán, Esbán, Ithrán, Kherán.

27. Etzernek fiai ezek: Bilhán, Zehaván, Hákán.

28. Disánnak fiai ezek: Hútz és Arán.

29. A Horeusok közül való fejedelmek pedig ezek: Lotán hertzeg, Sobál hertzeg, Sibhón hertzeg, Hána hertzeg.

30. Dison hertzeg, Etzer hertzeg, Disán hertzeg. Ezek a Horeusok közül való fejedelmek az ő fejedelemségük szerint, Seirnek tartományában.

31. Ezek * pedig a Királyok kik uralkodtak Edomnak tartományában, mikor előtte az Izrael fiai között Király uralkodék.

32. Először Király volt Edomnak Béla Behornak fija, kinek városának neve Dinhába volt.

33. Minekutánna megholt Béla, uralkodott ő helyében Jóháb Zerákhnak fija, ki Bolzrából való volt.

34. Minekutánna megholt Jóháb, uralkodott ő helyébe Khusám, ki Téman földéből való volt.

35. Khusám holta után uralkodott ő helyébe Hadád a Bédád fija, ki a Midianitákat a Moabiták mezéjén megveré, kinek az ő városának neve vala Hávith.

36. Hadád holta után uralkodott ő helyében Sámila Masrekából való.

37. Sámila holta után uralkodott ő helyében Saul, ki volt az *Ezrátes* folyóvíz mellett való Rékhobóth városból.

38. Saul holta után uralkodott ő helyében Báhál-Khanan Akhbor fija.

39. Báhál-Khanának Akhbor fija holta után, uralkodott ő helyében Hadár, és az ő városának neve Pahu; az ő feleségének pedig neve Mehetabeel, ki Mészaháb leányának Matrednak leánya vala.

40. Ezek pedig az Ézsau nemzetségeiből való hertzgeknek neveik az ő t.

telédjek, helyek, és nevek szerint: Timna hertzeg, Hálva hertzeg, Jé-teth hertzeg.

41. Aholibáma hertzeg, Ela hertzeg, Pinon hertzeg.

42. Kénáz hertzeg, Témán hertzeg, Mibtzár hertzeg.

43. Magdiel hertzeg, Hírám hertzeg. Ezek Edomnak fejedelmei az ő lakások szerint, az ő örökségeknek földében. Ézsau az Edomitáknak * atyok.

vers 9.

XXXVII. Rész.

József ódaója bátyjait az atyjának: *Látátimokat; Irigkednek veá az ő bátyjai; a' hűbbá vetik: azután eladták: s iradják őket Jákób.*

Lakozék pedig Jákób * az ő atyá bújdosásának földén Kanaán földén. 'Sid.11.9.

2. És ezek a dolgok lettek Jákób háznépe között. József mikor tizenhét esztendő vala, az ő bátyjaival egybe őriz vala juhokat, és vala a gyermek Bilhának és Zilpának az ő atyá feleségeinek fjaival, és azoknak az ő gonosz életek felől való híreket az ő atyának megmondja vala József.

3. Az Izrael pedig minden fjiával inkább szereti vala Józset; mivel hogy vénségének fja volna; és szép tarka ruhát tsimáltatott vala néki.

4. Mikor pedig eszkebe vették volna az ő bátyjai, hogy az ő atyá ötlet mindden bátyjainak fette szeretné, gyűlölik * vala őtet, annyira hogy szép szóval néki nem szólhatnak. r.49.23.

5. Látá pedig József álmot, mellyel mikor megbeszélett volna az ő bátyjainak; annal inkább gyűlölik vala őtet.

6. Mert azt mondja vala néki: Halljátok meg kérlek az én álmomat mellyet én láttam.

7. Imé kötünk vala egy mezőben kékvet, és imé az én kévem felkele és feláll: imé pedig a ti kékvetek körülállanak vala, és az én kévem előtt meghajolnak * vala. rész 42.6.

8. És mondanak néki az ő bátyjai: Avagy Királyunk lésszes é minékünk: Vagy mi rajtunk uralkodni fogsz é? Annakokaért annál is inkább gyűlölik vala őtet az ő álmáért és beszédiért.

9. Azután más álmot is látá és megbeszé-
4

beszélé azt az ő bátyáinak, ezt mond-
ván: Imé más álmot is láttam; imé a'
Nap, és a Hold, és tizenegy tsillagok
én előttem meghajolnak vala.

10. Megbeszélé az ő atyáinak is és
az ő bátyáinak, és megdorgálá őtet
az ő atya, és monda néki: Micsoda
álom ez a mellyet láttál? Avagy el-
megyünk é, én és a te anyád és atyád-
fiat, hogy meghajtsuk magunkat te
előtted a földig?

11. Irigykednek * vala azért reá az
ő bátyái; az ő atya pedig e' dolgot
elméjében tartja vala. I. Scl. 7, 9.

12. Mikor pedig elmentek volna az
ő bátyái az ő attyok juhainak őrizé-
sére Ségkhembe,

13. Monda Izráel Józsefnek: A' te
bátyáid avagy nem Ségkhemben őri-
zik é a' juhokat? Jöszte azért hogy
küldjelek téged ő hozzájok. Ki mon-
da: Imé jelen vagyok.

14. És monda néki: Menj el, lásd
meg ha békeségben vagnak a' te
bátyáid, és a' juhok, mond meg né-
kem. Elküldé azért őtet Khebronnak
völgyéből, és méné Ségkhembe.

15. Találá pedig őtet, mikor a' me-
zőben bujtosnék, és megkérté egy
ember, ezt mondván: Mit keresel?
16. Ki monda: Az én bátyáimat ke-
resem, kérlek mond meg nékem hol
őszik a' barmot?

17. És monda az ember: Elmentek
innét, mert hallám hogy azt mondák:
Menjünk Dóthánba. Elméné azért Jó-
zsef bátyjai után, és megtalálá őket
Dóthánban.

18. Kik mikor látták volna őtet távol,
minkelőtte közelebb ment volna hoz-
zájok, elvégezték hogy őtet megölnék.
19. Mert ezt mondták vala egy-
másnak: Imhol jó amaz álomlátó.

20. Jer öljük meg annakokáért őtet,
és vessük egyik ő kútba; és azt mon-
juk hogy a' gonosz fenevad ette meg
őtet, és meglátjuk mit használt az ő
álma.

21. Mellyet mikor Rúben hallott vol-
na, *igyekezék azon hogy* őtet megmen-
tené azoknak kezekből. És monda: *
Ne öljük meg őtet. rész 42, 22.

22. És ezt mondja vala Rúben: Ne
outsátok ki az ő vérért, *hanem* vessétek

őtet az ő kútba, melly itt a pusztában
vagon, de meg ne öljétek. *Ész pedig*
azért mondja vala hogy őtet azoknak
kezekből megszabadítaná, és őtet
megadná az atyáinak.

23. És mikor jutott volna József az ő
bátyáihoz, megfószták őtet ruhájától,
a' *szép* tarka ruhától melly rajta vala.
24. És megragadván őtet veték egy
ő kútba: az a' kút pedig üres vala,
és nem vala víz benne.

25. Leülének pedig hogy ennének;
és mikor felemelték volna szemüket,
láták, és imé egy sereg Ismáeliták jö-
nek vala Gileádból, azoknak tevéi
visznek vala fűszerszármókat, balza-
mot, és mirhát, kik mennek vala hogy
azokat vinnék Egyiptomba.

26. És monda Júda az ő atyafiai-
nak: Mi hasznunk *léssen bennem* ha
megölnédjüök a' mi atyánkfíat, és el-
titkolándjuk az ő vért.

27. Jer adjuk el őtet ez Ismáeliták-
nak, és ne öljük meg, mert mi atyánk-
fia, mi testünk: kinek engedének az
ő atyafiai.

28. És mikor a' kereskedő Midáni-
ták azon elmenének, kivonák Józse-
fet az ő kútból, és eladták őtet azok-
nak az Ismáelitáknak húsz ezüstpén-
zen, kik elvették * Józsefet Egyiptom-
ba. 'Solt. 105, 17. I. Scl. 7, 9.

29. Mikor pedig Rúben az ő kúthoz
ment volna, és nem volna József a'
kútban, megszaggatá a' maga ruhát.
30. És megtérvén az ő atyafiaihoz,
monda: Nintsen a' gyermek, és én
hová legyek?

31. Vevék annakokáért a' József ru-
háját, és megölnék egy ketskefiat, és
annak vérével megfesték a' ruhát.

32. És elküldék azt a' tarka ruhát,
és vivék az ő atyókhoz, és mondának:
Ezt a' ruhát mi találtuk, esméréd meg
ha a' te fjadnak ruhája é vagy nem?

33. Ki megeméré azt, és monda:
Az én fiannak ruhája, * a' gonosz fe-
nevad ette meg őtet, elszaggattat-
ván elszaggattatott József. r. 44, 28.

34. És megszaggatá Jákób a' maga
ruhát, és gyászruhába öltözvén si-
ratá az ő fíjat sok ideig.

35. Felkelének pedig az ő fíjai mind-
gasz-

gasztalának őtet, és nem akara megvi-
gasztaltatni, mert ezt mondja vala: Sír-
ván megyek * az én fiamhoz a' kopor-
sóba; és siratá őtet az ő atya. r. 42, 38.

36. A' Midániaták * pedig eladák
őtet Egyiptomban a' Faraó főszol-
gáinak Pótifárnak, a' vitézáló népek
fejedelmének. rész 39, 1.

XXXVIII. Rész.

*Júda, a' Jákób fia magházasodít; gyerme-
ket léssnek; vétkézik Thámárnak: az ő me-
nyévet.*

Es lón akkor az időben, hogy Jú-
da elmenvén az ő atyafiatól,
térne egy Hadullámbeli férjfiúhoz, ki-
nek neve vala Khira.

2. * És meglátá ott Júda egy Kana-
ánbéli férjfiúnak leányát, kinek neve
vala Suah, és azt feleségül vévén ma-
gának, béméne hozzá. I. Ktn. 2, 3.

3. Ki fogada az ő méhében és szüle
fiat, és nevezé azt Hérnek.

4. És az másodsor is terhbe esvén
szüle fiat, és nevezé azt Onánnak.

5. Azután ismét *terhbe esvén* szüle
fiat, kit nevezé Selámnak, és vala
Khezbiben mikor ő ezt szüle.

6. Vón pedig Júda feleséget az ő el-
ső fíjának Hérnek, kinek neve vala
Thámár.

7. * És mikor Hér Júdának első fíja
gonosz volna az Úrnak szeme előtt,
megölte őtet az Úr. 4 Móz. 26, 19.

8. Annakokáért monda Júda Onán-
nak: Eredj bé a' te bátyádnak felesé-
géhez, és a' te bátyád helyébe vedd
feleségül azt, és a' te bátyádnak tá-
massz magot.

9. Tudja vala pedig Onán hogy nem
övé lenne az a' mag, annakokáért va-
lamikor az ő bátyáinak feleségéhez
hémegyen vala, a' földre *dotsátván*,
elveszli vala a' magot, hogy az ő
bátyjának magot ne támasztana.

10. És gonoszságnak tetszék az Úr
szeme előtt a' mit ez tselekedik va-
la, annakokáért megöle azt is.

11. És monda Júda Thámárnak, az
ő menyének: Maradj özvegyen addig
a' te atyád házában, míg az én fiam
Séláh megnevekedik. Mert így gon-
dolkodik vala: Netalán ez is meghal,
mint az ő bátyai. Elméné azért Tha-
már, és marada az ő atya házában.

12. És mikor sok napok multak vol-
na el, meghala Suah a' Júda felesé-
ge, és hogy magának vigasztalást
venne, elméné az ő juhainak nyírófi-
hez az ő barátjával Hadullámbeli Khi-
rával, Tháimnába.

13. Megmondák pedig Thámárnak
mondván: Am a' te ipad Tháimnába
megyen az ő juhainak nyírósére.

14. Thámár azért levetvén az ő öz-
vegségének ruháit, béborítá ma-
gát fedéllel, és magát eltitkolá, és
leüle a' kettős útfélen, a' melly *megyen*
Tháimnába: mert látja vala hogy meg-
nevekedett volna Séláh, és őtet nem
adták volna annak feleségül.

15. Látván pedig azt Júda, álltá
azt tisztátalan személynékné lenni, mi-
vel hogy befedezte vala ortzáját.

16. Hozzá tére azért ahoz az útról
és monda: Engedd meg kérlek hogy
menjek bé te hozzád, (mert nem tud-
ja vala hogy az ő menyé volna): És
monda Thámár: Mit adsz nékem ha
megengedelem hogy velem közösülj?

17. És felele: Küldök néked az én
juhaim közül egy ketskefiat. És az
monda: *Megengedem a' mit akarsz*, ha
zálogat adsz míg azt megküldöd.

18. Monda azért Júda: Micsoda a'
zálog mellyet adjak tenéked? Fele-
le: A' te gyűrűd, keszkenőd, és a'
pálta, melly kezdedben vagon. Oda
adá azért néki, és béméne hozzá, és
Thámár terhbe esék ő tőle.

19. Azután felkelvén Thámár elmé-
ne, és leveté a' fedelet; mellyel ma-
gát béborította vala, és felvéve ma-
gára az ő özvegségének ruháit.

20. És megküldé Júda a' ketskefi-
at az ő Hadullámbeli barátjától hogy
a' zálogot megkérné az asszonyiállat-
tól, és nem találá azt.

21. És megkérté a' helynek férjfi-
ait, mondván: Hol vagon ama' tisztá-
talan személy, melly a' kettős út-
félen ül vala? És azok mondának:
Nem volt itt tisztátalan személy.

22. Megtére pedig Júdához, és monda:
Nem találm azt meg. Annakfelette
é helynek lakosai is azt mondák: Nem
volt itt *úgymond* tisztátalan személy.

23. És monda Júda: Tartsa megá-
nak, hogy valamiképen meg ne gya-
láztas-
4 *

látassunk; imé én megküldöttem volt a' ketskefát, te pedig nem találtad meg ötét.

24. És úgy mint három hónap mulva, megmondák Júdának, ilyenképen: Thamar a' te menyed paráználkodott, és a' paráznaságból terhbe esett. És monda Júda: Vigyétek ki ötét, és * égettesétek meg. 5 Móz.22,23,24.

25. Az pedig mikor kivitették, küldte az ő ipához ezt izenven: Attól a' férjfiútól vagyok terhes a' kiéi ezek. És ezt és mondá: Esmérd meg kérlek, kiéi ezek: a' gyűrű, * keszkenő, és páltza.

26. Megeszmé azért Júda, és mondta: Igazb én nálamnál, mert nem a' dám ötét az én fiamnak * Séláhnak: de nem esméré Júda többé azt. v.11.

27. És * mikor Thamar a' szülésre jutta, imé keitős gyermekek valának az ő méhében.

28. Mikor pedig szűlne, és azoknak egyike a' kezét kinyújtotta volna; a' baba veres fonalat vévén, kötö azt a' kezére annak, mondván: E' jött ki először.

29. De mikor az bé vonta volna az ő kezét, imé annak atyafia jöve ki. És monda a' bába: Mimódon találhatál magadnak résza a' kijövetelre * És nevezé azt Péretznek. Máté 1,3.

30. És annakutánna kijöve az ő atyafia kinek kezére veres fonalat kötöttek vala; és nevezé azt Zéráknak.

XXXIX. Rész.

As Isten megáldá Póitár-t József-ért, ki an-nak feleségétől búrra kénszerítettén nem enged; vátólatik: tömlőzbe vetették; de ott is Isten vele vagon.

Movábbá József vitétt vala Égyiptomba, és megvette vala ötét * az Ismaéliáktól, kik ötét oda vitték vala, egy égyiptombeli ember Póitár, Faraónak főszolgája, a' vitézlő népeknek Fejedelme. rész 37,28.

2. És * vala az Úr Józseffel, és jó szerentésés vala, és lakik vala az ő égyiptombeli urának házában. vers 21. Tsel.7,9.

3. Látá pedig az ő ura hogy az Úr volna ő vele, és hogy valamit tselekednek, az Úr szerentésessé tenné ő általa.

4. Talála azért József kedvet az ő ura előtt, és szolgál vala néki; és az ő házán fővé tevő, és mindeneket valamije vala, az ő birodalmába ada.

5. És miolta főgondviselővé tevő őtet az ő házán, és minden marháján, az Úr megáldá az égyiptombeli embernek hazát József-ért: és az Urnak áldása vala minden jószágán, mind házában 's mind a' mezőn.

6. Mindeneket azért valamije vala Józsefre biza: és nem vala semmire gondja, miképen Józsefnek, hanem tsak az életre. József pedig szép formájú és tekintetű vala.

7. Ezekután pedig, az ő urának felesége veté szeméit József-re, és mondta: Hálj velem.

8. Ki nem akarván engedni, monda az ő ura feleségének: Imé az én uramnak semmi gondja nintsen azok-ra mellyek az ő házában vagynak, hanem mindeneket a' mellyek övéi voltak, az én kezembe bizott.

9. Nintsen senki nálamnál nagyobb velhogy te ő felesége vagy; mimódon mivelném azért é nagy gonosztságot, vétkezvén az Isten ellen?

10. Mikor pedig mindennapon szólana az asszonyiálat Józsefnek, és nem engedne néki hogy vele hálna és vele egyesülne.

11. Történék egy napon hogy a' házba menne József valami dolgot tenni, és senki nem volna a' házban a' ház-nép közzül.

12. Megragadá azért az asszonyiálat a' József ruháját, ezt mondván: Hálj velem, és ő ott hagyván ruháját az asszonyiálat kezében, elfüta és kiméne.

13. És mikor látta volna az asszonyiálat hogy az ő ruháját kezében hagyta volna, és kifutott volna,

14. Szóltá a' háznépet és monda azoknak ilyen módon: Lássátok, 'Siddó férjfiát hozott a' mi hazunkba az én uram hogy megszegyenítene minket: mert én réam jöve vagyok velem hálna, és kiálték nagy szóval.

15. És mikor az hallotta volna hogy kiáltottam volna felszóval, az ő ruháját

háját elhagyá az én kezembe, és el futván kiméne.

16. Megtartá azért az ő ruháját magánál míg az ő ura haza jöve.

17. Kinek ilyen szókkal szólá, mondván: Eljőve hozzám a' Siddó szolga, a' kit nekünk hoztál, hogy engemet megszegyenítene.

18. És mikor kiáltottam volna felszóval, az ő ruháját itt hagyá, és kiméne.

19. Mikor pedig hallotta volna az ő ura feleségének beszédit a' mellyeket mondott vala, ezt mondván: Illyen dolgokat tselekedék én rajtam a' te szolgád; felgerjede az ő háragja.

20. Vevé azért Józsefet az ő ura és veté ötét a' tömlőzbe, mellyben a' Király foglyai valának, és ott vala a' tömlőzben. 'Solt.105,18.

21. Az * Úr vala pedig Józseffel, és kegyelmesen tselekedék ő vele, és a' tömlőztartó előtt is kedvessé tevő ötét. Tsel.7,9.

22. És a' tömlőztartó mind azokat a' foglyokat, kik a' tömlőzben valának, bizá Józsefre, és valamit ott tselekésznek vala, mind ő tselekészni vala.

23. És semmi gondja nem vala a' tömlőztartónak azokra, a' mellyek birodalmában valának, mivelhogy az Úr volna Józseffel, és valamit tselekész vala, az Úr szerentésessé tészi vala.

XL. Rész.

Megmagyarásza József a' tömlőzben a' pohárnoknak és a' sütlőnek álmokat.

Történék ezekután hogy az égyiptombeli Királynak pohárnokja és a' sütlője vétkezének az ő urok ellen az égyiptombeli Király ellen.

2. Megharaguvék azért Faraó mind a' két főszolgájára, tudniillik a' főpohárnokra és a' főstőlőre.

3. És vetteté azokat a' vitézlő népek Fejedelmének tömlőzbebe tudniillik a' tömlőzbe, mellyben József fogva vala.

4. És a' vitézlő népek Fejedelme vétéve azokon Józsefet, és szolgál vala nékik és valának fogságban egy esztendeig.

5. És mindketten látának álmot ugyanazon egy éjjel, az égyiptombeli Királynak mind pohárnokja, mind sütlője, kik a' tömlőzben fogva valának, melly álmom megjelenté mi következének mind a' kettőre.

6. Méne azért ő hozzájuk reggel József, és megtekinté őket, és imé bántódnak vala.

7. És megkérde a' Faraó főszolgáit, kik ő vele együtt az ő urának házánál a' tömlőzben fogva valának ezt mondván: Miért vagytok most illyen szomorúak?

8. Kik felelének néki: Álmot láttunk és nintsen kimegmagyarázná azt. És monda néki József: Avagy nem Istenté é az álmoknak magyarázása? Mondjátok meg nékem az álmot.

9. Megbeszélé azért a' főpohárnok az ő álmát Józsefnek, és monda néki: Almoban látok vala előttem egy szőlőtövet.

10. És a' szőlőtőn valának három vesszőszálak, és az megzöldellék, megvirágozóék, és annak gerézdjei megértelek a' szőlőszemeket.

11. A' Faraó pohara pedig vala az én kezemben, és én a' szőlőt szakasztom vala, és a' Faraó poharába fátarom vala, és a' pohart adom vala a' Faraó kezébe.

12. És monda néki József: Ez annak a' magyarázata: a' három vesszőszál, három nap.

13. Harmadnap mulva Faraó felmagasztalja a' te fejedet, és helyedre állat tégedet, és adod Faraó kezébe a' pohart, az előbbi szokás szerint, mikor ő pohárnokja volnál.

14. De megemlékezél én rólam mikor néked jól léssen dolgod, és tselekedjél kérlek irgalmasságot velem, hogy rólam megemlékezél Faraónál, és engem é tömlőzből megszabadíts.

15. Mert lopva hoztál el engemet a' Siddók földéről, itt is semmi gonosztságot nem tselekedtem, hogy a' tömlőzbe vetettek.

16. Látá pedig a' sütőmester is, hogy jól magyarázta volna meg az álmot, és monda Józsefnek; én is álomban látok vala az én fejemen három fejtérkosárt.

17. A felső kosárban pedig valának Faraónak mindenféle sült étkei, és a madarak eszik vala azt az én fejemen való kosárból.

18. És felelvén József, monda: Ez annak a magyarázata: a három kosár, három nap.

19. Harmadnap mulván Faraó megemlékezik a te fejedről, és tégedet felakasztat akasztófára, és a te testedet rólad leszik a madarak.

20. Harmadnapon azért, mely napon született vala Faraó, lakodalmat szerze minden ő szolgáinak, és megemlékezik a főpohárnokról és a sütőről a több szolgálai között.

21. És a pohárnokmestert helyére állatá a bor töltésre, és a pohárt Faraó kezébe adja vala.

22. De a sütőmestert felakasztatá: a miképen nékik magyarázta vala József.

23. És nem emlékezik meg a pohárnokmester Józseféről, hanem elfelejtkezék ő róla.

XLII. Rész.

Faraó álmot lát, melytől megmagyaráz József, és egyiptomi Fejedelmének tététén az országára gondot visel: feleséget vésszen.

Két esztendő mulván Faraó látá álmot, mintha állana egy folyóvíz mellett.

2. És imé a folyóvízből jönnek vala ki hét szép és kővér tehének, melyek esznek vala a motsáros helyen.

3. Ismét azok után más hét tehének jönnek vala ki a folyóvízből, rútak és ösztövérek, melyek állanak vala annak tehének mellett a folyóvíz partján.

4. És elnyelék a rüt és ösztövért tehének ama hét szép és kővér tehéneket; én felserkene Faraó.

5. Mikor eladult volna, másodsor is álmot látá, és imé hét gabonaféjek nevednek vala egy száron, teljesek és szépek.

6. És imé nevednek vala azok után hét vékony gabonaféjek, melyeket a napkeletisziel elszarazított vala.

7. És elnyelék a hét vékony gabonaféjeket a hét kővér és teljes gabonaféjeket: és felserkene Faraó, és imé az álom *elméjében vala*.

8. Reggelre kelvén pedig meghaborodék magában, és elküldvén, egybehívata Egyiptomnak minden jóvendőmondóit, és minden böltséit: és megbeszélé nékik Faraó az ő álmát, de nem vala senki, ki megmagyarázná azokat Faraónak.

9. Szóla annakokáért a pohárnokmester Faraónak ilyen módon: Az én bűneimről emlékezem én e ma napon.

10. Faraó megharagudt vala az ő szolgálóra, és engemet és a sütőmestert vetített vala a vitézek hadnagyjoknak tömlőtzebe.

11. Látánk pedig álmot * mind egy éjjel, én és az: mindenikünk a szerint, a mint következtet, látánk álmot.

12. És *vala* velünk ott egy 'Sidó ifjú a vitézek hadnagyjoknak szolgálja, kinek mikor megbeszéletük volna, megmagyarázá nékünk a mi állmainkat, mindenikünknek az ő álma szerint magyarázá meg.

13. És a miképen megmagyarázá nékünk, szinte azonképen történek *átolgnunk*, engemet helyemre állata Faraó, amaz pedig felakasztatá.

14. * Elküldé azért Faraó és hívatá Józsefet, és nagy hamsárral kiköték őtet a tömlőtzből, és megperetváltozván elváltoztatá ruháit, és méne Faraóhoz.

15. És monda Faraó Józsefnek: Álmost láttam és nintsen ki megmagyarázná azt: En pedig hallottam te feleled, a ki azt mondaná hogy te az álmot megérted, és meg tudod magyarázni.

16. És felele József Faraónak, mondván: Nintsen erőmben az *átommagyarázás*: hanem az Isten jelent a Faraónak megmaradására való dolgokat.

17. Monda azért Faraó Józsefnek: Álomban látám, hogy állók vala egy folyóvíz partján.

18. És imé a folyóvízből kijönnek vala hét kővér és szép tehének, melyek esznek vala a motsáros helyen.

19. Imé ismét azok után más hét tehének jönnek vala ki, vékonyak, felette igen rútak és ösztövérek, kikhez hasonló rútakat én nem láttam egész Egyiptomnak földén.

20. És elnyelék ez ösztövért rüt tehének, az elébbi hét kővér tehéneket.

21. És jollehet a kővér tehének azoknak gyomrokban volnának, mindazáltal ingyen sem tetszik vala meg hogy gyomrokban volnának, mert úgyan rútak valának azok mint szinté az előtt. És felserkének.

22. Azután ismét láttam álomban, és imé hét gabonaféjek nevednek vala egy száron, teljesek és szépek.

23. Imé ismét azok után nevednek vala hét kis gabonaféjek, vékonyak, melyeket a napkeletisziel megszarazított vala.

24. És elnyelék a vékony gabonaféjek, a hét szép gabonaféjeket. Megbeszélém ezeket a jóvendőmondóknak, és nem lón senki ő közülök ki megmagyarázhatná.

25. És monda József Faraónak: A Faraó álma mind egy: a mit Isten akar tselekedni, azt jelentette meg Faraónak.

26. A hét szép tehének, hét esztendő, hasonlóképen a hét szép gabonaféjek, hét esztendő: az álom mind egy.

27. A hét ösztövért és rüt tehének pedig, melyek azok után jöttek ki, azok is hét esztendő, és a vékony hét gabonaféjek melyeket megszarazított volt a napkeleti szél, *hasonlóképen* léssen az éhségnek hét esztendéje.

28. És a mit mondek Faraónak, *hogy* a mit Isten akar tselekedni, megjelentette azt Faraónak.

29. Imé hét esztendő jönnek, melyekben egész Egyiptomban nagy bőség léssen.

30. Azok után következnek hét esztendő *mellyekben léssen* éhség, annyira, hogy elfelejtsenek a nagy bőségről, *melly volt* Egyiptomnak földén, és megemlésként az éhség a földet.

31. És nem tetszik meg az elébbi bőség e földön az éhség miatt, mely azután léssen, mert nagy léssen.

32. Hogy pedig készsen látta Faraó az álmot, *azt jelenté*, hogy Istennél elvígazott dolog ez, és siet az Isten azt véghez vinni.

33. Most annakokáért rendeljen Faraó József, Egyiptomnak földére.

raó bölts és eszes ferfiat, kit Egyiptomnak földén gondviselővé tégyen.

34. Rendeljen Faraó tisztartókat az országban, és Egyiptomnak lakosaitól vegye a gabonának ötödét a hét bőséskor.

35. És a következő bőséskor, nek minden termését takarják bé, és a gabonát takarják a Faraó birtokai *Faraónak minden városában*.

36. És legyen az élés e tartománynak táplálására a hét esztendei éhségnek idején, melyek következnek Egyiptom földén, hogy el ne vesszen e föld az éhség miatt.

37. És tetszék e beszéd Faraónak és minden ő szolgálainak.

38. Monda azért Faraó az ő szolgálainak: Avagy találhatnánk é ehez hasonló férfit, kiben az Istennek lelké volna?

39. És monda Faraó Józsefnek: Mivelhogy mind ezeket az Isten néked jelentette meg, nintsen hozzád hasonló eszes és bölts.

40. Te * légy az én házomon fő gondviselő, és minden én népem a te beszéded szerint járjon tsak az egy királyiszékekkel haladlak meg téged.

'Solt. 105, 20-22. Tsel. 7, 10.

41. Monda annakutána Faraó Józsefnek: Imé mind az egész Egyiptomnak földén Fejedelmémmé tettelek.

42. És kivévén Faraó a maga gyűrűjét a maga ujjából, adá azt Józsefnek ujjába; és felöltöztete őtet bíbor ruhákba, és aranylántzot vette az ő nyakába.

43. És ülteté őtet az ő második szekerébe. Ezt kiáltják vala pedig ő elölte: Abrekh; *axax, ifjú avagy gyermeke atya*. És *Fejedelmémé* tevő őtet.

44. És monda Faraó Józsefnek: En vagyok Faraó, mindazáltal a te akaratod nélkül senki sem kezét, sem lábát fel nem emeli az egész Egyiptomnak földén.

45. És nevezé Faraó Józsefet Tzafenát Falneakhnak, és adá néki feleségül Asenáthot, Pótférának Onnevi város Fejedelmének leányát. És kiméne József, Egyiptomnak földére.

46. (József pedig harminz esztendő s vala, mikor álana az Egyiptombeli Faraó Király előtt.) Kiméne azért József Faraó elöl, és általnéne egész Egyiptomnak földén.

47. És termett a föld hét bő esztendőkhöz gabonát nagy bőséggel.

48. És meggyűjté a hét esztendőnek minden élését, mely vala Egyiptom földén, és helyezteté az élést a városokba, minden mezőnek termesét takará a városba, mely körül a mező vala.

49. És takara József felette sok gabonát, mint a tengernek fővenye, annyira hogy még nem számlálhattának: mivelhogy száma nem vala.

50. Józsefnek pedig *lőnek két fiai minnelőtte eljőne az éhségnek esztendeje, kiket szüle néki Azenáth az On nevű város Fejedelmének Pótfelrakának leánya.

51. És nevezé József az ő elsőszülöttét Manassának: mert, *úgymondá*, elfejtette én velem Isten minden nyomorúságomat, és az én atyám házáat.

52. A másodikat pedig nevezé Eifraimnak: mivelhogy, *úgymondá*, megsaporított Isten engemet az én nyomorúságomnak földében.

53. Elféltének annakokáért a bőségnek hét esztendei, mely *bőség* vala Egyiptomnak földén.

54. És * elkezdének közelgetni az éhségnek hét t esztendei, mint megmondotta vala József: és vala éhség minden tartományokban; de egész Egyiptom földében elég kenyér vala.

55. Végeztetre megéhezék egész Egyiptom földé is, és kiált vala a nép Faraóra a kenyérért. — Monda pedig Faraó mind az Egyiptombelieknek; Menjetelek Józsefhez, és a mit mond, azt míveljetelek.

56. És nagy éhség vala mind az egész földön. Megnyitá azért József mind a *gabonás-házakat*, melyekben a gabona vala, és árulja vala az Egyiptombelieknek: mert megnevezkedett vala az éhség Egyiptom földében.

57. És a földnek minden lakosai mennek vala Egyiptomba hogy *gabon-*

nát vennének Józsefől; mert mind az egész földön nagy éhség vala.

XIII. Rész.

A József bátyjai Egyiptomba jutnak, kikkel József keményen bánik: Zilloga hagyván Simeont, hazájukba térnek, és Jákóbnak a dolgot megbeszélők.

Látván pedig Jákób hogy Egyiptomban gabona vala, monda Jákób az ő fiaiának: Mit néztek egymásra.

2. És monda: Imé hallom * hogy Egyiptomban gabona valon: menjetelek te oda, és vegyetelek nekünk gabonát, hogy éljünk és ne haljunk meg.

Tsel.7/12.

3. Lemenének annakokáért Józsefnek tíz bátyjai hogy vennének gabonát Egyiptomban.

4. De Benjámit a József ötszét nem bortsátá el Jákób az ő bátyjaival: mert ezt monda: Netalan meghal *az úton*.

5. Elmenének azért az Izráel fiai, hogy vennének gabonát azokkal együtt: naan földén azon éhség vala.

6. József vala pedig annak a tartománynak ura, és ő adja vala a gabonát a tartomány minden népének. Eljutának azért Józsefnek bátyjai, és artzal* elötte a földre laborulának. r.37/7.

7. És látá József az ő bátyjait, és megeméreté őket, de idegennek mutatván magát nekik, kemény beszédekkel szóla nekik, és monda: Honnét jöttetek? Felelének: Kanaan földéről jöttünk gabonát venni.

8. Megeméreté pedig József az ő bátyjait, de amazok nem esmérék meg őtet.

9. Azért megemlékezék József az ő álmairól melyeket azok fölöl álmodott *vala. És monda nekik: Kémek vagytok ti, kik azért jöttetek hogy e tartománynak erőitlen részeit megfássátok.

rész 37.5.7.9.

10. Kik felelének néki: Nem *vagyunk* uram kémek, hanem a te szolgáid jötték gabonát venni.

11. Mi mindnyájan egy ember gyermekei vagyunk: igaz emberek vagyunk. *Soha* nem voltak kémek a te szolgáid.

12. Kiknek ismét monda: Nem úgy

vagyon, hanem azért jöttetek hogy e földnek erőtlenségét megfássátok.

13. *Amazok* mondanak: Mi teszöl-gáid tizenketten *mind* atyafiai vagyunk, egy embernek fiai, Kanaanak földében; és imé a kisebbikünk ez atyával vagyon most, egyikünk pedig ugyan nintsen.

14. József pedig monda nekik: Ez az a mit mondték néktek, hogy kémek vagytok.

15. Ez legyen a bizonyosság: Úgy éljen Faraó, hogy ki nem mentek adig, míg ide nem hozzátok a ti kisebbik atyátokfiát.

16. Küldjetelek el közzületek egyet, hogy hozza ide a ti atyátokfiát: ti adig legyetelek fogva, és láttassék meg a ti beszédeteknek igazsága: hogyha pedig nem, úgy eljen Faraó hogy ti kémek vagytok.

17. Annakokáért fogságba veté őket harmadnapig.

18. Monda pedig ő nekik József harmadnap: Ezt míveljetelek, hogy éljetelek: az Isten én is félelem.

19. Ha igazak vagytok, egyik atyátokfia maradjon a ti fogságotoknak házában, ti pedig menjetelek el, mivelhogy gabonát a ti házatok népének éhségének eltávoztatására.

20. A ti kisebbik atyátokfiát pedig *hozzátok én hozzam, és igaz leszen a ti beszédetek: és nem hatok meg: a képen tselekedének azért ok. r.43/5.

21. És mondanak vala egymásnak: Bizony vétkezünk a mi atyánkfia ellen, mert látánk az ő lelkenek keserűségét mikor nekünk könyörgene, és nem hallgátánk meg őtet; azért kóvetkezett mi reánk e nyalya.

22. Felele pedig Rúben nekik, mondván: Avagy *nem mondom vala é nekitek, hogy ne vékezettetek a gyermek ellen: és nem fogadtok? azért imé az ő vért is *mosd* keresik rajtunk.

rész 37/21.22.

23. De azok nem tudják vala hogy értené József, mert tolmáts által szólnak vala.

24. És elfordulván ő tőlök síra: Aztán isméthozzátok fordulván szóla nekik, és megtörtöztátá közzülök Simeont, és megkötözteté azt ő előttök.

25. Megparantsolá pedig József, hogy megtöltenék azoknak edényeiket gabonával, és megadnák azoknak pénzeket mindeniknek az ő szakjába, és adnának nekik élést az útra: így tselekedék azért ő velek.

26. És felvetvén gabonájokat az ő számaraira, elmenének onnét.

27. És megöldá egy az ő zsákját hogy számarának adna abrakot a szálláson, és meglátá az ő pénztét, mely vala zsákjának szakjában.

28. És monda az ő atyafiainak: Megadták nekem az én pénzemet, és imé az én zsákomban vagyon. Megrémlének annakokáért, és elálmétkodván mondanak egymásnak: Mitsoda ez a mit Isten tselekedett velünk?

29. Azután mikor jutottak volna az ő atyokhoz Jákóbbhoz Kanaanak földére, megbeszélének mindeneket néki a minémű dolgok ő rajtok estek volna, *est* mondván:

30. Az a férjfiu annak a tartománynak ura, *nagy* kemény beszédekkel szóla nekünk, és minket *fogságba* vetett vala, mint annak a földnek kemeit.

31. És mondanak néki: Igaz emberek vagyunk, *soha* nem voltunk mi kémek.

32. Tizenketten vagyunk atyafiánk a mi atyánknak fiai, az egyikünk ugyan nintsen, a kisebbikünk pedig most a mi atyánkkal *vagyon* Kanaan földében.

33. És monda nekünk az a férjfiu a földnek ura: Ezen esmérem meg hogy igazak vagytok; egyik atyátokfiát hagyjátok itt, és a ti házatok népének éhségének eltávoztatására vigyetelek gabonát; és menjetelek el.

34. És hozzátok hozzam a ti kisebbik atyátokfiát, hogy meg tudhassam hogy nem vagytok kémek, hanem igaz emberek: azután a ti atyátokfiát megadom néktek, és ez országban kereskedhettek.

35. És mikor az ő zsákjokat megürésiténék, imé mindeniknek tsonó pénze *zsákjában vala. Látván pedig ok és az ő atyok pénzeknek tsonóját, megfélemlének.

36. És monda nekik az ő atyok Jákób: Engemet megfosztottatok az én *magyaraimtól*; József nintsen, Simeon

is nintsen, Benjámin't is elvisszitek? Mind ezek megemésztének engemet.

37. Monda azért Rúben az ő atyjának ilyen szöveggel: Az én két fiammat megöljed, ha öt meg nem hozom néked, add kezembe ötlet nékem, és én meghozom ötlet tenéked.

38. És monda: Nem megyen le oda az én fiam'ti veletek, mert az ő báltya meg-holt, és ő maga maradt, ha történnék néki halála az úton a' mellyen elmen-tek, az én vénségemet nagy keserű-séggel botósátánátok a' koporsóba.

XLIII. Rész.

Lemennek ismét a' Jákóbb fiai Egyiptomba Benjáminnal egybe, kiket (Simeont is el-botsátván) József megvendéget.

Az éhség pedig elhatalmazott vala abban a tartományban.

2. Mikor azért megették volna a' ga-bonát, mellyet hoztak vala Egyiptom-ból: monda néki az ő atyok: Men-jetek el ismét, szerezzetek nekünk egy kevés élést.

3. És monda néki Júda ilyen szöve-gel: Nagy erős esküvéssel megmon-dá nekünk az a' férjfiú: Nem látjátok, úgymond, az én ortzámat, hanemha a' ti atyátokfia veletek léssen.

4. Ha azért elbotsátod a' mi atyánk-fiát velünk, elmegyünk, és veszünk néked élést.

5. Hogyha el nem botsátod, nem me-gyünk, mert az a' férjfiú megmondá nekünk, * nem látjátok az én ortzá-mat, hanem ha a' ti atyátokfia vele-tek léssen.

6. És monda az Izráel: Miért tseleked-tetek ilyen gonoszul én velem, hogy megmondottátok annak a' férjfiúnak hogy néktek meg atyátokfia volna?

7. Felelének azok: Nagy szorgalma-tossággal tudakozóti az a' férjfiú mi-főlünk, és nemzetségünk fölől, ezt mondván: Éi és még a' ti atyátok? vagy on-t több atyátokfia? És e' beszédek sze-rint felelünk néki. Minódon tudhat-tuk volna meg hogy azt mondja né-künk: Hozzátok ide a' ti atyátokfiát?

8. És monda Júda Izráelnek, az ő at-tyának: Botsásd el azt a' gyermeket én velem, azután felkelünk és elmegyünk, hogy éljünk és ne haljunk meg mind-mi, mind te, és a' mi gyermekeink.

9. Én kezes leszek érette, az én ke-zemtől kérd elő: Ha meg nem hozom ötlet te hozzád, és ötlet elődbe nem álla-tom, mind éltig bűnös legyek előt-te.

10. Bizonyha nem késtünk volna, ez ideig kétszer is megjöhettünk volna.

11. És monda néki Izráel az ő at-tyok? Ha úgy kell tenni, ámhátor legyen úgy: Vegyetek e' földnek vá-logatott gyümölséiben a' ti edényei-tekbe, és vigyetek ajándékot annak a' férjfiúnak; egy kevés balzsamot, egy kevés mézet, fűszerszármokat, mirhát, diót, mondat.

12. Más pénzt is vigyetek veletek, a' melly pénzt meghoztatok a' ti zsák-jaitoknak szájokban, azt is vigyétek meg: talán valami vétekből esett, hogy azt meghoztatátok.

13. A' ti atyátokfiát is vegyétek fel, és felkelvén menjetek el ismét ahoz a' férjfiúhoz.

14. Az erős mindenható Isten pedig engedje hogy kedvet találjatok annál a' férjfiúnál, és botsásza vissza ti vele-tek a' másik atyátokfiát, ez ís Benjá-min't: Én pedig ha megfosztatom az én gyermekeim'től, legyen megfosztatott.

15. Annakokáért minekutánna azok az emberek vették volna az ajándékot, és kétannyi pénzt az ő kezékbe, és Benjámin't, felkelvén elmenének E-gyiptomba, és állának József eleibe.

16. Minekutánna pedig látta volna József ő velek Benjámin't, monda az ő háza gondviselőjének: Vidd bé amaz embereket a' házba, és öless ételre való állatokat, és készíts lakodalmat, mert velem ebédelnek ez emberek ma délben.

17. És a' képen tselekedék az a' férj-fiú, a' mint József parantsolta vala, és bévivé azokat az embereket a' Jó-zsef házába.

18. És megfélemlének azok az embe-rek minekutánna bévitték volna őket a' József házába, és mondának: A' pénzért hozattattunk ide bé, melly először a' mi zsákjainkba tétetott volt, hogy ez okkal patvart talájon hoz-zánk, reánk támadjon, és miuket ra-bokká tégyen, és a' mi szamarainkat.

19. És menének a' József házának gond-

gondviselőjéhez, és szólának néki a' háznak ajtaja előtt.

20. És mondának: Kérünk szerető-uran, hallgasd meg a' mi beszédün-ke't: * Ennekelőtte is eljöttünk vala Gabonát venni.

21. Mikor pedig a' szállásra jutot-tunk volna, és a' mi zsákjainkat meg-oldoztuk volna, imé mindenikünknek pénze az ő zsákjának szájában vala éppen, meghoztuk azért azt ismét mi velünk.

22. Annakfelette más pénzt is hoz-tunk velünk hogy gabonát vegyünk, nem tudjuk kitsoda tette a' mi pén-zünket zsákjainkba.

23. És felele: Nem léssen semmi nyavalyátok, ne féljete: a' ti listen-tek és a' ti atyátoknak Istene adta nek-tek a' pénzt zsákjaitokba, a' ti pén-zetek az én kezembe jött. És kiho-zá ő hozzájok Simeont.

24. Bévivé azért az a' férjfiú azokat az embereket a' József házába, és ada nekik vizet, és megmosák az ő lábai-kat, abrakot is ada az ő szamaraink-nak.

25. És elkészíték az ő ajándékjokat addig míg József bejőne délben; mert megértették vala hogy ő vele emnének ebédel.

26. Haza jöve azért József, és bé-vivék ő hozzája az ő házába ajándék-jokat, és meghajjának * előtte szinte a' földig.

27. És megkérdvén őket egésségek felől, monda: Egésségben vagyon é a' ti ven atyátok, a' ki felől énnekem szólottatok, és él é még?

28. Kik felelének: Egésségben va-gyon a' te szolgáló a' mi atyánk, és még él. És meghajolván ő előtte, tisz-telik vala őtet.

29. És felemlvén az ő szemeit látá Benjámin't az ő atyafiat, az ő anyá-nak fiját, és monda: Ez é a' ti kis-sebbik atyátokfia a' ki felől * nékem szólottatok vala? És ezt is monda: Az Isten légyen kegyelmes néked szerető fiam!

30. Akkor siete József, (mert megin-dult vala szíve az ő ötszéhez) és keres vala helyet hol * sírna; béméne azért ágyasházába, és ott síra.

31. Azután megmosván az ő ortzáját,

ismét kiméne; és megtartoztatá ma-gát, s monda: Hozzátok el az étket.

32. És elhozák néki külön, azoknak is külön, és az Egyiptombelieknek is, kik vele szoktak vala enni, külön: Mert nem esznek az Egyiptombeliek együtt a' Sídókkal, mert az utála-tos az Egyiptombeliek előtt.

33. Leülének azért ő előtte, az első-születő az ő elsőszülétese szerint, és a' kissebb az ő ideje szerint; és azok az emberek magokban ezen álme-l-kodnak vala.

34. És ő maga elől József az ő ét-kéből ad vala azoknak részt; de Ben-jáminnak a' többi részénél ötszörte többet ad vala, és jól lakván ő vele, megreszegedének.

XLIV. Rész.

Elbotsátván József báltyait, a' Benjámin szájába létezi az ő svó poharát; Visszakö-szátja őket az útról; meg akarja tartóztatni Benjámin't: Júda mentége.

Azután parantsola József az ő háza gondviselőjének, mondván: Töltsd meg ez embereknék zsákjaikat gabo-nával a' mennyit elvihetnek; és minde-niknek pénzt tegyed zsákja szájába.

2. Amaz én ezüst poharomat pedig tegyed a' kissebbik zsákjába Gabona-jának árrával egybe. És tselekedék az Józsefnek parantsolatja szerint.

3. És reggel mihelyt megvirada, el-botsátjának azok az emberek, sza-marakkal egybe.

4. Mikor pedig kimentek volna a' vá-rosból és még nem messze volnának, monda József az ő háza gondviselő-jének: Kelj fel, menj utánok amaz embereknek: mikor pedig elérénd őket, ezt mondjad nekik: Miért hogy a' jó helyébe gonosszal fizettetek?

5. Avagy nem az é a' pohár, mellyből én uram iszik? Ebből megemészhéti ő minémű emberek tegyete: gonoszul tselekedtetek, a' mit tselekedtetek.

6. Mikor azért elérte volna őket, a' képen szóla nekik.

7. Kik felelének néki: Miért szól az én uram illy dolgokat? Távol le-gyen a' te szolgálótól, hogy illy dol-got tselekednének.

8. Imé a' pénzt mellyét találtunk a' mi zsákjainknak szájokban, meghoztuk

néked Kánaán földéből: mimódon lop-
tunk volna azért a te urad házából
ezüstöt vagy aranyat?

9. Valakinél megtaláltátok a te szol-
gáid közül, meghaljon az: annak
felettle mi is szolgálatot tesz az én
uramnak.

10. És monda: A' miképen mondot-
tátok bátor úgy legyen. Valakinél
megtaláltátok, legyen az nékem szol-
gáim, ti pedig legyetek ártatlanok.
11. Sietvén annakokáért lerakák az
ő zsákjaikat a földre, és mindnyájan
egyenként megoldák zsákjaikat.

12. És megkeresé a' nagyobbiktól
fogva mind a' kissebbikig, és megtala-
lák a' pohárt a' Benjámin zsákjában.

13. Azok pedig ruhájokat meghaso-
gatván, megterhelék mindnyájan sza-
maraikat, és megtérének a' városba.
14. Jutta azért Júda és az ő atyafiai
a' József házához, (ki még a' helyről
el nem ment vala) és ő előtte artzal
a' földre leborultak.

15. És monda nékik József: Mi do-
log ez a' mit tselekedtetek? Avagy
nem tudjátok e' hogy ez ilyen ember
mint én vagyok, bizonyosképen meg-
tudhatja a' mit meg kell tudni?

16. És monda Júda: Mit mondhatunk
az én uramnak? Mit szóljunk és mi-
veligazítsuk magunkat? Az Isten mó-
dot talált a te szolgáidnak bűnöknek
büntetésében. Imé mi az én uram szol-
gái vagyunk, mind mi, mind az, a'
kinek kezében a' pohár találtott.

17. Ké felele: Távol legyen én tőlem
hogy azt tselekedjem: hanem a' kinek
kezében találtott a' pohár, az legyen
én szolgám, ti pedig békességgel men-
jete el a' ti atyátokhoz.

18. És Júda a' hozzájárula, és monda:
Szerető uram, legyen szabad nékem
te szolgádnak, hogy szolgáljak az én
uramnak: Ne gerjedjen fel haragod
a' te szolgáid ellen: mert te hasonló
vagy Faraóhoz *méltósággal*.

19. Az én uram kérlette vala az ő
szolgáit, ilyen módon: Vagyon é nek-
tek atyátok, vagy atyátokfia?

20. Akkor mi azt felelénk az én u-
ramnak: Vagyon nékünk egy vén
atyánk, és egy gyermek, ki az ő vén-
ségében lett, kinek bátyja megholt,

és tsak az egy maradt az ő anyá-
tól, kit atyja felettle igen szeret.

21. És azt mondád a te szolgáid-
nak: Hozzátok én hozzáram azt, hogy
lássam az én szemeimmel.

22. Mi pedig azt mondánk az én u-
ramnak: Nem távozhatik el aza' gyer-
mek atyától; mert ha eltávozik at-
yától, meghal *az atyja*.

23. * És ezt mondád a te szolgál-
idnak: Ha a' ti kissebbik atyátokfia el-
nem jó veletek, ne lássátok az én or-
tzámat.
rész 42, 20.

24. Mikor azért a te szolgáidhoz, az
én atyámhoz felmentünk volna, és az
én uramnak beszédeit megbeszélte-
tük volna.

25. Monda akkor a' mi atyánk: Men-
jete el viszontag, és vegyetek né-
künk egy kevés gabonát.

26. Mi azt felelénk: Nem mehetünk
le; ha pedig a' mi kissebbik atyánkfia
velünk leszen, elmegyünk; mert ama'
férjfiú ortzáját nem láthatnánk, ha a' mi
kissebbik atyánkfia velünk nem lenne.

27. És monda a te szolgád, az én
atyám, nékünk: Tí tudjátok hogy az én
feleségem nékem tsak két fiát szült.

28. Az első minekutánna tölem kimé-
ne, a' ki felől azt mondom vala, * hogy
bizony a' vadak szaggatták el, azt nem
láttam attól fogva.
rész 37, 38.

29. Hogyha ezt is elviszítek én elő-
lem, és valamimódon meghaland, az
én vénségemet nagy * keserűséggel
juttatjátok a' koporsóba.
rész 42, 38.

30. Ha annakokáért menédek a' te
szolgáidhoz az én atyámhoz, és e' gyer-
mek nem lejend velünk (mivel felettle
igen szereti őtet).

31. Minekutánna meglátja hogy e'
gyermek nintszen velünk, meghal, és
a' te szolgáid, a' te szolgáidnak a' mi
atyánkna vénségét nagy keserűség-
gel juttatják a' koporsóba.

32. Hanem, mivelhogy a' te szolgád
é gyermekért az ő atyánál kezes lett,
ilyenképen: * Ha őtet meg nem hozom
te hozzád, az én atyám előtt bűnös
legyek teljes életemben.
r. 43, 9.

33. Maradjon itt azért e' gyermek
helyébe a' te szolgád, hogy legyen
szolgája az én uramnak, és e' gyer-
mek menjen el az ő bátyjaival.

34. Mert

34. Mert mimódon mennék fel az én
atyámhoz, ha e' gyermek velem nem
lenne? Hanem az én atyámnaq nyo-
morúságát akarnám látni, a' melly reá
következnek.

XIV. Rész.

*József megemlésként magát az ő atyafiatól
megvigasztalja ötkét állatok az Atyáid Egyip-
tomba hitetűje minden háznépével egybe.*

Nem tartóztathatá József tovább
magát: mikor azért sokan álla-
nának előtte, kiáltra hogy minden em-
ber kimenne, és nem marada senki
vele ottben, mikor magát megemlé-
teté József az ő atyafiaival.

2. Annakutánna felszóval sira, an-
nyira hogy hallanak az Egyiptombó-
liek, és meghallaná a' Faraó * ház-
népe is.

3. És monda József az ő atyafiainak:
En vagyok József, él é még az én
atyám? Es nem felelhetének az ő atya-
fiat néki, mert elrettentek vala előtte.

4. Monda azért József az ő atya-
fiainak: Jöjjetek ide közelebb én hoz-
záram kérek; kik közelebb menének.
És monda: * *En vagyok* a' ti atyátokfia
József, kit eladtatok vala pénzén E-
gyiptomba.
Tsel. 7, 13.

5. * Most annakokáért ne bánkódja-
tok, és azon ne szomorodjatok, hogy
engemet ide adatok; mert a' ti meg-
maradástokért küldött el Isten engé-
met ti előttelek.
rész 50, 20, 21.

6. Mert immár az éhségnek e' földön
két esztendeje mult el; de még öt esz-
tendő * vagyok, melyben sem szántás,
sem aratás nem leszen.
rész 41, 54.

7. Az Isten küldött el engemet ti előt-
telek, hogy én általam megmaradhat-
nátok a' földön, és megtartaná életere-
ket tsudalatos szabadtsággal.

8. Annakokáért nem ti küldöttetek
engemet ide, hanem az Isten, ki enge-
met Faraónak atyává tett, és min-
den háznépének urává, és egész E-
gyiptomnak országán Úrrá.

9. Sietvén menjétek fel az én atyám-
hoz, és ezt mondjátok néki: Ezt mond-
ja a te fiád József: Az Isten engemet
egész Egyiptomnak urává tett, jöjj te
én hozzáram, ne késsél.

10. És a' Gósen földén lakozol, és én
hozzáram közel leszen, mind te, mind fi-

aid, és a te fiaiadnak fiai, a te juhaid,
barmaid, és valami jószágod vagyon.
11. És táplálak ott tégedet, (mert
a' drágaságnak őt esztendeje vagyon
még hátra) hogy meg ne halj éhnel
te, a te háznép, és valamid vagyon.

12. És imé a' ti szemeitek látják,
és az én atyámfiainak Benjáminnak sze-
mei, hogy az én szájam szól néktek.

13. Beszéljétek meg azért az én a-
tyámmal minden én ditsóségemet,
melly vagyon Egyiptomban, és vala-
mit láttatok. Siessetek azért és * hoz-
zátok ide az én atyámat.
Tsel. 7, 14.

14. És az ő ötsénék Benjáminnak
nyakára esék és sira, Benjámin is
sira a' *József* nyakán.

15. És megtsókolá mind az ő atya-
fiat és sira ő rajtok; aztán *bátor-
sággal* szólának s beszélének az ő
atyafiai ő vele.

16. És * elméne e' dolognak hire a'
Faraó házába, hogy eljöttek volna
a' József atyafiai; és tetszék e' dolog
mind Faraónak, mind az ő szolgálai-
nak.
vers 2.

17. És monda Faraó Józsefnek:
Mond meg a' te atyáidainak; E' ké-
pen tselekedjétek: A' ti barmaitokat
terheljétek meg, menjetek el haza Ka-
naan földébe.

18. És vegyéték fel a' ti atyátokat
és minden tselédeket, és jöjjetek én
hozzáram; és néktek adom Egyiptom
földének választott részét, és e' föld-
nek zsrját eszitek.

19. Imé megparantsoltam néked, *hogy*
veletek veletek Egyiptom földéből sze-
kereket a' ti gyermekeiteknek és fe-
leségeiteknek, és vegyéték fel a' ti
atyátokat, s jöjjetek el.

20. És ne gondoljatok a' ti házi esz-
köz marhátokkal: mert az egész E-
gyiptom földé javának része tiétek
leszen.

21. A' képen tselekedének azért az
Izrael fiai; és ada nékik szekereket
József a' Faraó parantsolatja szerint;
élést is ada nékik az útra.

22. Mindenket megajándékozá egy-
egy öltöző ruhával: Benjáminnak pe-
dig ada háromszáz ezüstpénzt, és őt
öltöző ruhát.

23. Az ő atyjának is ezeket küldé: tiz számát megterhelve Egyiptombeli szépséggel, és tiz nőstényszámmal, kik visznek vala gabonát, kenyeret és egyéb élelét az ő atyjának az útra.

24. És elbatsátá az ő atyafiait és elmenének, kiknek megparantsolta vala: hogy az úton egybe ne vesznének.

25. Fejővének azért Egyiptomból: és minden Kanaán földére az ő atyokhoz Jákóbbhoz.

26. Kinek mikor ezt mondották volna: József még él, és ő uralkodik egész Egyiptom földén, az ő szive ellankada: és nem hiszi vala az ő beszédeket.

27. De mikor megbeszélték volna Józsefnek minden beszédeit mellyeket szólott volna, és a' szekereket is látta volna, mellyeket József küldött vala ő érette, az ő atyoknak Jákóbnak lelke megéledé.

28. És monda az Izráél: Elég nékem hogy még József az én fiam él: lemegey és meglátom őtet minekelőtte meghalnék.

XLVII. Rész.

Elindulván Jákób Egyiptomba érkezik, hit József megörvendeztet; és az ő egész háznépe gondot eisel, kik szám szerint megíratnak.

Elindula azért Izráél minden hozzá tartozóval, és méne Beersébába: és áldozék áldozatokat az ő atyjának Izsáknak Istenének.

2. És szóla Isten az Izráélnak éjszakai látásban, és monda: Jákób, Jákób. Ki felele: Imhol vagyok.

3. És monda: Én vagyok az erős Isten, a te atyádnak Istene: ne félj Egyiptomba lemenni; mert nagy népé tészlek ott tégedet.

4. Én lemégyek veled Egyiptomba, és onnét ismét kétség nélkül én felhozlak; és József fogja bé neked a te szemeidet.

5. Felkele * azért Jákób Beersébából, és elvívék az Izráél fiai Jákóbot az ő gyermekeiket és feleségeiket a' szekerekben, mellyeket Faraó küldött vala ő érette.

Tsel.7,15.

6. És elvívék az ő juhaikat, és minden marhajokat, mellyeket Kanaán földében gyűjtöttek vala, és * jutának Egyiptomba Jákób és minden ő magva. Jós.24,4. Solt.105,23. Esa.52,4.

7. Az ő fiait és unokáit ő vele egybe, az ő leányait és fiamnak leányait, és minden ő magvát vele egybe elvívé Egyiptomba.

8. Ezek pedig az Izráél fiamnak nevék, kik bementek Egyiptomba: Jákób *tuáni*; és az ő fiai: * Jákóbnak elsőszülötte Rúben. 2Móz.6,14.

9. Rúben fiai: Khánokh, Pallu, Khetzron, Khármí * 2Móz.6,14.

10. Simeonnak * pedig fiai: Jémuel, Jámin, Ohád, Jakhm, Tzohár; és Saul a' Kanaáni feleségétől. 2Móz.6,15.

11. Levinek * fiai: Gerson, Kéhát, Mérári. 2Móz.6,16.

12. * Júdának pedig fiai: Hér, Onán, Sela, Péretz, Zérákh; de megholt vala Hér és Onán a' Kanaán földén. † Péretznek pedig fiai: Khetzron és Khámul. * rész.38,3-5. †1Krn.2,5.

13. Issakhárnak pedig fiai: Thóla, Puvah, Jób, Simron.

14. Zebulonnak fiai: Séred, Elon, Jahléel.

15. Ezek Leának fiai, kiket szült vala Jákóbnak Mésopotámiában, és Dinát az ő leányát. Minden fiamnak és leányának számok, harmintz három lélek.

16. Gádnak pedig fiai: Sifon, Khaggi, Sumi, Esbon, Héri, Aródi és A-reéli.

17. Ásernek * fiai: Jimnah, Jisvah, Jisvi, Bériha, és Sérákh az ő hugok; Bérihának fiai: Kheber és Málkhiel. 1Krn.7,30.

18. Ezek Zilpának fiai, kit Lában adott vala Leának az ő leányának; és ez tizenhat Lelekét szülte Jákóbnak.

19. Rákhelnak a' Jákób feleségének fiai: József és Benjámin:

20. És születetének * Józsefnek az Egyiptom földében Manasse és Efraim: kiket szült neki Asenath Pótfiérának, On város fejedelmének leánya. rész.41,50-52.

21. Benjámin fiai: Béla, Beker, Asbél, Géra, Nahamán, Eklji, Rós, Mup-pim, Khuppim, Ard. 22. Ezek

22. Ezek Rákhelnak fiai kik születtek Jákóbnak, mindenestől tizennegy lelkek.

23. Dán fiai: Khusim.

24. Naftalinnak * fiai: Jakhtzél, Gúni, Jéser, Sillém. 4Móz.26,48,49.

25. Ezek Bilhának fiai.*kit adott vala Lában Rákhelnak az ő leányának; és ezeket szülte Jákóbnak, mindenestől hét lelek. rész.29,29.

26. Mindenestől a' kik Jákóbbal Egyiptomba mentek bé, kik az ő agyékából származtak, a' Jákób fiamnak feleségétől megválva, voltak hatvanhat lelkek.

27. Józsefnek fiai pedig kik Egyiptomban születtek, két lelek: A' Jákób házának azért lakosai, kik Egyiptomban mentek vala, mindnyájan hetven * lelek *valának*. 5Móz.10,22.

28. Elbatsátá pedig Júdiát maga előtt Józsefhez, hogy minekelőtte oda érkezzenék, a' Gósen földén néki helyet szerzenének. Jutának azért Gósen földébe.

29. És elkészítvén József az ő szeret, eleibe méne Izráélnak az ő atyjának Gósenbe; és minekutánna meglátta volna *Jákób* Józsefet, esék ő nyakán sok ideig.

30. És monda Izráél Józsefnek: Im-már örömet meghalok, mivelhogy láttalak téged, hogy még élsz.

31. József pedig monda az ő atyafainak, és az ő atya háznépének: Fel-mégyek és tudtára adom Faraónak, és ezt mondom neki: Az én atyámfiak és az atyám háznépe, kik Kanaán földében valának, jöttek én hozzám.

32. Azok az emberek pedig juhász-torok, mert baromtartó emberek voltak; az ő juhaikat is, barmaikat és mindeneket elhozták.

33. Mikor pedig Faraó hívatand titeket, és kérdéni: Micsoda munkás emberek vagytok?

34. Azt felejték: Baromtartó emberek voltak a' te szolgáid gyermek-ségünkől fogva mind ez ideig, mind mi, mind a' mi atyáink: hogy lakhas-satok a' Gósennek földén: mert minden barompásztor utálatos*a' Egyiptom-banbelieknek. rész.43,32.

XLVIII. Rész.
József béviszen egynéhányat az ő bátyjai közül a' Gósen földén tetelepti őtet, és látja az ő hátszág idején: az egész Egyiptom földét gabonán vessi meg Faraó számára; Megbetegezik Jákób, és megcséreti Józsefet, hogy lemetni hívízi az ő testét Kanaán földére.

Elméne azért József és tudtára adá Faraónak, és monda: Az én Atyám és atyámfiak, az ő juhaikkal és mindenekkel valamiféle volt, jöttek ide Kanaán földéről; és ám Gósen földén vagynak.

2. Az ő atyafainak is felét, *tuáni* illik őt embereket maga mellé vón, kiket állata Faraó eleibe.

3. És monda Faraó József atyafainak: Micsoda munkás emberek vagytok ti? Kik felelének Faraónak: Juh-pásztorok a' * te szolgáid, mind mi, mind a' mi atyáink. rész.46,34.

4. És mondának Faraónak: Hogy ezen a' földön lakozzunk azért jöttünk, mert a' te szolgáid barmaiknak nintsen élések, és nagy éhség vagyon a Kanaán földén: kérünk azokáért hadd lakjanak a' te szolgáid a' Gósen földén.

5. És szóla Faraó Józsefnek, mondván: A' te atyád és a' te atyádfiai jöttek te hozzád.

6. Ez Egyiptomnak földé előtted vagyon; ez országnak legjobb részében adj helyet a' te atyádnak és atyádfainak, lakozzanak a' Gósen földén: ha pedig látandod hogy vagynak a' közöttök serény emberek, tégyed azokat gondviselőkké az én baromaimon.

7. Bévívé József Jákóbot is az ő atyját, és állatá őtet Faraó eleibe, és Készönté Jákób Faraót.

8. Akkor monda Faraó Jákóbnak: Hányak a' te életed esztendeinek napjai?

9. Monda pedig Jákób Faraónak: Az én bujdosasom*esztendeinek napjai száz és harminz esztendő; kevesek és nyomorúságosok voltak az én életem esztendeinek napjai, és nem érték el az én atyám életek' esztendeinek napjait, a' mellyekben ők bujdos-tak. Sid.11,9,13. rész.10. És

10. És minekutánna megáldotta volna Jákób Faraót, kiméne Faraó elől.

11. Rendele azért József lakásra való helyet az ő attyának és atyafiainak, és ada nékik örökséget Egyiptom földében, azon tartományok legjobbjában a Ramelises * földén; mint Faraó megparantsolta vala.

12. És táplálja vala József az ő atyát és atyafiát, és az ő attyának minden háznépét kenyérrel, *mint a kis gyermekeket szokták láptálni.*

13. És kenyér nem vala az egész földön, mert igen nagy éhség vala, és elalált vala Egyiptom földé, és a Kanaán földé az éhség miatt.

14. Béla kará pedig József valamenny pénzt találta vala Egyiptomnak és Kanaának földén a gabonáért, a melyet azok vesznek vala; és bévivé József a kintset a Faraó tárházába.

15. És mikor elfogyott volna a pénz Egyiptomnak és Kanaának földéről, egész Egyiptom Józsefhez méne, mondván: Adj nekünk kenyeret, mire hagysz meghalunk szemed láttára, há immár pénzünk elfogyott?

16. És monda József: Adjatok nékem a ti barnaitokat, és adok néktek kenyeret a ti barnaitokért, ha pénzeitek elfogyott.

17. Vivék azért az ő barmaikat Józsefhez és ada nékik József eleséget a lovakért, juhokért, ökrökért és szamarakért: és táplálá őket kenyérrel abban az esztendőben az ő minden barmaikért.

18. Mikor pedig az az esztendő elmult volna, menének ő hozzá más esztendőben, és mondának néki: Nem titkolhatjuk el az én uramtól, hogy bizony elfogyott pénzünk, és minden barnunknak nyája az én uramnál *egygyorn*, nem maradt semmi egyéb a mit az én uramnak adnánk a mi testünk-nél és földünk-nél.

19. Miért halunk meg szemed láttára? mind magunkat, mind földünket árossá tesszük, végy meg minket és a mi földünket kenyéren, és leszünk mind mi, mind földünk Faraó szolgálai, és adj magot hogy éljünk.

31. És monda: Esküdjél meg nekem, és megesküvék néki: És az Izráel hálakat ada *Istennek*, leborulván az ő agyának fejére.

XLVIII. Rész.

József meglátogatta az ő beteg atyát: Jákób fiait fogadja a József fiait Efraimot és Manassét, és megtáplálja őket.

Es ezek után, megmondák Józsefnek, imé a te atyád beteg; és elvivé magával az ő két fiját Manassét és Efraimot.

2. És tudtára adák Jákóbnak mondván: Imé a te fíjad József hozzád jó: és magát megerősítvén az Izráel, felülé az agyon.

3. És monda Jákób Józsefnek: Az erős mindneható Isten * megjelenék nékem Lúzbán, a Kanaán földében, és megáldá engemet.

4. És monda nékem: Imé én megnevellek tégedet, megokasztalak * téged, és sok néptü eregégé teszlek, e földet is a te magodnak adom te utannad örökkévaló örökségül.

* rész 29, 14. + rész 28, 13.

5. Annakokáért a te két fíjad * kik néked születtek Egyiptom földében, minekelőtte hozzád jönek Egyiptomba, én fíjam; Efraim és Manasse, mint szinte Ruben és Simeon, én hűim lesznek.

6. A te fíjad pedig, kik azok után születetnek, tiéd lesznek, és az ő battyaiknak nevek alatt fogaltassanak bé az ő örökségekben.

7. Mikor * Mésopotániából jönék, meghala Rákhel Kanaán földén az úton, mikor még egy mértföldnyire volnék Efratától, és eltemetém őket az Efrata úta mellett, melly *Efrata* immár most Bethlehennék nevezetik.

8. És látá Izráel a József fíjait, és monda: Kítsodák ezek?

9. Felele József az ő attyának: Az én fíjam a kiket Isten nékem ittadott.

10. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

11. Az Izráelnek pedig szemel mályosok valának a vénsegek miatt, és nem láthat vala. És eleibe állatá néki őket, és megszókolgatá * megölelgeté őket.

12. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

13. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

14. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

15. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

16. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

17. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

18. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

19. És monda: Állad előmbé kérlek őket, hogy áldjam meg őket.

11. És monda Izráel Józsefnek: Nem reményltem hogy soha téged lássalak, és imé az Isten megadta látnom magodat is.

12. Elvevé azért József azokat az ő attyának térdei elől, és a földre artzal leborult.

13. Vevé pedig József mind a ketőt, és állatá Efraimot magának jobbkeze felől, Izráelnek pedig balkeze felől; Manassét pedig ő magának balkeze felől, Izráelnek jobbkeze felől, és azokat közel vivé ő hozzá.

14. Kinyújtván pedig Izráel az ő jobbkezeit, tevé Efraimnak fejére, ki kisebb vala, az ő balkezét pedig Manassénak fejére, és megmérté az ő kezeivel, hogy Manasse elsőszülött volna.

15. És * megáldá József *is* monda: Az Isten kinek előtte jártak az én atyáim Abraham és Izsák; az Isten a ki táplált engemet az én születésemnek idejétől fogva mind e napig: *Síd. 1. 1. 21.*

16. * Amaz Angyal, a ki megszabadított engem minden gonosztól, áldja meg e gyermekeket, és hivatassák ő rajtok az én nevem, és az én atyáimnak Abrahamnak és Izsáknak nevek, és mint a halak szaporodjanak e földön.

17. rész 31, 11. 18. 28, 20. 21. 32, 9-12.

17. Látván pedig József hogy az ő atya jobbkezét Efraim fejére tenné, nem tevszék néki, és megfogá az ő attyának kezét, hogy Efraim fejéről Manasse fejére tenné.

18. És monda József az ő attyának: Nem úgy szeretők atyám: mert ez elszülöttem, a te jobbkezed ennek fejére tégyed.

19. Nem akará pedig az ő atya, és ez is nagy néppé leszén, és igen megnevedek; de az ő öttse nálánál inkább megnevedek, és az ő magvából sok népek származnak.

20. És megáldá őket azon a napon, és *egyebeket* ilyen módon: Az Isten tégyen olyanná tégedet minéművé tevé Efraimot és Manassét. És Efraimot Manassénál feljebbvalóvá tevé.

21. Ezt is monda Izráel Józsefnek: Imé én meghalok és az Isten ti ve-

letek léssen és haza viszen titeket a ti atyáitoknak földökre.

22. Én pedig adok néked egy darab részt a te atyáidainak részek felett, * mellyet az Emoreustól vettem gyeveremmel és kézívemmel.
rés 33,19.

LXIX. Rész.

Játób az ő halála óráján, Isten lelke által jövenőt mond az ő tizenkét fiának nemzetségeknél jövenőt állapítókról, és a Messias előjöveteléről: azután parantsol temetése felől, és meghal.

Szóltá azért Jákób az ő fiai, és monda: Gyűjjetek ide, és megjelentem néktek a mi következendő reátok az utolsó időben.

2. Gyűjjetek egybe és halljátok Jákóbnak fiai, halljátok, mondom, Izráelt a ti atyáitokat.

3. Rúben én * elsőszülöttem, te én erősségem, és az én erőmnek első zsenyéje, ki méltósággal és hatalommal első voltál volna. rész 29,32.

4. De mivelhogy hajlandó voltál, mint a víz, nem lésszesz első, mert * a te atyádnak ágára hágtál, akkor megfertéztetted azt az én ágyamat, felhagyván arra. rész 35,22.

5. Simeon és Lévi atyáid, álnokságnak fegyvere volt az ő * szerződésük a Sektémítákkal.
rés 34,13-15,25.

6. Ez ő tükös tanácsokban részes ne légy én felkem, és az ő gyűlekezettel ne egyesüljön az én ditsőségem; mert az ő büsultokban megölték a férjfiakat, és az ő indulatjok szerint elronták a várost.

7. Akzoit az ő haragjok, mert vakmerő volt, és az ő büsülások, mert kegyetlen volt: annakokáért elosztom őket a Jákób maradványai között, és * elszélesztem az Izráel maradványai között. Jós. 19,1. 21,5.

8. Te Júda tégedet tisztelnek * a te atyáidai, a te kezed léssen a te el-lenségeidnek nyakokon, a te atyádnak fiai meghajolnak te előtted.
I Krón. 5,2.

9. Mint a gyermekded oroszlan a Júda, a gyarkorta való diadalom által felnevelkedel szerelmes fiam: mi-
kor tehajol és lefekszik, mint a hím

oroszlan, és mint a nőstény oroszlan, kitsoda költi fel őtet?

10. Nem vétetik el Júdától a birodalom, és a törvénytevő az ő maradkától, míg nem eljő a * Messias, és sok népek gyűlnek ő hozzá.
Máté 2,6. Ján. 1,42.

11. Köti az ő szamarát a szólótlóhoz, és az ő szamarának vehmét a nemes szólótlóhoz: az ő ruháját mos-sa a borban, és az ő öltözeteit a szőlőnek levében.

12. Az ő szemei pirosak lésszenek a bor miatt, és az ő fogai fejekek a tej miatt.

13. Zebulon a tenger partján lakozik, és léssen a hajók kikötőhelye az ő lakása, és az ő határa léssen mind Sidon városig.

14. Issakhár, olyan mind az erős számar, ki a hátára vetett kettős terh alatt fekszik.

15. Mert látván hogy jó dolga nyugodalom, és hogy az ő földé kies, meghajlja hátát a terh hordozására, és adófizető léssen.

16. Dán fielője léssen a népek, mint akármely az Izráel nemzetségei között.

17. Léssen Dán olyan mint a mér-ges kigyó az úton, és az áspis az ösnyvény, melly megmarja a lónak farkát, hogy a rajta ülő ember hátra essék.

18. A te szabadtársodra várom az Úrnak segítségét.

19. Az ellenség sereggel háborgatja a Gád nemzetséget; de végezetre ő diadalmas léssen.

20. Ásernek kenyere kövér léssen, és ő ad gyönyörűséges gyűmbölsöket a Királyoknak.

21. Naftali olyan léssen mint a kibotsáttat ollyan léssen, és ékes beszé-dű léssen.

22. József olyan mint a termő ág, mint a forrás víz mellett való termő ág, sőt mint két ágak, mellyeknek mindenike a kőfalnak magasságát felhaladja.

23. Jöllehet keserűséggel illették és lövöldöztek * őtet, jöllehet gyűlölték őtet a lövöldözők.
rés 37,4.18.27.

24. Mind-

24. Mindzáltal az ő kézívének ereje által megmaradt és megerősödtek az ő kezeinek karjai, a Jákób erős Isténnek keze * által, annakokáért tett az Izráelnek pászióra és köve. rész 50,20.

25. A te atyádnak erős Istene által mondom hogy vagyunk ezek, a ki téged segéll, és a mindenhatótól, ki megáldott tégedet mennyei áldásokkal ott fenn, és itt alatt való földi áldásokkal, emlöknek és méhnek áldásai.

26. A te atyádnak áldásai, (mellyek erőshek az én atyáimnak áldásoknál) mind örökké legyenek Józsefnek fenején, és az ő atyafiai közöttül választottnak tetején.

27. Benjámin olyan léssen, mint a ragadozó farkas, reggel ragadományt eszik, és este zsákmányt oszt.

28. Mind ezek az Izráelnek tizenkét nemzetségei, és ez a mit szóltott nékik az ő atyók, mikor őket megáldandá, a mint mindeniknek az ő áldása volna.

29. Annakutána parantsola nékik, és monda nékik: Mikor, emesetek pem közzé számlátatom, tennesetek engemet az én atyáimmal ama köböl vagott koporsóba, melly a Khittheus Hefronnak földén vagon.

30. * Abba a koporsóba, melly vagon Makpelának mezéjén, melly a Kanaan földén Mamré ellenében vagon, mellyet megvett Abraham mind a mezővel egybe a Khiteus Hefrontól, hogy az lenne néki temetésre való öröksége.
rés 23,16.17.

31. Ott temették el * Abrahamot és Sárát az ő feleségét, Izsáót és Rebekát az ő feleségét, Leát is ott temetem.
Tsel. 7,16.

32. Annak a mezőnek és a temetőhelynek örökségében, melly temetőhely ott vagon, melly vetett a Khéth fiaiótól.

33. És mikor elvégezte volna Jákób az ő fiaiának való parantsolását, lábat az ágyra feltéven, kimulék * e világból; és ilyen módon az ő népei közzé takarították.
Tsel. 7,15.

L. Rész.
József az ő atyának holttestét kifizeti Egyiptomból és eltemeti az Ábrahám temetőhelyén. Meghívették őtet az ő bátyjai, kiknek igéri magát mind az ő bátyjai, kiket őket hogy az ő holttestét kifizeti Egyiptomból, azután meghal.

Akkor József esvén az ő atyának ortázására, sira ő rajta, és tsókolgató őtet.

2. És mikor megparantsolta volna József az ő szolgálóinak, az orvosoknak, hogy drága kenetekkel megkenék az ő atyát; drága kenetekkel megkenék az Izráelt.

3. És mikor elmúltak volna a negyven napok, (mert amyi napoknak kell azoknak bételni, kik drága kenetekkel megkenettek) siraták őtet az Egyiptombeltek hetven napig.

4. Mikor pedig elmúltak volna az ő siratásának napjai, szóla József Faraonak udvara népével, mondván: Ha én kedves vagyok ti előttetek, szőljatok kérlek Faraónak, ezt mondván:

5. Az én atyám megeskett * engemet, ilyen módon: Imé én rövid napon meghalok; az én koporsómban, mellyet én kivágtam magamnak Kanaan földében, ott tessék el engemet. Annakokáért kérlek, hadd menjek el, és temessem el az én atyámat, azután megrétek.
rés 47,29-31.

6. Kinek monda Faraó: Erej el és temesd el a te atyádat, miképen megeskett tégedet.

7. Felméne azért József az ő atyá-nak temetésére és ő vele együtt felmenének mind a Faraó szolgálai, az ő háznépének és Egyiptom földének minden Vénéi.

8. Józsefnek is egész háznépe, és az ő bátyjai, és az ő atyának háznépe; tsak az ő gyermekeiket, juhalkat és barmalkat hagyták a Gósen földén.

9. Felmenének annakfelette ő vele szekerek is és lovagok, és vala az fellette igen nagy sereg.

10. És mikor jutottak volna Atád névű mezőre, melly a Jordán víze mellett vagon, felette igen nagy és keserves sírassal sirának ott: és József is siratá az ő atyát hetednapig.

11. Annakokáért látván a tartomány-nak lakosai, a Kanaának népe azt

5 * a sírást

a sírását az Atád nevű mezőn azt mondják: Nagy sírások ez az Egyiptombelieknek: annakokáért nevezték az a hely Abel Mitzraimnak, azaz *Egyiptomiak Síralmának*, mely a Jordán vize mellett vagyon.

12. A képen tselekedének azért *Jákóbbal* az ő fiai, a miképen megparanáltatá a nekik.

13. Mert elvívék ötöt az ő fiai: Kanaának tartományába, és eltemeték őtet a Makpelah mezőnek temetőhelyében, melyet vett vala Abraham mind a mezővel egybe temetőhely örökségének: a Khuthous Heifrontól Mamrének ellenébe. *Tsel.7,16.

*Tsel.23,16,17.

14. Annakutánna megteré József Egyiptomba, mind ő, mind az ő atyái, és mind azok kik ő vele elmentek vala az ő atyának temetésére, mi-nekutánna eltemette volna az ő atyát.

15. Látván pedig a József bátyjai hogy megholt volna az ő atyok, ezt mondják vala: Talán gyűlölni fog minket József, és megbüntet minket annak gonoszért *melyet vele tselekedtünk.

16. Azért küldének Józsefhez; hogy azt megmondanék néki: A te atyád megparanáltatá nekünk az ő holta előtt, ezt mondván:

17. Így szóljatok Józsefnek: Kérünk tégedet bocsásd meg a te atyáidnak gonoszságokat és bűnöket mert gonoszúl tselekedtek te ellened. Most azért kérünk engedj meg a te atyádnak Istenének szolgáltnak bűnöknek. József pedig sir vala, mikor önéki szóltának.

18. Járulának pedig ő hozzá az ő atyafiai is, és előtte leborulának, és mondanák: Imé mi te szolgálaid vagyunk.

19. Kiknek monda József: Ne féljtek: avagy Isten gyanánt *vagyok é én?* Ti gondoltatok vala én ellenem gonoszt, *de* Isten gondolta azt jóra *forráni*, hogy tselekednék úgy a mint most *vagyon*, hogy sok népet tartana meg ez életben.

20. Most annakoáért ne féljtek: Én táplálótok lések, mind néktek mind a ti gyermekiteknek. E képen megvizsgálta őket, és szóla nékik az ő kedvek szerint.

21. Lakék pedig József Egyiptomban, mind ő, mind az ő atyának háznépe: éle pedig József száz és tíz esztendő.

22. És látá József Efraimtól harmadizen való fiai: Mákhirnak is Manasse fjának lettek gyermekei, kik felneveltek József kebelében.

23. Akkor monda József az ő atyáinak: Én *rövid napon* meghalok, az Isten pedig bizonytal meglátogat *titeket és kiviszen titeket a földről, a földre melyért megesküdt Abrahamnak, Izsáknak és Jákóbnak. Sid.11,22.

24. Megesküté azért József az Izráel fiai, mondván: Mikor az Isten titeket látogatván meglátogat, *elvigyéltek innét veletek az én tetemimet. 2 Móz.19,19. Jós.24,32.

25. Meghala azért József száz *tíz esztendő korában, kit drága kenetekkel megkenének és koporsóba helyeztetének Egyiptomban. v.22

MÓZES' MÁSODIK KÖNYVE,

MELLY

A' 'SIDÓKNAK ÉGYIPTOMBÓL VALÓ KIJÖVETELEK-RŐL ÍRATOTT KÖNYV.

I. Rész.

Ngomorgattatások az Izráel fjának Egyiptomban.

E bémentek vala Jákóbbal Egyiptomban.

tomba: mindenik pedig tselédestől ment vala bé:

- Rúben, Simeon, Lévi, Júda.
- Issakhár, Zebulon, Benjámin.
- Dán, Naftáli, Gád, Aser.

5. Mind

5. Mind azok a lelkek pedig, melyek Jákob' ágycakából származtak vala hetvenen valának. József pedig Egyiptomban vala.

6. És meghala József és minden ő atyafiai, az az egész *egy időbeli* nemzetség.

7. Az Izráel fiai pedig * nevedéknek, nagy sokasággal születetének, megsaporodának felette igen elhaltalmazának, és a föld velek eltelék. Tsel.7,17.

8. Azonközben új * Király támadta Egyiptom országán, ki Józsefet nem esmérte vala.

9. Ki monda az ő népének: Imé az Izráel fjának népe *igen* sok, * és nálunknál hatalmasb. 'Solt.105,24.

10. Jer tselekedjünk ő ellenek *valami* okossággal, * hogy ne szaporodjanak, mert ha *valamimódon* had támad, *félő* hogy a mi ellenséginkhez ne adják magokat, és hadakozzanak ellenünk, és el ne menjenek e földről. Tsel.7,19.

11. Rendelének azért ő ellenek sar-tzólató Tisztartókat, hogy a népet *szolgálat*tal terhelnék, és építé az *Izráel népe* Faraónak kintstartó városokat, Pithomot és Rahámest.

12. De mennél inkább sanyargatják vala a népet, annál inkább nevededik vala, és sokasodik vala *annál inkább*: annyira hogy *magokban* báborgának az Izráel fiai *életmenetek*ert.

13. Jóllehet az Egyiptombeliek az Izráel fiai *nagy* kegyetlenséggel kénszerítének szolgálmi.

14. És kesergetnek az ő életüket kemény *szolgálat*tal, *sárkeveréssel*, *téglatásműveléssel*, és minden mezét szolgálattal, s minden *egyéb* dologtétel, melyben az ő szolgálataikkal élnek vala *nagy* kegyetlenséggel.

15. És parantsola Egyiptomnak Királya a 'Sidó bábaúknak, kik közül egyiknek Sifra, a másiknak Puha vala neve.

16. És monda: Mikor a szülésnek idején a 'Sidó asszonyiakkal léstettek, ha látándjátok hogy fiat szülnék, megöljétek azt; ha pedig leányt szülnék, meg ne öljétek.

17. De azok a bábak félek az Istent,

és nem tselekedének, úgy a mint parantsolta vala nekik Egyiptomnak Királya; hanem elevenen megtartják vala a gyermekeket.

18. Hivatá annakokáért Egyiptomnak Királya a bábakat és monda nekik: miért míveltétek ezt, hogy a gyermekeket elevenen megtartatátok?

19. Felelének pedig a bábak Faraónak: Mert a 'Sidó asszonyiállatok nem olyanok mint az Egyiptombeliek; mert vastagok azok, és minkeelőtte hozzájok menne a bába, az előtt szülnék.

20. Annakokáért jól tón Isten azokkal a bábakkal, és a nép igen megsokasodék, és igen elhaltalmazának.

21. Mivelhogy pedig a bábak Istent félek, annakokáért azoknak házok *népét* megsaporitá.

22. Megparantsola azért Faraó minden ő népének, mondván: Minden férfiú * magot, mely születik, a folyóvízbe vessétek, minden leányzó magot pedig elevenen megtartsatok. Tsel.7,19.

III. Rész.

Mózes születése és kálomb-kálomb állapota.

Iméne pedig egy Lévi nemzetségéből való férfiú, és vón magának feleséget *vagyan* azon Lévi nemzetségből.

2. * Terbbe esék pedig az asszonyiállat és szülele fia. Ki mikor látta volna, hogy szép *gyermek* volna, elrejté azt három hónapig. rész 6,20.

4 Móz.26,59. Sid.11,28.

3. És mikor tovább el nem titkolhatná azt, szerze annak gyékényből egy ládát, melyet ennyvel és feynyóviasszal megönte, és abba helyeztetvén a gyermeket, elveté a folyóvíznek partján a sásasba.

4. All vala pedig az ő nényve távol, hogy meglátná mint lenne dolga a *gyermek*nek.

5. Faraónak pedig leánya aláméne hogy mosódnék a folyóvízben, és annak szolgálóleányai járnak vala a víznek partján, és *minékutánna* látta volna a ládát, a sásasnak közepete, elküldé az ő szolgálóleányát és kihozatá * azt. Tsel.7,21.

6. És mikor megnyitotta *o*lta, látá a kis gyermeket; és imé a kis gyermek sír vala; és könyörülvén rajta, monda: A 'Sidók gyermekei között való ez. 17. E